

ATHENSvoice

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
BRUNCH

Τα καλύτερα μέρη της Αθήνας

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

φτηνά τσιγάρα ξανά

Ρ. Χαραλαμπίδης, Κ. Ρήγος, Π. Καλαντζόπουλος
μιλούν στην ATHENS VOICE

Της Τάνιας Σκραπαλιώρη

νῶμα

τοπικά & ποιοτικά

Κάθε τόπος στον τόπο σου

με τη νέα σειρά τοπικών & ποιοτικών
προϊόντων Νῶμα

Ανακάλυψε το αιγολαυστικό Καλαθάκι Λήμνου Π.Ο.Π.
και όλες τις αυθεντικές γεύσεις της Ελλάδας σε ένα κατάστημα Lidl.

Καλαθάκι Λήμνου
Π.Ο.Π.

400 g

4,49€

Μάθε περισσότερα εδώ

lidl-hellas.gr

ATHENSvoice

Εκδότης-Διευθυντής

Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης

Σταυρούλα Παναγιωτάκη

Διευθύντρια Σύνταξης

Αγγελική Μπιρμπιλή

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης

Λουίζα Ναθαναήλ

Σύμβουλος Διοίκησης

Νικόλας Γαλανόπουλος

Art Director

Φώτης Πechλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσίρμας

Υπεύθυνος Έγλης Τάκης Σκριβάνος

Επιμέλεια Έγλης Δήμητρα Γκρους,
Κωνσταντίνα Τσιάγκα

Διεύθυνση Web

Δημήτρης Αθανασιάδης

Head of Native Advertising and Branded Content

Έφη Πάλλη

Συντακτική ομάδα:

Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ευ. Μουζακίτη, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένες, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Α. Σκαράκη, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης

Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr

Υπεύθυνη οδηγού

Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr

Φωτό:

Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος

Creative Marketing Director

Βασιλική Κώτσου

Creative Director

Στρατής Κανιμάς

Digital Advertising Director

Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager

Πέννη Κράλιοβιτς

A.V. Network Advertising Manager

Αγγελική Κокκορογιάννη

Direct Market Advertising Managers

Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Υποδοχή Διαφήμισης

Νίκη Σκαμάγκα

Συντονισμός Διαφήμισης

Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr

Digital Traffic Manager

Εύη Ταρνάρη

Digital Advertising Coordinator

Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου

Έφη Μούρτζη

Λογιστήριο

Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση

«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.

Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα

Σύνταξη:

210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317

Διαφημιστικό:

210 3617.530, fax: 210 3617.310

Athens Voice Radio 102.5:

210 3648.213

Αγγελίες:

210 3617.369

Λογιστήριο:

210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Υ. στα σημεία διανομής,

ΑΘΗΝΣ!

μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα:

210 3617.360, 210 3617.369

Κωδικός εντύπου:

7021

ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΝΑΚ ΠΕΡΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΑΥΤΟ ΤΟΥΤΟ

Λατρέψαμε τη σημαία στο πιο alternative ψιλικατζίδικο του Μετσ

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα είναι ένα κολάζ που φιλοτέχνησε ο **Κωνσταντίνος Ρήγος**, εμπνευσμένο από τον τοίχο του δωματίου της παιδικής του ηλικίας με αφορμή το μιούζικαλ «Φτηνά τσιγάρα» που ανεβάζει στο ΚΠΙΣΝ. Ο Κ.Ρ. είναι χορογράφος και σκηνοθέτης και γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και χορό στην Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης. Έχει υπογράψει πολυάριθμες παραστάσεις χορού και πολυσιδείες δημιουργίες. Το 1990 ίδρυσε το Χοροθέατρο ΟΚΤΑΝΑ, το οποίο συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη του σύγχρονου χορού στην Ελλάδα. Χορογραφίες του έχουν βραβευτεί από διάφορους θεσμούς. Παραστάσεις του έχουν παρουσιαστεί σε πάνω από 40 διεθνή φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο. Από τον Ιανουάριο 2018 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

↑

↓

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΣΑΝΤΕΣ ΤΟΥ MOSCHINO

Τσάντες παραδοσιακές, μαμαδίστικες, με χερούλι και κούμπωμα, αλλά σαν περιχυμένες σοκολάτα. Μόνο 995 ευρώ, ούτε καν 1.000.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΗΓΟΣ

Μαύρο φούτερ, μαύρη πλισέ φούστα, μαύρα καλτσάκια μέχρι το γόνατο, μαύρα μποτάκια. Ο πιο καλοντυμένος άνδρας της εβδομάδας. (δείτε το outfit στη σελ. 18)

ΡΕΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Η ταινία του «Φτηνά τσιγάρα» γίνεται μιούζικαλ από τον Κ. Ρήγο στο «Σταύρος Νιάρχος» και αποκτά νέα ζωή. Από τις ωραίες εκπλήξεις της σεζόν.

«ΠΛΑΝΑ ΜΕ ΟΥΡΑ»

Το προσωπικό μου ζεν. Η πιο κουλ εκπομπή της ελληνικής τηλεόρασης για τα τετράποδα, που επιμελείται με αξιοθαύμαστη επάρκεια η Τασούλα Επτακοίλη. (Κάθε Κυριακή στις 18:00 στην EPT2)

ΤΟ ΜΟΝΟΠΕΤΟ

Το κανάλι στο YouTube που μιλάει με στιλ και μοντέρνο ύφος για την κλασική ανδρική μόδα. Το αγαπάμε. (monopeto.gr)

ΤΟ ΕΙΔΑΜΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Ψωμί σε σχήμα καρδιάς. Ιδανικό για να κάνεις παπάρες.

ΡΙΑΛΙΤΙ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ

Κάψτε τις κατσαρόλες.

ΔΕΝ ΒΛΕΠΩ ΚΑΛΑ ΤΟ ΚΑΦΕΔΑΚΙ ΜΑΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

Στο χαμηλότερο σημείο των τελευταίων 22 ετών τα αποθέματα καφέ παγκοσμίως, σε υψηλό δεκαετίας η διεθνής τιμή.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Κόβονται η άρση βαρών και η πυγμαχία από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Θα τις βλέπουμε μόνο στους αμφορείς πια.

40 ΕΥΡΩ ΤΟ ΠΑΝΕΤΟΝΕ;

Και δεν πάω καλύτερα στη Νάπολη να το φάω επιτόπου;

CHANEL VS DIOR

Μετά το «House of Gucci» και τον «Versace», έρχεται το «The New Look», το νέο και στιλάτο ξεκατίνιασμα της μόδας ανάμεσα στους Christian Dior και Coco Chanel. Φήμες λένε ότι η νέα σειρά θα επικεντρωθεί στην εκθρική σχέση των δύο διάσημων ιδρυτών των δύο οίκων μετά τον πόλεμο. Φορέστε καπέλο. (Από την AppleTV+)

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ

«Είναι προτεστάντισσα!» (εννοώντας «είναι μπροστάρισσα») (στο Survivor)

ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΓΙΓΙΑ

Η νέα φράση της εβδομάδας. (Μετά την έκρηξη του ηφαιστείου της Αίτνας)

ATHENS VOICES

ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Διονυσίου Αρεοπαγίτου, Κυριακή πρωί. Κόσμος περπατάει, μπαμπάδες δείχνουν στα παιδιά τους την Ακρόπολη, τουρίστες ξεναγούνται, όλα πολύ ρομαντικά. Δύο νεαροί φίλοι χαζεύουν τη θέα και μιλούν: -Να, εκεί στο βάθος είναι ο λόφος του Λυκαβηττού. -Α, πολύ ωραία. -Εκεί γ****νται αβέρτα.

Κύριος καπνίζει πούρο. Τον πλησιάζει λαχειοπώλης: «Θα αρκεστείς σε ένα πούρο ή θέλεις και ένα τσουβάλι ευρώ;» (Μπενάκη, Τετάρτη πρωί)

-Έχω χάσει τα ασύρματα ακουστικά μου, δεν τα βρίσκω πουθενά. -Ρε συ, δεν μπορείς να τα πάρεις τηλέφωνο να ακούσεις πού είναι; (Ολίγον μεθυσμένη παρέα, στο Tiki Bar, Μακρυγιάννη, Παρασκευή βράδυ)

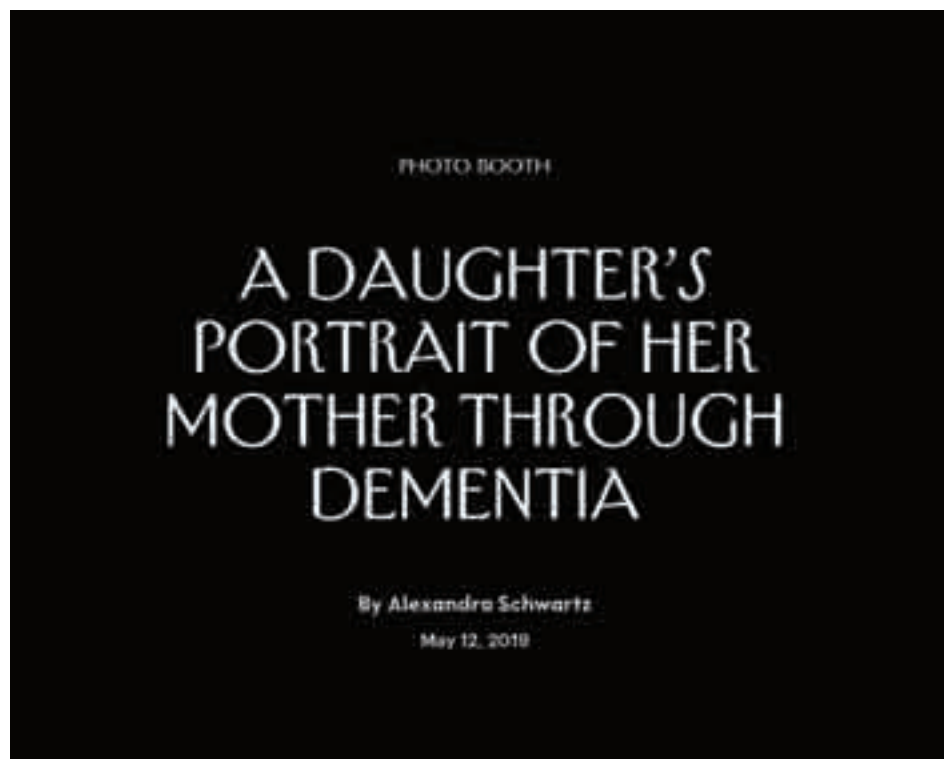
Φοιτήτρια στη Λέσχη Σίτισης πλησιάζει την κυρία στο σέρβις και της λέει: «Λίγο πεκορίνο τριμμένο για το ορεκτικό μου, αν έχετε την καλοσύνη». (Λυκαβηττός, Πανεπιστημιακή Σίτιση ΕΚΠΑ, Δευτέρα μεσημέρι)

Νεαρός στο κινητό του: «Γεια σας. Ένα τραπέζι θα ήθελα να κλείσω για αύριο. Ναι. Τα ονόματα είναι Γιώργος-Ανέστης και Άννα-Μαρία. Όχι, για δύο είναι. Αλήθεια». (Πλατεία Νέας Σμύρνης, Παρασκευή απόγευμα)

«Καλημέρα σας. Καλό μεσόμνηο! Δεν ξέρω αν υπάρχει αυτή η λέξη, τώρα τη σκέφτηκα». (Μεσόκοπος κύριος καλημερίζει κυρία στην είσοδο πολυκατοικίας, Εξάρχεια, Δευτέρα πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ panikoval500@gmail.com

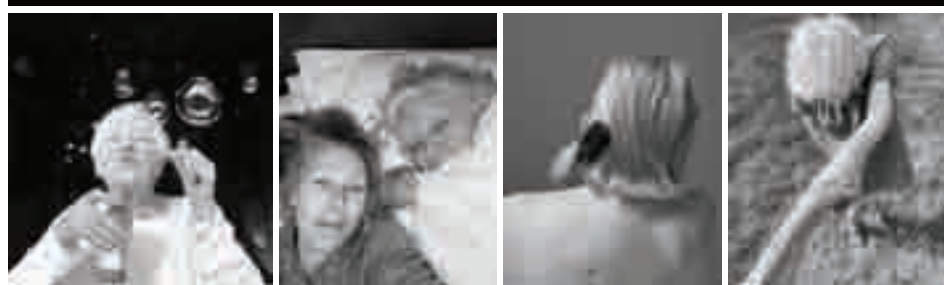
17 - 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022 Α.Υ. 3

Οι φωτογραφίες της Κάρολ

ΟΤΑΝ Ο ΓΟΝΙΟΣ ΕΧΕΙ ΑΝΟΙΑ

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ελυνε συνεχώς σταυρόλεξα και σουντόκου. Τακτοποιούσε διαρκώς ένα μικρό τσαντάκι. Κάποια στιγμή ξέχασε την τσάντα της σε ένα καφέ. Έχασε και την ταυτότητά της. Τη βρήκε ο εγγονός της πεσμένη στη βεράντα. Μαζί με το τσαντάκι. Δεν θυμόταν να αλλάξει σεντόνια. Νόμιζε πως τα είχε αλλάξει. Πίστευε ακράδαντα πως μπανιριζόταν κάθε μέρα. Στην αρχή ήταν σε θέση να κολλάει τα ειδικά αυτοκόλλητα. Μετά δεν μπορούσε. Τα πολλά λουλούδια εγκαταλείφθηκαν. Μια μικρή κληματαριά πάει. Ξεραίλα, στέπα. Νόμιζε πως έκανε δουλειές στο σπίτι. «Λάμπει». Αρνιόταν τη βοήθεια. Ψιλοχανόταν. Σταμάτησε να διαβάζει. Απομονώθηκε. Εγκαταλείφθηκε ίσως. Το πιθανότερο. Ανέσυρε από το παρελθόν τις ίδιες και τις ίδιες ιστορίες. Και τις επαναλάμβανε με ευφάνταστες παραλλαγές. Παύει να είναι χαριτωμένο να σε ακούν άνθρωποι που δεν έχουν λόγο να σε ανέχονται όσο και να σε αγαπούν ή να σε εκτιμούν. Όλοι μεγαλώνουν και ο καθένας έχει τα δικά του. Η μητέρα μου είναι 78 χρονών, αν θυμόταν την ηλικία της δεν θα το παραδεχόταν ποτέ. Τώρα πια προσαρμόζει τα χρόνια της με αυτά του συνομιλητή της. Τριάντα ο συνομιλητής, τριάντα κι εκείνη. Πεννηντάρης; Πεννητάρα κι αυτή. Η μνήμη της άρχισε να γλιστράει σχετικά νωρίς. Παρά τα σταυρόλεξα. Παρά το υψηλότατο μορφωτικό της επίπεδο.

Τον Μάιο του 2019 κι ενώ η θαρραλέα μητέρα μου είχε εμφανή τα σημάδια της άνοιας, αν και κομάντο στο καμουφλάζ, δημοσιεύτηκε ένα κείμενο στο περιοδικό *New Yorker*. Η 58χρονη τότε φωτογράφος **Σέριλ Σεν Αντζ** παρουσίαζε πορτρέτα της μητέρας της η οποία έπασχε από άνοια. «**A Daughter's Portrait of Her Mother Through Dementia**». Το κείμενο και κυρίως οι εικόνες με βρήκαν κατευθείαν στην καρδιά. Δεν είναι ταμπού η άνοια στην Ελλάδα. Αφορά κατά κύριο λόγο αυτόν που το αντιμετωπίζει και την οικογένειά του. Ξένος νόμος. Δεν μπορείς να το αποδεχθείς εύκολα για τον γονιό σου, για τη μητέρα σου ή τον πατέρα σου, αν και δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση στις γυναίκες.

Η Σέριλ, σε αντίθεση με μένα, είναι μοναχοπαίδι. Η φωτογράφος για να μη μετακινείται καθημερινώς με τα Μέσα βρήκε δουλειά κοντά στο σπίτι, έμενε σε επικοινωνούντα σπίτια με τη μητέρα της, για να έχει τη μέριμνα της, μιας και τα τρία της παιδιά είχαν μεγαλώσει. Η μητέρα της, Κάρολ, ήταν ζωγράφος και η Σέριλ μεγάλωσε στα campuses των πανεπιστημίων του Μίσιγκαν, του Νιου Χαμσάιρ, της Μασαχουσέτης, μιας και ο πατέρας της ήταν ακαδημαϊκός και ερευνητής.

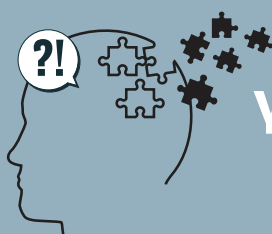
Αυτό που έκανε ήταν ένα ημερολόγιο φωτογραφιών. Οι φωτογραφίες της Κάρολ, με τα λευκά της μαλλιά σε πολλές

πόζες, σε ένα παιχνίδι με το φως, με τον αέρα με τη ζωή. Με εκείνο το θολό κενό στα μάτια, που αλλάζουν σχήμα. Όταν χάνεται η μνήμη, το βλέμμα, δεν μπορώ να το εξηγήσω, δεν βρίσκεται πια εκεί. Κάπου αλλού πηγαίνει. Η άνοια είναι συχνά άσχημη, αγχωτική και απομονωτική. Και εξουθενωτική για αυτόν που έχει τη φροντίδα του ανθρώπου που υποφέρει. Ευλογημένος όποιος φροντίζει δικό σου άνθρωπο με αγάπη.

«*Είχα μαγικά παιδικά χρόνια*» λέει η Σέριλ, για την οποία η λήψη των φωτογραφιών της μητέρας της ήταν ένας τρόπος έκφρασης της ευτυχίας, της σύνδεσης και της αγάπης. Στην αρχή διένειμε τις φωτογραφίες μεταξύ των συγγενών, ώπου άρχισε να τις ανεβάζει στο Instagram, *#callingthebirdshome* (@cherylestonge).

Η ανταπόκριση την εξέπληξε.

«*Πήγαινα σε πάρτι και ο κόσμος ερχόταν να μου μιλήσει. Έπιαναν το χέρι μου και με κοιτούσαν στα μάτια και μου έλεγαν πόσα σημαίνουν αυτές οι φωτογραφίες για αυτούς και μετά έλεγαν τις δικές τους ιστορίες. Εκείνοι έκλαιγαν και τα δικά μου μάτια ήταν στεγνά. Απλώς ένιωθα ασφαλής και χαρούμενη*». Η Κάρολ πέθανε στις 2 Οκτωβρίου 2020. Ήταν 82 ετών. Στο *cherylestonge.com* είναι η φωτογραφία της Κάρολ, όπου με γούνινο παλτό κάνει το αγγελάκι στο χιόνι.

4 Κέντρα Ημέρας για άτομα με Άνοια

Στη χώρα μας υπολογίζεται ότι ζουν περίπου 200.000 άνθρωποι με άνοια ενώ πολλαπλάσιος είναι ο αριθμός αυτών που τους φροντίζουν. Η Εταιρεία Alzheimer Αθηνών, με την υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και τη συνεργασία δήμων, λειτουργεί 4 Κέντρα Ημέρας Alzheimer στην Αθήνα, ως μονάδες ημερήσιας θεραπευτικής φροντίδας ασθενών με Αλτσχάιμερ και άλλες συναφείς διαταραχές, με όλες τις παροχές να είναι δωρεάν.

ΠΑΓΚΡΑΤΙ: Μ. Μουσσούρου 89 & Στίλωνος 33, Μετς, 2107013271, ώρες λειτουργίας 09.00-20.00, e-mail: kentroalz@otenet.gr

ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ: Βαθέως 25 & Πανόρμου, 2106424228, ώρες λειτουργίας 09.00-20.00, e-mail: kentroalz@otenet.gr

ΜΑΡΟΥΣΙ: Ζήνωνος Ελεάτου 8, 2106180073, ώρες λειτουργίας 09.00-17.00, e-mail: kalzmarousi@gmail.com

ΙΛΙΟΝ: Φιλιατών 71, 2132141313, ώρες λειτουργίας 09.00-17.00, e-mail: kentroilion@gmail.com

Extra tip: Δευτέρα με Παρασκευή 09.00-19.00 (εκτός αργιών) λειτουργεί και η τηλεφωνική Γραμμή Βοήθειας 1102 (με αστική χρέωση), η οποία απευθύνεται σε άτομα με προβλήματα μνήμης, στους φροντιστές, οικογένεια, φίλους ατόμων με άνοια, επαγγελματίες υγείας, καθώς και στο ευρύ κοινό. Μπορείτε να στείλετε και email στο 1102@alzheimeraathens.gr.

-Τ.Σ.

NEW!

Ένα μαγευτικό ταξίδι με οδηγό
τον βραβευμένο αστροφυσικό και επίτιμο διευθυντή
του Ευγενιδείου Πλανηταρίου

Ένα
καθηλωτικό
ανάγνωσμα

Μέσα από μια ελεύθερη κουβέντα μεταξύ δύο φίλων, του **Διονύση Π. Σιμόπουλου** και του δημοσιογράφου και συγγραφέα **Μάκη Προβατά**, ο πλέον συναρπαστικός αφηγητής στο πεδίο της Αστρονομίας παρουσιάζει απλά και κατανοητά όλα όσα θέλουμε να μάθουμε για το πλανητικό μας σύστημα, τον Γαλαξία, τα αστέρια, για κόσμους μακρινούς και άγνωστους.

Στο βιβλίο περιλαμβάνεται πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

ATHENS
voicebooks

ΒΡΕΙΤΕ ΤΟ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

στα γραφεία μας, Χαριλάου Τρικούπη 22, Αθήνα, 210 3617310
ή παραγγείλτε το on-line στο athensvoice.gr/culture/books/athens-voice-books

ΕΜΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΟΝΟΥ

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Τις τελευταίες ημέρες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλά και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης επικρατεί μία δυσώδης, τοξική ατμόσφαιρα με αφορμή διάφορα περιστατικά του αστυνομικού δελτίου: τον ξυλοδαρμό μέχρι θανάτου ενός νέου από μια ομάδα νέων στη Θεσσαλονίκη, την ανακάλυψη της δολοφονίας ενός επτάχρονου αγοριού στην Κυψέλη το 2017, τον υπό διερεύνηση θάνατο τριών παιδιών στην Πάτρα κλπ. Είναι σαν ξαφνικά να έγινε «κάτι» – σαν να μπήκαμε σε ένα περιβάλλον ηθικής κόλασης. Κάποιοι φίλοι αναρωτιούνται με απόγνωση αν θα πρέπει να σταματήσουν να διαβάζουν ειδήσεις. Πολλοί άλλοι εκτονώνουν τη θλίψη και την οργή τους είτε συμμετέχοντας σε εκστρατείες δημόσιου «λιθοβολισμού», είτε απαιτώντας ποινές και συστήματα δικαιοσύνης που ανήκουν σε άλλες εποχές και σε άλλους πολιτισμούς.

Η κοινωνιολογία (τόσο η εγκληματολογία, όσο και η μελέτη των μέσων επικοινωνίας) και η ψυχολογία (κυρίως η πολιτική ψυχολογία και η μελέτη των συναισθημάτων) μας προσφέρουν χρήσιμα εργαλεία για να αποκωδικοποιήσουμε μηνύματα, να καταλάβουμε τα συναισθήματα τα δικά μας και των άλλων, και κυρίως να εντοπίσουμε τα πραγματικά αίτια κοινωνικών προβλημάτων και τις κατάλληλες λύσεις. Καταρχάς όταν ο δημόσιος διάλογος μιας χώρας αρχίζει ξαφνικά να περιστρέφεται γύρω από το αστυνομικό δελτίο, αυτό μπορεί να σημαίνει διάφορα πράγματα – τα περισσότερα εκ των οποίων δεν είναι καλά. Μπορεί, για παράδειγμα, να υπάρχει όντως αντικειμενικό πρόβλημα ανομίας ή εγκληματικότητας. Σίγουρα, επίσης, η ενασχόληση με ατομικές συμπεριφορές μάς αποσπάει την προσοχή από πολύ μεγαλύτερα δομικά προβλήματα, είτε αυτά είναι η ανισότητα, είτε η κακή πολιτική. Η μέρα έχει μόνο 24 ώρες και, για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή που μιλάμε η Ευρώπη είναι στο κατώφλι του πολέμου. Όπως τυχαίως η συζήτηση αυτή, η «ατμόσφαιρα» αυτή, ξεκίνησε με το που, μετά από δύο ακριβώς χρόνια, καταλάγιασε η δημόσια συζήτηση για την πανδημία, τα εμβόλια, τις μάσκες και τις ΜΕΘ. Όπως τυχαίως τέτοιες συζητήσεις άνοιγαν και ανοίγουν πάντα όταν η χώρα –όχι μόνο αυτή εδώ, η οποιαδήποτε χώρα– δεν βρίσκεται στο χείλος χρεωκοπίας ή εξόδου από το ευρώ ή βίαιων διαδηλώσεων που απειλούν το πολίτευμά της, όταν δεν χιονίζει ή δεν έχει φωτιές ή πλημμύρες, όταν δεν έχει εκλογές ή κάποιο μεγάλο πολιτικό σκάνδαλο.

Ακούγεται πολύ σκληρό και κυνικό αλλά η μελέτη της δημοσιογραφίας και της «ημερήσιας διάταξης» (*agenda setting*) το επιβεβαιώνει: το αστυνομικό δελτίο είναι ένα καλό υποκατάστατο όταν δεν έχουμε άλλα, ακόμη χειρότερα, πράγματα να ασχοληθούμε. Κι αυτό επειδή δυστυχώς όπως γνωρίζουν καλά όλοι οι αρχισυντάκτες –και αυτή είναι η ανθρώπινη φύση– «τα κακά νέα είναι καλά νέα». Τα κακά νέα και ειδικά του αστυνομικού δελ-

τίου πουλάνε γιατί ερεθίζουν τα πιο πρωτόγνωρα ένστικτά μας – στα περιστατικά βίας, στις προθέσεις του θύτη και στην αγωνία του θύματος, στα αφηγήματα εγκλήματος, εξιχνίασης και τιμωρίας βλέπουμε στοιχεία του εαυτού μας που είτε θέλουμε να ξεорκίσουμε, είτε θέλουμε να βιώσουμε εκ του ασφαλούς. Η μελοδραματική, μονομανής ενασχόλησή μας με το αστυνομικό δελτίο λέει περισσότερα για εμάς και τις δικές μας ανάγκες. Σαν να έχουμε μια πληγή και μας αρέσει μαζοχιστικά να την ξύνουμε, ακόμη κι αν το έγκλημα δεν μας αφορά, ακόμη κι αν είναι κάτι μεμονωμένο. Νιώθουμε οργή μας και ο θύτης ενός εγκλήματος έπληξε εμάς προσωπικά βιώνουμε το έγκλημα των άλλων ως προσωπική προσβολή.

Αυτή η συναισθηματική εμπλοκή έχει δύο πολύ σημαντικά θεμέλια και λόγους ύπαρξης. Καταρχάς είναι θέμα στοιχειώδους ανθρωπιάς το να μπορούμε να ταυτιστούμε με τα θύματα, να νιώσουμε ενσυναίσθηση, να τους συνδράμουμε. Άλλωστε μια κοινωνία που παρτηρεί απαθής το έγκλημα χωρίς να παρεμβαίνει, χωρίς να νιώθει απολύτως τίποτα, έχει σοβαρό πρόβλημα. Βέβαια πρέπει να αναρωτηθούμε αν η ανθρωπιά μας εξαντλείται στα θύματα ή αν καλύπτει και τους θύτες. Αλήθεια, πώς θα αντιδρούσαμε αν ο θύτης ήταν το δικό μας παιδί; Θα ζητούσαμε το κεφάλι του επί πίδακι και θα τον αντιμετωπίζαμε ως «υπάνθρωπο», ως «ζώο» και ως μονοδιάστατο «τέρας»; Ή θα προσπαθούσαμε να καταλάβουμε τους λόγους για τη συμπεριφορά του, να τον βοηθήσουμε να την αλλάξει, να γιατρέψουμε τα τραύματα που κουβαλάει και που τον μετέτρεψαν σε θύτη; Ακόμη κι αν όλα αυτά αποτύγχαναν, δεν θα συνεχίζαμε να δίνουμε στο παιδί μας την αγάπη και τη συγχώρεσή μας με όποιον τρόπο μπορούμε; Και οι θύτες είναι άνθρωποι. Και οι θύτες ήταν

–και είναι– παιδιά (ειδικά οι θύτες). Και οι θύτες ήταν –είναι– θύματα. Και όταν μια ολόκληρη κοινωνία στρέφεται εναντίον τους και τους λιθοβολεί, και ακυρώνει κάθε πτυχή της προσωπικότητάς τους, τότε τους ξανακάνει θύματα. Και ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθον βαλέτω. Όλα αυτά δεν αλλάζουν αυτό που έκαναν, ούτε φέρνουν πίσω τις χαμένες ζωές, ούτε απαραίτητως παρέχουν παρηγορία στις οικογένειες των θυμάτων. Είναι όμως η αλήθεια. Και είναι θλιβερό να βλέπεις ανθρώπους που πρεσβεύουν τον χριστιανισμό να διαγκωνίζονται για το ποιος θα ρίξει πρώτος τις περισσότερες πέτρες. Αυτή είναι η χριστιανική αγάπη για τους αμαρτωλούς;

Ο δεύτερος καλός λόγος για τον οποίον ασχολούμαστε με το αστυνομικό δελτίο είναι ότι κάποια εγκλήματα δεν είναι απλώς μεμονωμένα, ατομικά. Κάποια εγκλήματα μας αφορούν. Πολλές φορές το ιδιωτικό είναι και δημόσιο, και το ατομικό είναι και πολιτικό.

Ένα περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας ή έμφυλης βίας ή ρατσιστικής βίας ή ομοφοβικής βίας ή τρομοκρατίας ή η συμπεριφορά μιας σπείρας οργανωμένου εγκλήματος ή μιας ομάδας φανατικών οπαδών σε μια πόλη του βορρά δεν είναι απλώς ατομικά, ιδιωτικά εγκλήματα. Είναι φαινόμενα που διαμορφώνονται ή επηρεάζονται από πολιτισμικούς κώδικες, από κοινωνικές συμβάσεις και οικονομικές ανισότητες και ένα σωρό άλλους δομικούς παράγοντες. Το να λέμε ότι το αστυνομικό δελτίο δεν μας αφορά είναι εξίσου προβληματικό με το να μετατρέπουμε κάθε περιστατικό σε προσωπικό μας τραύμα.

Σε ένα σημαντικό βιβλίο τους για την κατασκευή του κοινωνικού πόνου, ο Τζέφρι Αλεξάντερ και η Ελίζαμπεθ Μπάτλερ Μπρις γράφουν ότι για να μετατρέψεις τον ατομικό πόνο σε συλλογικό τραύμα θέλει δουλειά: απαιτείται πολιτισμική εργασία: αφηγήματα, μύθοι, ταινίες, σειρές, σύμβολα, ήρωες και αντιήρωες. Κάποιοι την κάνουν αυτή τη δουλειά: συνειδητά και μεθοδικά. Από τον ανθρώπινο πόνο τον οποίο εμείς λαίμαργα καταναλώνουμε για τους δικούς μας λόγους καθημερινά ζει μια ολόκληρη βιομηχανία που τον εμπορεύεται – σε περιθωριακές και μη ιστοσελίδες, σε πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης, σε φυσικούς και ψηφιακούς χώρους συγκέντρωσης πολιτών. Για να το θέσουμε αλλιώς: κάθε φορά που εσύ διαβάζεις την είδηση ή αναβιώνεις το τραύμα ή αναπαράγεις την οργή, κάποιοι βγάζουν λεφτά από αυτό. Άλλοι εργαλειοποιούν τα θύματα για να αποκτήσουν εξουσία: είτε ως ινφλουένσερς, είτε ως χαλίφδες στη θέση του χαλίφη, είτε αντιπαράβαλλοντας τη δική τους αρετή με την ηθική πτώση των άλλων.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι πρέπει να σταματήσουμε να ασχολούμαστε με την εγκληματικότητα – κάθε άλλο. Πρέπει όμως να προσεγγίζουμε τα περιστατικά αυτά με ψυχραιμία, με επίγνωση του ότι επειδή σήμερα ακούμε συνεχώς για τέτοια θέματα δεν σημαίνει ότι συμβαίνουν περισσότερα από ποτέ, και σίγουρα δεν συμβαίνουν μόνο στην Ελλάδα –θα μπορούσαμε, αν κοιτούσαμε την επικαιρότητα επιλεκτικά, να βρούμε δεκάδες αντίστοιχα περιστατικά σε άλλες χώρες–, απλώς σήμερα υπάρχει μια υποδομή επικοινωνίας και δημοσιογραφίας που βιοπορίζεται μέσα από αυτό το φαινόμενο. Και γι' αυτό ακριβώς χρειαζόμαστε τους επιστήμονες και τη στατιστική και τα δεδομένα, για να καταλάβουμε τι φταίει, αν όντως πρόκειται για μια μεμονωμένη περίπτωση ενός θύτη με ψυχολογικά προβλήματα ή αν πρόκειται για συστηματικό πρόβλημα που απαιτεί δημόσια πολιτική και κοινωνική αλλαγή – και ποια ακριβώς πρέπει να είναι αυτή, όχι για να εκτονώσουμε τα συναισθήματά μας, αλλά για να αντιμετωπίσουμε τη ρίζα του προβλήματος.

Όταν μας κατακλύζουν οι θλιβερές ειδήσεις είναι απολύτως φυσικό και ανθρώπινο να νιώθουμε απελπισμένοι και ανίσχυροι. Τι θα λέγαμε όμως σε ένα παιδί, στο παιδί μας, αν μας έλεγε ότι τα πάντα εκεί έξω είναι μαύρα και ότι δεν υπάρχει ελπίδα; Θα του λέγαμε «έχεις δίκιο, πάμε να φουντάρουμε όλοι μαζί»; Όχι. Θα του λέγαμε ότι υπάρχει ελπίδα, ότι υπάρχει καλοσύνη, και ότι

την καλοσύνη τη χρειαζόμαστε πρωτίστως στις δυσκολίες. Θα του δείχναμε όλα τα όμορφα πράγματα τριγύρω του. Θα του δείχναμε πρότυπα συμπεριφοράς και ωριμότητας για να του παρέχουμε έμπνευση. Θα του λέγαμε επίσης ότι δεν είμαστε υπεύθυνοι για τις πράξεις των άλλων αλλά για τις δικές μας: είμαστε και εμείς «η κοινωνία». Και ότι αν δεν μας αρέσει ο κόσμος όπως είναι, τότε στο χέρι μας είναι να φτιάξουμε εμείς τον δικό μας κόσμο όπως τον φανταζόμαστε. Όλα αυτά θα τα λέγαμε στο παιδί μας, επειδή νοιαζόμαστε γι' αυτό και θέλουμε το καλό του. Γιατί δεν τα λέμε και στον εαυτό μας; **■**

**ΑΛΗΘΕΙΑ, ΠΩΣ
ΘΑ ΑΝΤΙΑΠΡΟΣΨΑΜΕ
ΑΝ Ο ΘΥΤΗΣ ΗΤΑΝ
ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΠΑΙΔΙ;
ΘΑ ΤΟΝ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΑΜΕ
ΩΣ «ΥΠΑΝΘΡΩΠΟ»;**

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΤΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

13.000 άνθρωποι περίπου έχασαν τη ζωή τους στον προηγούμενο Ρώσο-Ουκρανικό πόλεμο, σύμφωνα με στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών. Τώρα η δύση βλέπει εισβολή (ακόμη και σήμερα) αλλά χθες η Μόσχα «τράβηξε» λίγο πιο πίσω τα στρατεύματά της.

1 Έλληνας ομογενής, κάτοικοι Ουκρανίας, δολοφονήθηκαν από Ουκρανούς στρατιώτες σε καφενείο, «δί' ασήμαντον αφορμήν». Οι στρατιώτες φαίνεται ότι είχαν καταναλώσει βότκα.

6 επιπλέον Rafale θα προμηθευτεί η Ελλάδα. Ο ΣΥΡΙΖΑ καταψήφισε και αυτή την προμήθεια καθώς, σύμφωνα με τον Γιώργο Τσίπρα, είναι «out of the blue». Πρόκειται για φράση που απαντάται στην Πίνδο. Φημολογείται ότι ο αρματολός οπλρχηγός Γώγος Μπακόλας από τη Σκουληκαριά Άρτας είχε απαντήσει έτσι όταν ο Αλή Πασάς τον αντικατέστησε με τον Κίτσο Μπότσαρη.

6,2% ήταν ο πληθωρισμός τον Ιανουάριο του 2022, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

47% αυξήθηκε η μέση τιμή της πατάτας στο τελευταίο τρίμηνο.

23% στα μακαρόνια.

10% στο ελαιόλαδο.

6,8% ήταν ο πληθωρισμός τον Μάρτιο του 1997, όταν ακόμη η χώρα είχε ως νόμισμα τη δραχμή. Έκτοτε δεν έχει ξαναπεράσει ποτέ πάνω από το 6%.

6 ράπερς περιελάμβανε το ψυχαγωγικό πρόγραμμα στο μισάωρο ημίχρονο του Super Bowl 2022, της πλέον εμπορικής αθλητικής εκδήλωσης που λαμβάνει χώρα στις ΗΠΑ. Πρόκειται για τους Dr Dre, Snoop Dogg, Eminem, Mary J Blige, 50 Cent και Kendrick Lamar. Καλή προσπάθεια, αλλά δεν φτάνει ούτε στο μικρό δαχτυλάκι τις εκδηλώσεις στον τελικό κυπέλλου του 2017 στο Πανθεσσαλικό, όπου συμμετείχαν οι ίδιοι οι οπαδοί και αποτέλεσε φόρο τιμής στην (αλήτιμη) Πάλη και στο Παγκράτιο επάνω σε γέφυρα.

5.822,50 δολάρια κόστιζε το φθηνότερο εισιτήριο για το Super Bowl. Σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές, δεν υπάρχουν «σύνδεσμοι» που χορηγούν δωρεάν τα «μαγικά χαρτάκια» σε «οργανωμένους». Δεν νιώθουν οι άνθρωποι.

25.925 δολάρια κόστιζε το ακριβότερο εισιτήριο για θέση στη VIP κερκίδα Club67.

500 δολάρια κόστιζε το πάρκινγκ κοντά στο SoFi Stadium.

17 δολάρια κόστιζε η φθηνότερη μπίρα

εντός του γηπέδου. Πασατέμποοοοο, λιόσποροοοο...

12 ευρώ κόστιζε το φθηνότερο χοτ-ντογκ. Με σος, για να γλιστράει.

117 εκατ. άνθρωποι παρακολούθησαν τη γιορτή του (αμερικάνικου) ποδοσφαίρου. Ίσως από τις λίγες φορές που η λέξη «γιορτή» δεν χρησιμοποιείται καταχρηστικά.

23-20 έληξε το σκορ με τους Los Angeles Rams να υπερικχύουν των Cincinatti Bengals.

ψηφοφόρους και να ανατρέψει την αρνητική –για τα κόμματα της αντιπολίτευσης– δημοσκοπική εικόνα.

63% των πολιτών πάντως επιθυμεί από την κυβέρνηση να εξαντλήσει την τετραετία, οπότε το πρόσφατο αίτημα της αξιωματικής αντιπολίτευσης δεν φαίνεται να βρίσκει απήχηση. Μόνον το 30% επιθυμεί να γίνουν άμεσα εκλογές.

33,2% είναι το ποσοστό (με αναγωγή επί των έγκυρων) που θα έπαιρνε η ΝΔ, αν είχαμε κάλπες την

Κυριακή.

20,8% είναι το ποσοστό του ΣΥΡΙΖΑ, αν και τα στελέχη του θεωρούν (ξανά, όπως το 2019) ότι τα αποτελέσματα των δημοσκοπήσεων είναι χαλκευμένα.

15,1% είναι το ποσοστό του ΚΙΝΑΛ. Κάποιοι –πασόκοι– λένε ότι μόλις μετονομαστεί σε ΠΑΣΟΚ το ποσοστό θα αυξηθεί τόσο που θα γίνει δεύτερο κόμμα.

60% αυξήθηκαν το 2021 οι φορείς του Δημοσίου που παρέχουν υπηρεσίες μέσω του gov.gr, όπως ανακοίνωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Ίσως το καλύτερο marketing για την κυβέρνηση, αν και ο Νίκος Παππάς, προκάτοχος του Πιερρακάκη, διαρρηγνύει τα ιμάτιά του ότι η ψηφιοποίηση ήταν έργο ΣΥΡΙΖΑ που καπηλεύτηκε η ΝΔ των αρίστων.

3,7 εκατ. ευρώ πωλείται το γηροκομείο-κολαστήριο των Χανίων, σύμφωνα με αγγελίες οι οποίες συνεχίζουν να είναι ενεργές. «Έχει υπέροχη θέα, το ποულάω λόγω κούρασας» αναφέρει η μία εκ των ιδιοκτητριών. Αν επιβεβαιωθούν οι καταγγελίες, πάντως, η ιδιοκτήτρια θα βρεθεί σε ένα μέρος που θα μπορεί να ξεκουράζεται πολλές ώρες της ημέρας για πολλά χρόνια.

68 θανάτους σε 12 μήνες από την ίδια αιτία ερευνά η δικαιοσύνη, που ασχολείται με την υπόθεση από τον περασμένο Απρίλιο. Σε μία άλλη αγγελία πώλησης, οι ιδιοκτήτριες αναφέρουν ότι το γηροκομείο μπορεί να μετατραπεί σε μικρή ξενοδοχειακή μονάδα. Μηρρρ. Ανατρίχιασα

και μόνο στη σκέψη.

10 γιατροί από 3 νοσοκομεία της Αθήνας συνέστησαν ομάδα προκειμένου να συγκολλήσουν το χέρι ενός μικρού παιδιού που είχε ακρωτηριαστεί από το ύψος του ώμου. Είναι η πρώτη φορά που οι γιατροί καταφέρνουν κάτι τέτοιο στη χώρα μας και τους αξίζει ένα τεράστιο μπράβο και ένα ακόμη μεγαλύτερο ευχαριστώ.

2 χρόνια και 6 μήνες δακρύζει η εικόνα της Παναγίας στον Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου στον Βύρωνα, όπως μας ενημερώνουν ακόμη και σοβαρά «αστικά» μέσα ενημέρωσης. Ο βουλευτής της ΝΔ Γιάννης Καλλιάνος μάλιστα απεφάνθη ότι «δεν είναι σωστό, όλοι εσείς που δηλώνετε άθεοι, να χλευάζετε αυτό το γεγονός».

5 έως 5,5% αυξάνεται κάθε μήνα η οφειλή της ΛΑΡΚΟ προς τη ΔΕΗ. Ήδη στις αρχές του 2020 χρωστούσε σωρευτικά 351 εκατ. ευρώ.

500 εκατ. ευρώ χρωστάει η εταιρεία σε προμηθευτές, εργολάβους, ταμεία και τράπεζες, αλλά εις εκ των συνδικαλιστών έβαλε το παιδάκι του να διαβάσει αγωνιστικό μανιφέστο, υπέρ της συνέχισης των επιδοτήσεων.

4,4 εκατ. ευρώ πρόστιμο ανά εξάμηνο καθυστέρησης από το 2017 μέχρι την εκτέλεση της απόφασης, και κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 5,5 εκατ. ευρώ, επέβαλε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τις μέχρι τώρα παράνομες επιδοτήσεις προς τη ΛΑΡΚΟ. Η ψηφοθηρία κοστίζει.

VERBA VOLANT

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ

«*Η οικονομία και η κοινωνία χρειάζονται όλες τις τράπεζες να λειτουργούν υπό δημόσιο έλεγχο και ΟΧΙ ανεξέλεγκτα, όπως τις έχει η ΝΔ ή με μια "κρατική" που θέλει ο ΣΥΡΙΖΑ*». Η δήλωση είναι προϊόν λογοκλοπής. Η πατρότητά της ανήκει στον Γιάννη τον Δραγασάκη, που είχε μετατρέψει σε σκοπό ζωής τον έλεγχο –έστω μίας– συστημικής τράπεζας για να χρηματοδοτηθούν επενδύσεις με «ψυχρή βαθιά». Σε κάθε περίπτωση, η προοδευτική διακυβέρνηση σφυρηλατείται, έστω και με κόπο.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΗΣ

«*Είναι πολιτική επιλογή της κυβέρνησης να μην προστατεύσει την κοινωνία απέναντι στο εκρηκτικό κύμα ανατιμήσεων*». Ναι, είναι σαφές ότι η κυβέρνηση επιθυμεί διακαώς δύο πράγματα: Α. Να μας εξοπλώσει και Β. Να μην ξαναεκλεγεί. Τώρα εξηγούνται όλα.

ΚΛΕΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

«*Αν δεν είχα γίνει βουλευτής θα μπορούσα να βγάλω 5.000 τη μέρα*». Ο εύπιστος βουλευτής πιάστηκε στα δίχτυα των επιτήδειων, οι οποίοι με διαφημίσεις στο Facebook υπόσχονται μισθό €5.000 χωρίς εργασία. Φίλε Κλέωνα, μην τσιμπάς, είναι απάτη. Προσοχή και στο άλλο με τον νιγηριανό πρίγκιπα.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

«*Πάντως σήμερα νομίζω ότι τους γ@μ@με, την ώρα που λέγαμε ότι θα μας πάρουν τα αυτά*». Ο δήμαρχος Σπάρτης βιάστηκε να πάρει ρεβάνς μετά από όσα ακολούθησαν τις δηλώσεις του για το πώς μοίραζε λεφτά το 2007. Βιάστηκε τόσο που δεν πρόλαβε να πατήσει το mute στην τηλεδιάσκεψη και μάθαμε όλοι ότι είναι αριστοφανικά αθυρόστομος. Με «τα αυτά» εννοεί μάλλον τα σώβρακα.

METaverse

Η influencer σου είναι η νέα σου μαμά

Της ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ

Ο Mark Zuckerberg ανακοίνωσε στα τέλη Οκτωβρίου την πρόθεσή του να επενδύσει στη δημιουργία του metaverse, ενός ολοκληρωμένου ψηφιακού κόσμου εντός του οποίου οι άνθρωποι θα κοινωνικοποιούνται, θα εργάζονται και θα ψυχαγωγούνται, με τη βοήθεια εξοπλισμού και λογισμικών εικονικής πραγματικότητας. Πολλά έχουν γραφτεί γύρω από το metaverse για τον αντίκτυπο που θα έχει στις καθημερινές ζωές των ανθρώπων παγκοσμίως, για το αν είμαστε πράγματι στα πρόθυρα της μεγαλύτερης τεχνολογικής επανάστασης που θα έχει ποτέ συντελεστεί, και βέβαια για το τι θα πρέπει να προσέξουμε κατά την προσέγγισή μας από αυτό το –ομολογουμένως άνευ προηγούμενου– τεχνολογικό άλμα, εάν και εφόσον επιτευχθεί. Το ερώτημα όμως που κάποιος μπορεί ήδη να θέσει, ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένος για αυτό το εν πολλοίς φουτουριστικό σοκ, είναι σε τι βαθμό απέχουμε πραγματικά από την επικυριαρχία του metaverse στον πραγματικό κόσμο. Το αν θα έπρεπε δηλαδή, σε πρώτη φάση, να διαγνώσουμε ποιες είναι οι πλευρές εκείνες της πραγματικότητας, η υπόσταση των οποίων υπαγορεύεται ήδη από τη μετα-πραγματικότητα, με τη μορφή της εικονικής μας παρουσίας στον βαθμό που είναι ήδη εφικτή.

Το 2016, το Λεξικό της Οξφόρδης ανακοίνωσε πως η λέξη της χρονιάς για εκείνο το έτος ήταν η «μετα-αλήθεια» (post-truth): χαρακτηρισμός ο οποίος σχετίζεται ή υποδηλώνει περιστάσεις στις οποίες τα αντικειμενικά γεγονότα έχουν μικρότερη επιρροή στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης από εκείνη που έχουν η επίκληση στο συναίσθημα και οι προσωπικές πεποιθήσεις, για πολιτικά ή κοινωνικά ζητήματα.

Μπορεί το 2016 ο όρος να ξένισε πολλούς, δημιουργώντας σύγχυση γύρω από το νόημά του, και να γινόταν αντιληπτός ως ένα αμιγώς θεωρητικό σχήμα με ακαδημαϊκές καταβολές, που λίγα είχε να προσφέρει στην ερμηνεία της επικαιρότητας. Έκτοτε πολλά άλλαξαν, επαναπροσδιορίζοντας τη σημασία του και τοποθετώντας τις επιδράσεις της μετα-αλήθειας στο επίκεντρο των αναλύσεων της δημόσιας ατζέντας. Τα μεγάλα σκάνδαλα με χειραγώγηση προσωπικών δεδομένων από τους τεχνολογικούς κολοσσούς για τον επηρεασμό πολιτικών διαδικασιών, η εξοκλήρου ψηφιακά ενορχηστρωμένη εισβολή

στο Καπιτώλιο των ΗΠΑ και πιο πρόσφατα το αντιεμβολιαστικό κίνημα είναι μερικά παραδείγματα τα οποία καταδεικνύουν πως οι μετα-αλήθειες να μην ζυμώνονται ψηφιακά, αποκτούν όμως σώμα και βάρος στον πραγματικό κόσμο, εντός του οποίου τελικά παρεισφρέρουν.

Η μερικώς ήδη υπαρκτή παρουσία του metaverse διαφαίνεται και από το γεγονός πως οι νέοι opinion leaders δεν προέρχονται από την οικογένεια, την εργασία ή τον κοινωνικό περίγυρο, είναι πλέον οι influencers, που παίρνουν επιθετικά θέση για ζητήματα της επικαιρότητας, κερδίζοντας τις εντυπώσεις των νεαρών κατά τη συντριπτική πλειονότητα οπαδών τους. Οι ακόλουθοί τους σπεύδουν όχι μόνο να τους επευφημήσουν, αλλά και να διαδώσουν μια έτοιμη δανεική άποψη, δημιούργημα μιας μονόπλευρης στην πραγματικότητα οπτικής των πραγμάτων ή και απόρροια συγκεκριμένων σκοπιμοτήτων. Ταυτοχρόνως, πλατφόρμες όπως το Twitter έχουν μετουσιωθεί στο κοινωνικό βαρόμετρο που θα κρίνει τελειστικά εάν κάποιος έχει δίκιο ή άδικο, εάν οι απόψεις που εκφράζει είναι (πολιτικά) ορθές ή μη, καταλήγοντας στο πόρισμα για το εάν οφείλει να περάσει από μια ψηφιακή

«δίκη», η απόφαση της οποίας ενδέχεται να τον «ακυρώσει» στα μάτια του κοινού, το οποίο θα δεχτεί παθητικά την ετυμηγορία, χωρίς ίχνος κριτικής αντίληψης.

Οι παραπάνω λειτουργίες έρχονται να συνεισφέρουν σωρευτικά στη διαμόρφωση μιας άτυπης λογοκρισίας, η οποία αφορμάται όχι από τους μιντιακούς μηχανισμούς, όπως συνέβαινε στο παρελθόν, αλλά από τους ίδιους τους χρήστες του ψηφιακού τοπίου. Ενώ κάποτε υπήρχε η πεποίθηση πως η έλευση των new media θα ενίσχυε την ελευθερία λόγου και την πολυφωνία, πλέον ένα τέτοιο ενδεχόμενο φαίνεται να καταρρίπτεται. Εν μέσω μιας συντονισμένης προσπάθειας στην οποία ο φιλελευθερισμός επιδιώκεται να συνταχιστεί με τον προοδευτισμό, η ιδεολογική ηγεμονία οργανωμένων ομάδων στα νέα μέσα επιβάλλεται με τρόπο εκβιαστικό, κατακεραυνώνοντας με χαρακτηρισμούς απονομιμοποίησης και σκληρές επιθέσεις επί προσωπικού οποιονδήποτε εκφέρει απόψεις κάποιας «παρεκκλίνουσας» ιδεολογικής προέλευσης. Η εικόνα του αγιασμού των Rafale, που κάποτε το πιθανότερο είναι να περνούσε απαρατήρητη ως ένα γραφικό εθιμοτυπικό, το οποίο διαρκεί μερικές στιγμές και έχει ως έρεισμά του μια βαθιά ιστορική συνέχεια, αποτέλεσε πεδίο διαμάχης με πληθώρα αναφορών στον σκοταδισμό και σε μια έμμεση προσπάθεια επιβολής περιορισμών στη θρησκευτική ελευθερία. Αντίστοιχα, η πρόσφατη viral καμπάνια γνωστής εταιρείας σαμπουάν για τη διαφορετικότητα συγκέντρωσε περισσότερη θετική δημοσιότητα και επευφημίες από οποιοδήποτε πρόσφατο πνευματικό ή καλλιτεχνικό δρώμενο, οριοθετώντας τις σημειολογικές και αξιακές προτεραιότητες της εποχής, οι οποίες είναι πλέον ολοκληρωτικά παράγωγο ψηφιακών αξιώσεων.

Και εδώ λοιπόν οι παραπάνω διεργασίες δεν μένουν στο άυλο μετα-τοπίο, μεταπηδούν στην υλική καθημερινότητα. Τα όρια μεταξύ της ψηφιακής λογοκρισίας και εκείνης που μπορεί να επιβληθεί στη δουλειά ή σε μια παρέα γίνονται ολόένα και πιο θολά, αφού η καθημερινή τριβή με την παραπάνω τοξική ψηφιακή διαλεκτική, ωθεί πολλούς ανθρώπους να πιστέψουν πως αντίστοιχες συμπεριφορές θα συναντήσουν και στην πραγματική ζωή. Μπορεί όλες οι προαναφερθείσες περιπτώσεις να αποτελούν μονάχα μερικές ψηφίδες από το μιτετέλ προς το παρόν ψηφιδωτό που φιλοδοξεί να έχει ολοκληρώσει σε μερικά χρόνια ο Mark Zuckerberg, είναι ωστόσο

ενδεικτικές για το αδιαμφισβήτητο γεγονός πως η εικονική πραγματικότητα θα επηρεάζει τις εξελίξεις στον πραγματικό κόσμο, και τη διαφορά θα την κάνει ο βαθμός έντασης στον οποίο αυτό θα είναι εφικτό.

Η πρόσφατη ταινία του Netflix «Don't Look Up» δεν θα μείνει στην Ιστορία ως μία σπουδαία ταινία, κυρίως λόγω του ότι αποπειράται να θίξει πολλά ζητήματα ταυτόχρονα, και λόγω του γεγονότος ότι τη διατρέχει το σαχλό εκείνο χιούμορ των αμερικάνικων blockbuster, στη θέα του οποίου είναι αδύνατον να κάνει κάποιος κάτι περισσότερο από το να χαμογελάσει αμήχανα και βεβιασμένα. Έχει όμως την προοπτική να εντυπωθεί στη συλλογική μνήμη των θεατών ως ένα εύστοχο ενσταντάνέ της εποχής μας, αφού αναδεικνύει μέσα από ευφρείς στιγμές τη νοοτροπία των σύγχρονων κοινωνιών, οι οποίες, προκειμένου να πειστούν ότι συμβαίνει κάτι πολύ σοβαρό γύρω τους, περιμένουν να το δουν να λαμβάνει χώρα στη μετα-πραγματικότητα της οθόνης του smartphone τους. Και όταν ο «μετεωρίτης» θα βρίσκεται ήδη σε απόσταση αναπνοής, εκείνες θα περιμένουν ακόμη το επόμενο story στη ροή ειδήσεων, που θα ανακοινώνει πανηγυρικά την έλευσή του. **A**

Οι καινούργιες λέξεις του έρωτα

Της ΜΥΡΣΙΝΗΣ ΓΚΑΝΑ

«Εν αρχή ην ο λόγος», κι επειδή ο λόγος είναι πρώτος, ο λόγος ταυτίζεται σχεδόν με τον δημιουργό. «Και είπεν ο Θεός γεννηθήτω το φως και εγένετο φως». Ο Θεός σκέφτεται και εκφράζεται με λέξεις, οι λέξεις αρκούν για να εμφανιστεί αυτό που δεν υπήρχε. Οι άνθρωποι, πλασμένοι κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση, σκέφτονται και εκφράζονται με λέξεις, οι λέξεις κατονομάζουν, εξηγούν, χτίζουν αφηγήσεις, οι λέξεις δημιουργούν κάτι από το τίποτα, οι λέξεις ορίζουν, πολύ πιο άμεσα απ' όσο θέλουμε να πιστεύουμε – όχι μόνο τον υλικό κόσμο που μας περιβάλλει, αλλά και τον συναισθηματικό κόσμο που μας αρέσει να θεωρούμε αποκλειστικά δικό μας.

Πάνω απ' όλα, οι λέξεις που έχουν κατά κόρον χρησιμοποιηθεί για να περιγράψουν το ερωτικό συναίσθημα, είναι και αυτές που χρησιμοποιούμε για να το αναγνωρίσουμε. Με τι ταυτίζεται ο έρωτας; Με τον πόνο, την καταστροφή, τη συντριβή· τόσα τραγούδια, τόσες ταινίες, τόσα βιβλία, μας ταΐζουν διαρκώς την εικόνα του έρωτα ως βασανιστήριο: θα κυλιστούμε στην κόλαση εξαιτίας του, για χάρη του. Ευτυχώς, χάρη σ' αυτόν και πάλι, θα έχουμε γνωρίσει για λίγο τον παράδεισο. Σύμφωνα με την ποικυλτούρα, η αναλογία αυτή είναι περίπου ογδόντα τοις εκατό κόλαση, είκοσι παράδεισος. Αναρωτιέται κανείς αν αξίζει τον κόπο.

Αναρωτιέται κανείς, και ίσως χαρακτηριστεί ψυχρός, γιατί να κινείται προς καταστάσεις που –αντί για ψυχική ευφορία, χαρά, ανάταση– του προσφέρουν πόνο, σύγχυση, ανασφάλεια, θυμό. Γιατί μαθαίνουμε, μέσα από τις λέξεις που μας περιβάλλουν, να αναγνωρίζουμε ως έρωτα σχέσεις που μας ταπεινώνουν, μας μειώνουν, μας στεγνώνουν. Και πώς είναι δυνατόν, συζητώντας για τις γυναικοκτονίες, να βλέπουμε κείμενα που μας λένε, με λέξεις, τι δεν είναι αγάπη – λες και αυτή η άποψη, ότι δηλαδή είναι αγάπη να σε ζηλεύει, να σε ελέγχει, να σε βασανίζει, δημιουργήθηκε σε κάποιο κενό. Οι εκδοχές των γνωστών καψουροτράγουδων πριν και μετά την ψυχανάλυση (Θα μελαγχολήσω, κι ύστερα εγώ... πώς θα συνεχίσω, τι ζωή θα ζω, αν δεν είσαι εδώ / ...μπρος θα συνεχίσω, μια χαρά θα ζω, κι αν δεν είσαι εδώ) που έκαναν τον γύρο του διαδικτύου πρόσφατα, μιλούν από μόνες τους. Και έχει νόημα να σκεφτούμε ότι το γέλιο και η ταύτιση και με τις δύο ίσως πλευρές τους είναι μια θετική εξέλιξη, μια ένδειξη ότι η συλλογική μας σκέψη έχει αρχίσει λίγο να μετακινείται – να αναγνωρίζει, τουλάχιστον, ότι ο τρόπος της ερωτικής συνδιαλλαγής που περνάει σχεδόν αποκλειστικά μέσα από το βάσανο είναι βαθιά προβληματικός.

Και όσοι διαμαρτύρονται για τη φασαρία που γίνεται για τη μία ή την άλλη λέξη, και βρίσκουν ότι είναι υπερβολή να μη θέλουμε πια να χρησιμοποιούνται όροι που κανονικοποιούν μέσα μας την κακοποίηση, αλλά ακόμα και το έγκλημα, ας σκεφτούν λίγο ψυχραιμία ποιες λέξεις έρχονται αυτόματα στο δικό τους μυαλό για να περιγράψουν τον έρωτα, την αγάπη, την ερωτική επαφή, ποια συναισθήματα ενεργοποιούν στην πραγματικότητα αυτές οι λέξεις – αν τελικά, ενώ η εμπειρία μπορεί να προσφέρει τη μεγαλύτερη χαρά, πλήρωση, ευτυχία, την έχουμε φυλακίσει σε ένα κλουβί προκατασκευασμένων ιδεών που δεν μας περνά καν από το μυαλό να αμφισβητήσουμε, γιατί είναι «μόνο λόγια». Και αν, ξεκινώντας ο καθένας από τον εαυτό του, μπορούμε να δημιουργήσουμε με νέες λέξεις ένα νέο πρότυπο. **A**

**ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ
ΟΠΩΣ ΤΟ TWITTER
ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΟΥΣΙΩΘΕΙ
ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΠΟΥ
ΚΡΙΝΕΙ ΕΑΝ
ΚΑΠΟΙΟΣ ΕΧΕΙ
ΔΙΚΙΟ Ή ΑΔΙΚΟ.**

Η ΔΕΗ συναντά

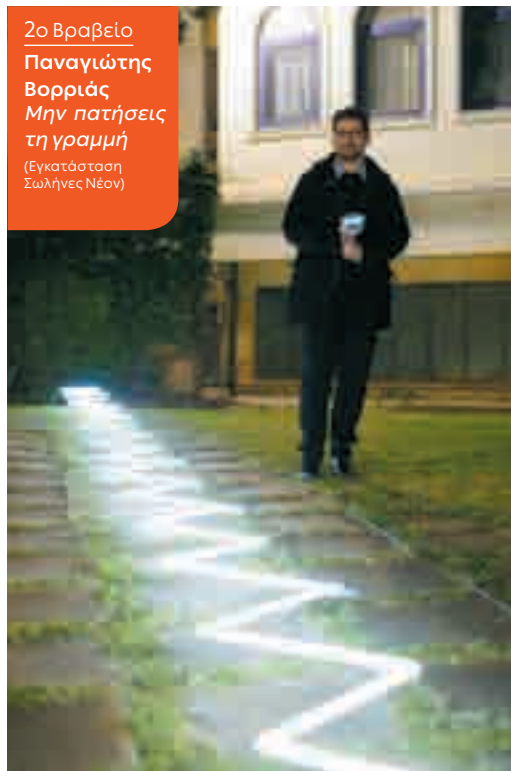
32 ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

1ο Βραβείο
Βασιλική
Λεγάκη
Περιστροφές
(Ηχητική
εγκατάσταση)

2ο Βραβείο
Παναγιώτης
Βορριάς
Μην πατήσεις
τη γραμμή
(Εγκατάσταση
Σωλήνες Νέον)

3ο Βραβείο
Έφη Σπύρου
Μουσική
ενός
φλεγόμενου
αστέρα
(Βελούδο, Ανακλα-
στικές Ταινίες)

την τέχνη

ΘΑ ΕΚΤΙΘΕΝΤΑΙ ΕΩΣ ΤΙΣ 27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΗΣ ΔΕΗ ΣΤΟ ΝΕΟ ΦΑΛΗΡΟ

Μια σπουδαία έκθεση που αντικατοπτρίζει ένα σημαντικό κομμάτι της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, μέσα από τη δημιουργική ματιά ανθρώπων του πολιτισμού, βρίσκεται σε εξέλιξη από τις 9 Φεβρουαρίου και θα ολοκληρωθεί στις 27 Φεβρουαρίου, στο εμβληματικό εργοστάσιο της ΔΕΗ, στο Νέο Φάληρο. Πρόκειται για τα έργα που προκρίθηκαν από τον διαγωνισμό «Η ΔΕΗ συναντά την Τέχνη», τον οποίο διοργάνωσε στο πλαίσιο της διαχρονικής στήριξης της στον πολιτισμό.

Ζητούμενο του διαγωνισμού, ο οποίος διήρκεσε περίπου τρεις μήνες, ήταν η δημιουργία έργων τέχνης εμπνευσμένων από την πλούσια πολιτιστική και τεχνολογική κληρονομιά της ΔΕΗ – τη διαδρομή, το σήμα, τις διαφημίσεις, τα μηχανήματά της, τους στόχους της, τις προοπτικές αλλά και όλα όσα συμβολίζει για τους Έλληνες.

Στο κάλεσμα ανταποκρίθηκαν εκατοντάδες καλλιτέχνες από τον χώρο της ζωγραφικής, του video, της street art, του design, της γλυπτικής, των installations, της φωτογραφίας, των νέων μέσων, της performance, της μουσική κ.ά., απεικονίζοντας την ιστορία και το μέλλον της ΔΕΗ αλλά και της ενέργειας με τον δικό τους πρωτότυπο και δημιουργικό τρόπο.

Το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό και έπειτα από ένα δύσκολο έργο αξιολόγησης η κριτική επιτροπή, αποτελούμενη από επτά καταξιωμένες προσωπικότητες του καλλιτεχνικού κόσμου της χώρας –τους Κατερίνα Κοσκινά, Νίκο Ναυρίδη, Μαρία Μαυροειδή, Ηλία Παπαπλιάκη, Τάσο Μπουλμέτη, Πάνο Κοκκινιά και Πάννη Χαραλαμπίδου— ξεχώρισε τα έργα που εκτίθενται στην έκθεση, με τα πέντε από αυτά να λαμβάνουν γραφεία συνολικής αξίας €20.000, ως εξής: 1ο βραβείο: €8.000, 2ο βραβείο: €5.000, 3ο βραβείο: €3.000, 4ο βραβείο και 5ο βραβείο από €2.000. Έτσι, το 1ο βραβείο πήρε η Βασιλική Λεγάκη, το 2ο ο Παναγιώτης Βορριάς, το 3ο η Έφη Σπύρου, το 4ο ο Απόστολος Μητρόπουλος και το 5ο ο Δημήτρης Τράγκας.

Τα έργα εκτίθενται στο ΑΗΣ Φαλήρου, το Ιστορικό Εργοστάσιο της ΔΕΗ στο Νέο Φάληρο, το οποίο επιλέχθηκε ως τόπος μνήμης και ιστορίας, που φέρει για τη ΔΕΗ μεγάλο πολιτιστικό αλλά και συναισθηματικό φορτίο, καθώς πρόκειται για τον πρώτο και πρότυπο για την εποχή ατμοηλεκτρικό σταθμό (ΑΗΣ) που εγκαταστάθηκε σε ελληνικό έδαφος.

Το εργοστάσιο λοιπόν που συνέβαλε καθοριστικά στον εξηλεκτισμό της Αθήνας και του Πειραιά, και επιπλέον βοήθησε στην ανάπτυξη της βιομηχανίας, «ζωντανεύει» ξανά, δίνοντας αυτή τη φορά «ενέργεια» στις τέχνες και τον πολιτισμό. Μέσω της έκθεσης, ο ιστορικός αυτός χώρος επαναχρησιμοποιείται και επανανοηματοδοτείται, με τους καλλιτέχνες να ανοίγουν παράλληλα δυναμικό διάλογο με την εταιρεία και την κοινωνία. Μια απρόσμενη συνάντηση υλικών, σκέψεων και ιδεών που γεμίζει με «φως» ένα μέχρι πρότινος «αφανές» αστικό βιομηχανικό μνημείο.

Πληροφορίες για την έκθεση

Διάρκεια: 9/2/2022 έως και 27/2/2022.
Ώρες λειτουργίας:
Δευτέρα-Παρασκευή: 16.00-20.00,
Σάββατο-Κυριακή: 12.00-20.00

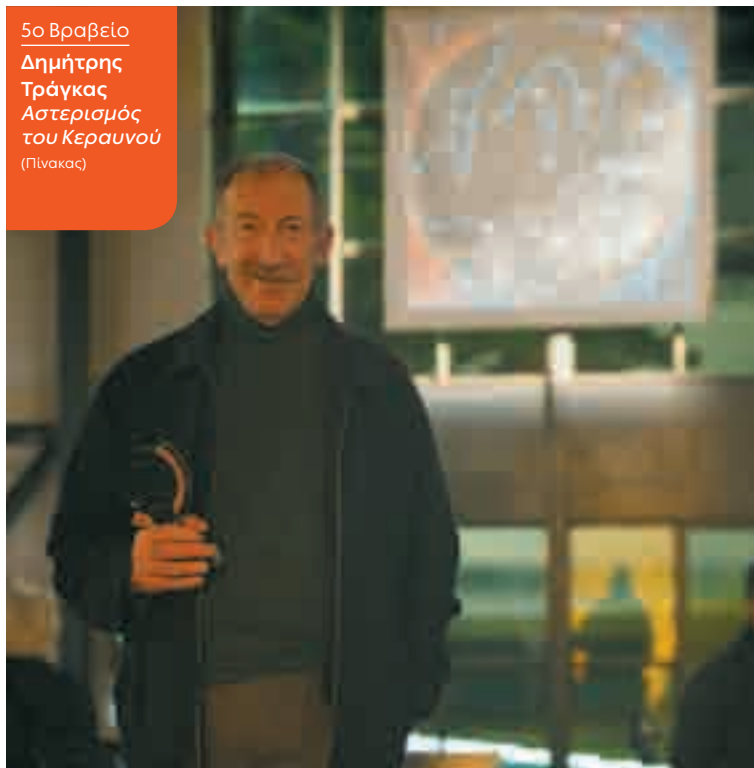
Την έκθεση επιμελείται η ιστορικός τέχνης **Κατερίνα Κοσκινά**, και η είσοδος είναι δωρεάν για το κοινό. Η είσοδος στον χώρο της έκθεσης επιτρέπεται μόνο σε όσους επισκέπτες διαθέτουν και επιδεικνύουν πιστοποιητικό εμβολιασμού ή πιστοποιητικό νόσησης COVID-19.

Διεύθυνση:
ΑΗΣ ΦΑΛΗΡΟΥ - Σολωμού 1 & Δημητρίου Φαληρέως, Νέο Φάληρο.
Περισσότερες πληροφορίες: <http://art.dei.gr>

4ο Βραβείο
Απόστολος
Μητρόπουλος
*Expressing
Electricity*
(Επίτοιχη
εγκατάσταση)

5ο Βραβείο
Δημήτρης
Τράγκας
*Αστερισμός
του Κεραυνού*
(Πίνακας)

Ένα μικρό όνομα, μια μεγάλη ιστορία

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Της ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΜΑΣΟΥΡΗ

Ε.Λαμπέτη, Δ.Χορν, «Εράστης από χαρτόνι», Θέατρο Κεντρικόν, 1959

Η ΑΡΧΗ

Ευφυής, επίμονος, εργατικός, ακούραστος, δημιουργικός, χαρισματικός. Ο Κλεισθένης Δασκαλάκος, ο μεγάλος Έλληνας φωτογράφος, σε ηλικία 15 ετών, το 1946, ζωγράφιζε άλμπουμ για τουρίστες στο νούμερο 1 της οδού Φιλελλίνων. Τα χρήματα που έβγαζε όμως δεν έφταναν ούτε για κουλούρι. Έτσι, αποφάσισε να εγκαταλείψει τη ζωγραφική για τη φωτογραφία, και το έτος 1948 τον βρήκε να κάνει με το ποδήλατό του εξωτερικές δουλειές στο φωτογραφικό πρακτορείο του Μεγαλοοικονόμου.

Στους καταστροφικούς σεισμούς στο Ιόνιο, τον Αύγουστο του 1953, το πρακτορείο τον έστειλε με μια φωτογραφική μηχανή στη Ζάκυνθο. Όταν το κτίριο στο οποίο βρισκόταν κατέρρευσε, ο Κλεισθένης σώθηκε από καθαρή τύχη, καθώς το μόνο που έμεινε όρθιο ήταν η κολόνα δίπλα στην οποία στεκόταν. Κατόρθωσε να καταγράψει με τη μηχανή του τις συγκλονιστικές εικόνες της ολοκληρωτικής καταστροφής του νησιού. Αυτή ήταν και η πρώτη μεγάλη επιτυχία, που αποτέλεσε έναυσμα για τη μετέπειτα πορεία του.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ

Το έργο του για τις αφίσες του ΕΟΤ και την εικόνα της χώρας για τον αναπτυσσόμενο τότε ελληνικό τουρισμό υπήρξε καθοριστικό. Κατά τη διάρκεια της χρυσής δεκαετίας του 1960, όταν η παλιά Αθήνα κατεδαφίζονταν με γοργούς ρυθμούς ώστε να κάνει χώρο για το νέο όραμα της ανοικοδόμησης, ο φακός του κατέγραψε πολλά σημαντικά νέα έργα από ψηλά. Στις δεκαετίες του 1960 και του 1970, κατέγραψε επίσης προσωπικές στιγμές διασημοτήτων τις οποίες αποτύπωσε σε ελληνικά θέρετρα: τους **Beatles** στην Αράχοβα, τη **Σοφία Λόρεν** στην Ακρόπολη, τον **Πολ Νιούμαν** στη Μύκονο, τον **Ζαν-Πολ Μπελμοντό** στην Πλάκα, τον **Ρότζερ Μουρ** στα Μετέωρα, την **Τζάκι Ωνάση** στον Σκορπιό. Ο **Αριστοτέλης Ωνάσης**, η **Μαρία Κάλλας**, η **Ελίζαμπεθ Τέιλορ**, η **Τζόαν Κόλινς**, ο **Άντονι Κουίν**, ο **Ρούντολφ Νουρέγεφ**, ο **Ουίνστον Τσόρτσιλ**, ο **Γκρέγκορι Πεκ**, ο **Γουόλτ Ντίσνεϊ**, ο **Μίκης Θεοδωράκης**, η τέως βασιλική οικογένεια, ο **Κωνσταντίνος Καραμανλής**, ο **Ανδρέας Παπανδρέου** ήταν μερικές μόνο από τις προσωπικότητες παγκόσμιας εμβέλειας που είχαν σταθεί μπροστά στον φακό του.

Χαρακτηριστικά, όταν ήρθε στην Ελλάδα η **Τζέιν Μάνσφιλντ**, πολλά καταστήματα του ζητούσαν να τη φωτογραφίσει στον χώρο τους χαρίζοντάς της γούνες και κοσμήματα. Ήταν επίσης κοντά στην **Αλίκη** και στην **Τζένη**, όταν γέννησαν. Έκανε την τελευταία φωτογράφιση του **Ζαμπέτα**, όπου ο μεγάλος συνθέτης του ζήτησε να φαίνεται οπωσδήποτε το χρυσό του δόντι. Δούλεψε πολύ σκληρά με τους συνεργάτες του και κατάφερε να δημιουργήσει ένα από τα μεγαλύτερα φωτογραφικά αρχεία της μεταπολεμικής Ελλάδας. Έξι μέρες τρέξιμο στο ρεπορτάζ και την Κυριακή στα γήπεδα. Δεν καθόταν λεπτό.

Το 1967, επιλέχθηκε ως ο καλύτερος φωτογράφος της χρονιάς. Τότε ήταν που η **Χριστίνα Ωνάση** –μαθήτριά ακόμη– θα ερχόταν για διακοπές από το κολέγιο στην Ελβετία. Για 26 ημέρες δούλεψε στο «Στούντιο Κλεισθένης» ως μαθητευόμενη παίρνοντας μισθό 30 δραχμές, ενώ οι υπόλοιποι έπαιρναν 60. Ερχόταν από τη Γλυφάδα όχι με την Κάντιλακ, αλλά με το λεωφορείο, στις 8 το πρωί και δούλεψε με ωράριο σπαστό έως τις 8 το βράδυ. Ο Ωνάσης ήθελε η Χριστίνα να μάθει τι σημαίνει δουλειά και να έρθει σε επαφή με άλλα άτομα της ηλικίας της.

Η ζωή για τον ταλαντούχο φωτογράφο κυλούσε εύκολα, αφού, όπως είχε δηλώσει, δεν αισθάνθηκε ποτέ αγωνία φωτογραφίζοντας. Στο στούντιο της οδού Ξενοφώντος 7, λίγα μέτρα από την πλατεία Συντάγματος, επώνυμοι υπέγραφαν με φιλικές αφιερώσεις τα πορτρέτα τους. Για ένα διάστημα συνόδευε τον Καραμανλή στα ταξίδια του, έφτασε μαζί του μέχρι την Κίνα. Ο Ωνάσης κάθε βράδυ του πήγαινε τα έγγραφά του να τα φωτογραφίσει, καννίζοντας το πούρο του περιμένοντας. Από ►

το 1952, που έγινε το κλικ μεταξύ τους, ο Έλληνας μεγιστάνας τού έστειλνε συχνά εισιτήρια ώστε να πηγαίνει να τον βρίσκει και να τον φωτογραφίζει οπουδήποτε βρισκόταν, ακόμα και στα καζίνο. Ήταν, άλλωστε, ο επίσημος φωτογράφος της **Ολυμπιακής** και διέθετε σπάνιες φωτογραφίες από όλα τα εγκαίνια αεροδρομίων. Ο **Λάτσης**, τον οποίο αποκαλούσε «μπαρμπα-Γιάννη», κατέβαινε από την Κηφισιά και τον έπαιρνε από του Ζωγράφου για να φωτογραφίζει το έργο της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ, καθισμένος σε ένα βραχάκι από το πρωί έως το απόγευμα δίνοντάς του οδηγίες. Πολλοί τίτλοι περιοδικών στηρίχτηκαν στο αρχείο του. Πέρασε τις πύλες των Ανακτόρων και φωτογράφησε τη βασιλική οικογένεια. Ο βασιλιάς **Παύλος** τον αγαπούσε. Ο πατριάρχης **Αθναγόρας** του ζήτησε να τον ακολουθήσει στην περιοδεία του στα Βαλκάνια.

Κατέθετε την ψυχή του σε κάθε φωτογράφιση, και αυτό φαινόταν. Γι' αυτό αγαπήθηκε. Όλοι γνώριζαν ότι μπορούν να τον εμπιστευτούν, καθώς γεγονότα που είχαν περάσει στο φιλμ δεν θα έβλεπαν ποτέ το φως της δημοσιότητας αν δεν το επιθυμούσαν οι ίδιοι. Συχνά κάλυπτε φωτογραφικά γάμους εφροπλιστών, ενώ κατ' αποκλειστικότητα κάλυψε τον γάμο του **Ωνάση** με την **Τζάκι** στον Σκορπιό, το μεγαλύτερο κοσμικό γεγονός σε παγκόσμια κλίμακα που έλαβε χώρα σε ελληνικό έδαφος και συγκέντρωσε το ενδιαφέρον ολόκληρης της υφηνλίου. Όποιος φωτορεπόρτερ βρέθηκε εκεί και κατάφερε να τραβήξει κάποιο πλάνο έγινε πλούσιος πουλώντας τα φιλμάκια του απέναντι, στο Νυδρί, όπου περίμεναν οι πράκτορες του ξένου Τύπου φορτωμένοι με βρετανικές λίρες, γαλλικά φράγκα και δολάρια. Αντιθέτως, το αρχείο του Κλεισθένη με όλες τις προσωπικές στιγμές από τον γάμο του ζευγαριού δεν πουλήθηκε ποτέ και παραμένει στη χώρα.

Τραβούσε πλάνα από θεατρικές παραστάσεις και στα 640 τ.μ. του εργαστηρίου του τύπωνε με τον ακριβό εξοπλισμό του μεγάλα φωτογραφικά πανό για τις προθήκες των θεάτρων, στοιχεία που ουσιαστικά εισήγαγε αυτός πρώτος προτού το υιοθετήσουν και όλοι οι υπόλοιποι μεγάλοι σταρ.

Οι εποχές σιγά σιγά άλλαξαν. Μπήκε η δεκαετία του 1980. Βιντεοπαραγωγές, νέοι ηθοποιοί, επιθεωρήσεις. Όλοι πέρασαν από το δικό του στούντιο. Ο κύκλος εργασιών ήταν τεράστιος. Επί δημαρχίας Τρίτση, οι παραγγελίες σε χαρτιά εκτυπώσεων ήταν τόσο μεγάλες, που δεν χωρούσαν στις αποθήκες της Agfa. Στα ράφια στο στούντιό του υπήρχαν κειμήλια από τις καλύτερες φωτογραφικές μηχανές –Ρόλεϊ, Μπλάουμπελ, Τζαίς, Χάζελμπλαντ– για να θυμάται το παρελθόν, όπως έλεγε.

Δεν έχασε ποτέ από πού ξεκίνησε, τις δυσκολίες με τις οποίες ήρθε αντιμέτωπος στα χρόνια του πολέμου και τη δύσκολη περίοδο μετά το τέλος του. Βοήθησε πολλούς νέους τότε ηθοποιούς να ανέλθουν και έζησε μια χρυσή εποχή, αφού, επειδή δεν υπήρχε τηλεόραση, η είδηση κυκλοφορούσε με τις φωτογραφίες. Προλάβαινε τα πάντα εν τη γενέσει τους και, όταν έφταναν τα μεγάλα ονόματα, τον έβρισκαν να τα περιμένει. Είχε σπάνιο ήθος και σεβασμό απέναντι στο χρήμα και προσωπικό ενδυματολογικό κώδικα. Ήταν απλός, με έντονη αίσθηση του χιούμορ και συχνά σε υποδεχόταν με τις παντόφλες, συνήθεια που του είχε μείνει από τα νιάτα του ως φωτορεπόρτερ και τα απανωτά 48ωρα ορθοστασίας που έκαναν τα πόδια του να πρήζονται κλεισμένα στα παπούτσια.

Για την εφημερίδα «Ακρόπολη» πήγε στην Κρήτη και βρέθηκε στο κρησφύγετο της Τασούλας και του Κεφαλογιάννη τραβώντας φωτογραφίες από τη διάσημη υπόθεση της απαγωγής της, που δημοσιεύθηκαν με το όνομά του και έκαναν πάταγο. Αυτή ήταν μόνο η αρχή. Στα Γιάννενα φωτογράφησε μια μικρή Ηπειρώτισσα μπροστά από τα ερείπια του σπιτιού της μετά το χτύπημα του Εγκέλαδου να κλαίει κρατώντας ένα κλειδί που δεν θα άνοιγε πια την πόρτα. Η φωτογραφία βραβεύτηκε ως η καλύτερη της χρονιάς.

Ακολούθησε τον **Καραμανλή** στην προεκλογική περιοδεία του και, όταν δημοσιεύθηκαν οι φωτογραφίες του, ο Έλληνας πολιτικός ρώτησε ποιος έβγαλε αυτή τη φωτογραφία. Αυτή ήταν η αρχή της γνωριμίας τους. Από εκείνη τη στιγμή, ο **Κωνσταντίνος Καραμανλής** του πρόσφερε αυτοκίνητο για να τον ακολουθεί και, στη διάρκεια του ίδιου ταξιδιού προς την Κομοτηνή, ο Κλεισθένης του ζήτησε να φωτογραφηθεί στα χωράφια με μία αγροτική οικογένεια σε αποκλειστικές πόζες. Έγιναν αχώριστοι, ο φακός του Κλεισθένη τον ακολούθησε παντού στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Κάποτε υποχρέωσε τον θεατρικό επιχειρηματία **Βαγγέλη Λειβαδά** να πάρει στο θέατρο κάποιον νεαρούλην. Τον πήρε επειδή ήταν φθονός. Ο νεαρός αυτός ήταν ο **Στάθης Ψάλτης!**

.....

ΤΙ ΕΙΠΕ

«Δεν προβάλλω καθόλου το επώνυμό μου γιατί δεν έχει και νόημα. Γεννήθηκα σε καιρούς σκοτεινούς. Στα έξι μου χρόνια γνώρισα τον κόσμο μέσα από τη θύελλα του πολέμου του 1940, ο πατέρας μου δεν έτρωγε για να φάμε εμείς, έλεγε ότι δεν πεινούσε. Στα δεκατρία μου πιάνω δουλειά σε έναν ασήμαντο ζωγράφο. Με εμπιστεύτηκε για να φωτογραφίσω τα έργα του. "Με τέτοιο ταλέντο στη ζωγραφική είναι δυνατόν να τα παρατήσεις για να γίνεις φωτογράφος", μου έλεγε, "είναι αμαρτία"». Έζησα χρόνια που η Ελλάδα είχε ανοιχτές πληγές, απανωτά τραύματα».

«Φωτογραφίζω τα πάντα, από κτίριο έως διαφήμιση».

«Οι παλιοί διαφημιστές σκίσαραν τα προϊόντα. Όταν ξεκίνησα να φωτογραφίζω, συνεργάστηκα από πολύ νωρίς με διαφημιστικές εταιρείες, από το 1948. Ήμουν 15 χρονών όταν μπήκα στο επάγγελμα».

«Όσα χρόνια κι αν περάσουν για μένα είναι λίγα. Προηγείται ένα προσχέδιο για κάθε λήψη. Θέλω στις φωτογραφίες μου να έχω την επιμέλεια της φωτογραφίας στις διάφορες φάσεις της, από την αρχή ως το τέλος. Δεν αντέχω να βλέπω απαράδεκτες φωτογραφίες στα περιοδικά ή αφίσες όπου σε μία σύνθεση κάθε πρόσωπο είναι διαφορετικά φωτισμένο. Ο τρόπος φωτισμού είναι σημαντικός γιατί κολακεύει, εξαλείφει ρυτίδες και επιπλέον δεν χρειάζεται ρετούς. Χρειάζεται να αποκτήσουμε κάποιο επίπεδο, και αυτό να βελτιώνεται συνέχεια. Είναι απαραίτητη η συνεχής ενημέρωση στο επάγγελμά μας, καθώς και η ανανέωση του τεχνικού εξοπλισμού του φωτογράφου, χωρίς αυτά το αποτέλεσμα θα υστερεί».

«Δεν γνωρίζω αν είμαι αγαπητός στον χώρο των ηθοποιών, αλλά τους αρέσουν οι φωτογραφίες μου. Για μένα σημαίνει πολλά το να έρχονται οι επιχειρηματίες με τους θιάσους σεζόν μετά τη σεζόν στο στούντιό μου, και αυτές οι σχέσεις να κρατούν χρόνια. Εγώ είμαι ο στιλίστας σε όλες τις φωτογραφίσεις, κανένας στιλίστας δεν έχει

εμπειρία τόσων χρόνων που έχω εγώ. Εξάλλου, δεν μπορεί να υποδείξει σε έναν πρωθυπουργό τι να κάνει. Ένας φωτογράφος όμως μπορεί, εγώ αποφασίζω για τα ρούχα που θα φορέσει, για το φόντο, τα χρώματα».

«Δεν υπάρχουν υπουργοί και πρόεδροι Δημοκρατίας από το 1948 και μετά που να μην έχουν φωτογραφηθεί από μένα. Το θεωρούν υποχρεωτικό σε κάθε εκλογική περίοδο, επιβεβλημένο, καθεστώς. Κάθε παραμονή εκλογών γινόταν χαμός στο στούντιο. Η μεγέθυνση ενός πορτρέτου μπορεί να φτάσει ακόμα και στα 8 μέτρα, ανάλογα με τις απαιτήσεις του υποψηφίου. Έχουμε τον εξοπλισμό να τυπώνουμε για γιγαντοαφίσες, προσόψεις θεάτρων, ακόμα και για τα μεγαλύτερα κέντρα διασκεδάσεως. Επενδύουμε συνεχώς».

«Δεν έχω κάποιον που θέλω να φωτογραφίζω ή κάποιες ιδιαίτερες προτιμήσεις. Τίποτα δεν επηρέασε το επάγγελμα μου ως φωτογράφου, δεν γνώρισα κάμψη στην πελατεία μου ουδέποτε, φωτογραφίζω τα περισσότερα θέατρα της Αθήνας και της επαρχίας. Ο φωτογράφος πρέπει να αποδώσει την ατμόσφαιρα της εκάστοτε παράστασης. Όμως αυτό δεν μου δημιουργεί καμιά δυσκολία, αλλού είναι το πρόβλημα. Δυστυχώς, όταν πηγαίνω να φωτογραφίσω, η ηλεκτρολογική εγκατάσταση δεν έχει τελειώσει, οπότε δεν έχει κανονιστεί ο τελικός φωτισμός και, για να αντεπεξέλθω, παίρνω μαζί μου τον δικό μου τεχνικό φωτισμό. Στήνω ένα δικό μου θεατρικό με φαντασία».

«Υπάρχουν άνθρωποι που αισθάνονται πολύ άνετα μπροστά στον φακό. Συνήθως έχουν ξαναφωτογραφηθεί πολλές φορές πριν και γνωρίζουν. Υπάρχουν όμως και άπειροι, πρωτόβγαλτοι, τους οποίους ο φωτογράφος πρέπει να κάνει να νιώσουν άνετα, με διάφορους τρόπους, εμβαθύνοντας στην ψυχολογία τους, για παράδειγμα με το να βάλει την αγαπημένη τους μουσική να παίζει κατά την ώρα της φωτογράφισης».

«Φωτογραφίζω επειδή με ευχαριστεί και όχι για να βγάλω χρήματα, το οποίο είναι και το λιγότερο που με ενδι-

ΤΟ ΤΕΛΟΣ

«Τη φωτογραφία την κοιτάς από μπροστά», συνήθιζε να λέει. Η δουλειά του άνηψε την ιδανικότερη εποχή, όμως και ο Κλεισθένης ήταν πάνω στο κύμα συνεχώς. Δούλευε puretwodώς χωρίς φρένα, αξιοποιώντας πλήρως το πολύπλευρο ταλέντο του. Το άσβεστο πάθος του για το μέσο, η συνεχής έκθεση σε βλαβερά χημικά, τα ξενύχτια, το μόνιμο άγχος, οι σωματικές ταλαιπωρίες που δεν υπολόγιζε ποτέ, κάποια στιγμή κατέβαλαν την υγεία του. Τελικά έφυγε το 2005 χτυπημένος από μια σπάνια, καλπάζουσα μορφή Αλτσχάιμερ, έχοντας χάσει κάθε ικανότητα επαφής με τον κόσμο γύρω του, αφήνοντας παρακαταθήκη περισσότερα από 1.000.000 φωτογραφικά αρνητικά με την ιστορία της νεότερης Ελλάδας.

.....

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ

Σήμερα έχουν ξεκινήσει οι προσπάθειες να ψηφιοποιηθεί το πλούσιο και πολιτιστικά ανεκτίμητο αρχείο του, ενώ υπάρχει και λογαριασμός στο Instagram ως *studio_Kleisthenis*, τον οποίο επιμελείται ο Νίκος Βασιλάκης, που έχει αναλάβει και τις δημόσιες σχέσεις. Το μαρκάρισμα των φωτογραφιών του στο Instagram ως «Στούντιο Κλεισθένης» και το ίδιο λογότυπο που χαρακτήριζε τις φωτογραφίες της γενιάς σπουδαίων καλλιτεχνών που αποχώρησαν για πάντα, είναι εκεί για να μας θυμίζουν το σπουδαίο έργο του.

.....

ΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ

Κατεβαίνοντας τη σκάλα του υπογείου της Ξενοφώντος, ο επισκέπτης έφτανε σε έναν μοντέρνο χώρο υποδοχής, με αναπαυτικούς καναπέδες, έναν καθρέφτη στο βάθος και μερικά κρεμασμένα έγχρωμα πορτρέτα καλλιτεχνών και πολιτικών. Μία βουτιά στην ιστορία του τόπου, πολιτική και καλλιτεχνική, δεκάδες ασπρόμαυρες φωτογραφίες, αλλά και έγχρωμες από το αρχείο του, που έχει αμέτρητες πόζες με όλους αυτούς που άφησαν εποχή.

Για πολλούς εξ αυτών δεν ήταν μόνο φωτογράφος αλλά και φίλος, δύο όμως ήταν τα πρόσωπα που το όνομά του συνδέθηκε περισσότερο μαζί τους: ο Καραμανλής και η Βουγιουκλάκη. Φωτογράφησε όλο το εγχώριο Hollywood σε μια παρέλαση από ένδοξες στιγμές στα κινηματογραφικά σετ και τα θεατρικά σανίδια μαζί με διάσπαρτα καρέ ιδιωτικών στιγμιότυπων σε μαιευτήρια, πρεμιέρες, δίκες, «χορούς του Ησαΐα», ακόμα και στις διακοπές τους ή σε βόλτες στην Εξοχή.

A.Βουγιουκλάκη, «Εβίτα», 1981

Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΛΙΚΗ

Υπήρξε επίσης ο προσωπικός φωτογράφος της Αλίκης Βουγιουκλάκη μέχρι το τέλος της ζωής της. Παρέδωσε μια Αλίκη ανέμελη, πρόσχαρη και παιχνιδιάρη, όπως την ήθελαν οι θαυμαστές της. Κατέγραψε όμως και το ξέσπασμά της σε κλάματα μέσα στο άδειο σπίτι της στον Θεολόγο μετά τον χωρισμό της και τη βίαιη συμπεριφορά του Δημήτρη Παπαμιχαήλ, ενώ μεγάλη συζήτηση είχε γίνει για τις φωτογραφίες που απεικόνιζαν το πρόσωπο της νεκρής πια μεγάλης star. Ένα από τα πρώτα πράγματα που της έμαθε με το που ξεκίνησε η συνεργασία τους, το 1952, ήταν πώς να φωτογραφίζεται σωστά. Γι' αυτόν ήταν πάντα ένα χαρούμενο κορίτσι με ένα λαμπερό, πραγματικά ξεχωριστό χαμόγελο. «Ποτέ δεν καθυστέρησε σε φωτογράφιση, αντιθέτως ερχόταν νωρίτερα για να μακιγιαριστεί», είχε δηλώσει στο παρελθόν ο αποκλειστικός της φωτογράφος, που τη λάτρεψε. Επέλεγε τις φωτογραφίες που την έδειχναν star – όχι ότι δεν ήταν ή ότι δεν το πίστευε εκείνος. Όταν η Αλίκη είδε τη φωτογραφία της με το γαλάζιο πλατύγυρο καπέλο από το «Ωραία μου κυρία», δήλωσε την επιθυμία να την πάρει μαζί της όταν «φύγει». Όταν τον Ιούλιο του 1996 επήλθε για την Ελληνίδα star το μοιραίο, τα αδέλφια της, παρά το βαρύ τους πένθος, έσπευσαν να ζητήσουν από τον Κλεισθένη τη φωτογραφία. Έτρεξε στο στούντιο από τη Μητρόπολη, την πήρε και την έβαλε ο ίδιος στα χέρια της. Αργότερα εξομολογήθηκε ότι αυτή ήταν η πιο δύσκολη και συγκλονιστική στιγμή της καριέρας του. Ενδεικτικό της αφοσίωσής του στην Αλίκη είναι το γεγονός ότι, ενώ τη φωτογράφησε πολλές φορές γυμνή, καμία από αυτές τις φωτογραφίες δεν δημοσιεύτηκε ποτέ.

3

φτηνά Τσιγάρα Ξανά

Είναι συμπυκνωμένες οι αισθήσεις μας από τις βόλτες στην Πανεπιστημίου, φιλιά στις στοές, τρεξίματα στο πλακόστρωτο κάτω από την Ακρόπολη και τα ξημερώματα στην αλάνα του Λυκαβηττού. Ένα παράξενο road movie εσωτερικής συζήτησης και εξωστρεφών καθημερινών χαρακτήρων.

Κωνσταντίνος Ρήγος

άρα

Ο Ρένος Χαραλαμπίδης, ο Κωνσταντίνος Ρήγος και ο Παναγιώτης Καλαντζόπουλος μας μιλούν για τη μουσικοθεατρική μεταφορά της ταινίας με την καλτ σημειολογία, 22 χρόνια μετά την πρώτη της προβολή, στην Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ

Της ΤΑΝΙΑΣ ΣΚΡΑΠΑΛΙΩΡΗ, Φωτό: ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

«Θα 'θελα τόσο πολύ να σε εντυπωσιάσω, η μοναδική μας νύχτα ήταν ξαφνική και σύντομη σαν μια μπόρα ούτε που πρόλαβα να αρχίσω [...]»

Η ταινία «Φτηνά τσιγάρα» σε σενάριο και σκηνοθεσία Ρένου Χαραλαμπίδη θα μείνει για πολλούς λόγους στην ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου. Προβλήθηκε για πρώτη φορά στις 15 Νοεμβρίου του 2000 στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και μετέπειτα παιζόταν στον αθηναϊκό κινηματογράφο Απόλλων, σε -ως επί το πλείστον- άδειες αίθουσες. Η εμπορική αποτυχία της ταινίας αλλά και η πενιχρή υποστήριξη που γνώρισε από τους κριτικούς της εποχής εκείνο το πρώτο φθινόπωρο της νέας χιλιετίας έμελλε να σημαδέψουν την εγχώρια pop κουλτούρα, χαρίζοντας στις γενιές των αμέσως επόμενων εικοσάρηδων και τριαντάρηδων μια από τις πιο πολύτιμες «καλτ ανακαλύψεις» της. Γιατί στην καλτ σημειολογία εκείνο που πολλές φορές μετράει είναι ακριβώς αυτή η χαρά της ανακάλυψης, ο ενθουσιασμός του να κοινωνείς ως μέλος μιας τάξης των λίγων ένα παραγνωρισμένο από την κάστα των πολλών μήνυμα, και προσεκτικά και επιλεκτικά να το περνάς κι εσύ με τη σειρά σου στα επόμενα μάτια και αυτιά που πιστεύεις ότι θα το εκτιμήσουν, χτίζοντας έτσι τη μικρή, συνεκτική ομάδα πιστών με τους οποίους θα μπορείς οφεξής να συνεννοείσαι στον κοινό, κρυφό κώδικα των συλλεκτών. Των συλλεκτών στιγμών και αποσπασμάτων, ταινιών και δίσκων, καφέδων και ονείρων. Τα «Φτηνά τσιγάρα» δεν άργησαν πολύ να βρουν αυτήν τη δικαίωση από τους δικούς τους συλλέκτες. Τα χρόνια που ακολούθησαν οι άδειες κινηματογραφικές αίθουσες των πρώτων προβολών ξεθώριασαν μπροστά σε ένα ολοένα αυξανόμενο κύμα νέων θαυμαστών της ταινίας που την έβλεπαν και την ξανάβλεπαν σε dvd στα εφηβικά τους δωμάτια και σε φρεσκονοικιασμένα φοιτητικά σπίτια, τη γνώριζαν σε αυτοσχέδιες προβολές σε ταράτσες, μπαλκόνια και αυτοδιαχειριζόμενα πάρκα, την αναπαριστούσαν σε ραντεβού στον Λυκαβηττό και σε νυχτερινές βόλτες στην Πανεπιστημίου, της έδιναν ραντεβού στα θερινά σινεμά του κέντρου τον Δεκαπενταύγουστο. Η υπέροχα άδεια καλοκαιρινή Αθήνα, που χωράει μόνο ένα απροσδόκητο ζευγάρι για μία και μόνο νύχτα με υπόκρουση την ποίηση του flaneur αφηγητή της και τη φωνή της Έλλης Πασπαλά, έγινε το νεο-ρομαντικό σύμβολο μιας νέας κοπής αστικής περιπλάνησης που με τη σειρά της οδήγησε την πόλη στον μελλοντικό εαυτό της. Είκοσι δύο χρόνια μετά την πρώτη εκείνη προβολή, τα «Φτηνά τσιγάρα» μοιάζουν να μην εξαντλούνται στις sold out επετειακές τους προβολές, ούτε να αναπαύονται στις δάφνες της cult μυθολογίας που έχουν κερδίσει. Ανάβουν ξανά και λένε πάλι την ιστορία τους με έναν αναπάντεχο, φαντασμαγορικό τρόπο, μέσα από τη φόρμα του μιούζικαλ και κάτω από τη στέγη της Εναλλακτικής Σκηνής της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Ο Ρένος Χαραλαμπίδης θα βρεθεί πάνω στη σκηνή, υπηρετώντας ως αφηγητής τη νέα μουσικοθεατρική εκδοχή της ιστορίας των «Φτηνών τσιγάρων», υπό τη σκηνοθετική ματιά του Κωνσταντίνου Ρήγου, ενώ ο συνθέτης της πρωτότυπης μουσικής της ταινίας Παναγιώτης Καλαντζόπουλος συμπράττει ενεργά με την προσθήκη νέων τραγουδιών στην αρχική παρτιτούρα, που έπαιξε κι αυτή τον δικό της και διόλου ευκαταφρόνητο ρόλο στο αποτύπωμα του φιλμ στο συλλογικό κινηματογραφικό θυμικό. Στο εγχείρημα αυτό που δημιουργεί μεγάλη αναμονή τόσο στο παραδοσιακό κοινό της ταινίας όσο και σε όσους επιθυμούν να διαπιστώσουν τα όρια εξέλιξης της κινηματογραφικής φόρμας και της αντίστροφης

Τα 3 πράγματα που σου αρέσουν περισσότερο στην πόλη; Η Βασιλίσσης Σοφίας, το νέον ΑΘΗΝΑ στο πάρκο Ελευθερίας, το βρώμικο στη Μαβίλη.

Τα 3 πράγματα που αν έλειπαν θα έκαναν την Αθήνα λίγο ομορφότερη; Οι πράσινες τέντες των 70s, 80s στις πολυκατοικίες, οι μονάδες των air condition από τους εξωτερικούς τοίχους, οι μηχανές από τα πεζοδρόμια.

Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που θα έκανες αν ήσουν δήμαρχος για μία μέρα; Δημοτικά ψυχοθεραπευτήρια με δωρεάν συνεδρίες.

Η πρώτη δουλειά που έκανες στην Αθήνα; 2000, 20 χρόνων. Τα πρωινά, συντάκτρια στον Κωστόπουλο, τα μεσημέρια ρ/φ εκπομπή στον Best, τα απογεύματα εκφωνήσεις και το βράδυ έπαιρνα το λεωφορείο από τον Κηφισό και πίσω στην Κόρινθο. Είχα δουλειά στην Αθήνα, αλλά όχι σπίτι.

Το πρώτο σου διαμέρισμα; Άνω Πετράλωνα, στην οδό Κυκλώνων. Ρετιρέ 45 τ.μ. σε 5ώροφη παλιά πολυκατοικία. Το διέρρηξαν 2 φορές και ο από κάτω μου έκανε συχνά παρατήρηση για τα νύχια της σκύλας μου, που ακούγονταν όταν έτρεχε στο μωσαϊκό. Η θέα, το σινέ Ζέφυρος και η κουζίνα του Οικονόμου στον από πάνω δρόμο με αποζημίωναν.

Πού ζεις τώρα; Τον τελευταίο χρόνο, για πρώτη φορά, ζω εκτός κέντρου. Στην Άνοιξη. Πουλιά, κοκόρια, πρόβατα, ψυχία και πράσινο. Το απολαμβάνω. Προς το παρόν.

Η πιο τρελή αθηναϊκή ιστορία που έχεις ακούσει / ζήσει; Έρημη πόλη, τα μαγαζιά κλειστά, κλεισμένοι στα σπίτια μας, με απαγόρευση κυκλοφορίας. Τρελό ε;

Ο αγαπημένος σου αθηναϊκός ήχος/θόρυβος; Τα αυτοκίνητα στους μεγάλους δρόμους της πόλης που κινούνται διαρκώς. Αίσθημα ασφάλειας, δείγμα κανονικότητας.

Τι είναι αυτό που κάνει κάποιον Αθηναίο; Ένα σπίτι στην Αθήνα.

Πού αλλού θα μπορούσες/ήθελες να ζήσεις στην Ελλάδα; Στην Πορταριά, στην Καρδαμύλη, στη Σύρο...

Το καλύτερο σύνθημα που έχεις δει σε αθηναϊκό τοίχο; «Ήρθαν τ' αύρια να διώξουν τα σήμερα»Και «Μαρία, είσαι η μεγαλύτερη καργιόλα της Μήλου».

«Σιγά το μεγάλο νησί, Μαρία»

Ποιο είναι το καλύτερο μέρος για να απομονώνεσαι στην Αθήνα; Το μπαρ 56 στην Πλουτάρχου. Χρονοκάψουλα.

Ο μεγαλύτερος αθηναϊκός φόβος σου; Να αναγκαστώ να φύγω από την Αθήνα.

Αγαπημένη πλατεία; Η πλατεία Βαρνάβα στην παλιά μου γειτονιά, το Παγκράτι. Πριν τα κορωνοπάρτι και το σκουπιδαριό.

ΜΑΣ ΞΕΝΑΓΕΙ ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑ

ΓΙΟΒΑΝΝΑ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

Επιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Αγαπημένο εστιατόριο; Το Food Company στο Κολωνάκι και το Cellier le bistro στη στοά της Πανεπιστημίου. Πάνε χρόνια που έκλεισαν, μα δεν τα έχω ξεπεράσει.

Το αγαπημένο σου σινεμά/θέατρο/βιβλιοπωλείο/συναυλιακός χώρος; Το Σινέ ΟΑΣΙΣ στο Παγκράτι, το Μέγαρο Μουσικής, το βιβλιοπωλείο «Λεμόνι» με την υπέροχη αυλή στο Θησείο. Ο Λυκαβητός για τις ωραιότερες συναυλίες της ζωής μας.

Ένα επίθετο που χαρακτηρίζει ακριβώς τους Αθηναίους; Μελαγχολικοί μπον βιβέρ.

Ένα επίθετο που δεν ταιριάζει καθόλου στους Αθηναίους; Χαμογελαστοί.

Πώς φαντάζεσαι την Αθήνα σε 50 χρόνια; Με ιπτάμενα αυτοκίνητα. (Θα γίνει αυτό ποτέ;)

«Αθηναϊκές» λέξεις που δεν υπάρχουν πια; «Κυκλοφοριακό χάος από τη βραδινή έξοδο των Αθηναίων».

Ποιος σκηνοθέτης θα ήθελες να γυρίσει μία ταινία για την Αθήνα; Ο ευφυής Hayao Miyazaki. Μαγεία, πρωτοτυπία, χρώμα και παιδικότητα.

Η πιο τυπική αθηναϊκή ταινία που έχεις δει; «Δεκαπενταύγουστος» του Κωνσταντίνου Πάνναρη.

Αν η Αθήνα ήταν ένα πρόσωπο, ποιο θα ήταν αυτό; Η Bjork. Ποπ, εναλλακτική, ροκ, τζαζ, ατμοσφαιρική, ηλεκτρονική, φολκ, μα πάντα κλασική.

Η καλύτερη θέα στην Αθήνα; Καλοκαιρινά βραδιά στα βραχάκια στην Πνύκα.

Τι θα έδειχνες πρώτο στην πόλη σε έναν ξένο καλεσμένο σου; Την Πλάκα και όλο το ιστορικό κέντρο. Περιπατώντας.

Μια συναυλία στην Αθήνα που δεν θα ξεχάσεις ποτέ; Λυκαβηττός για τους Thievery Corporation και Βοτανικός για την αειθαλή Omara Portuondo.

Ποιος μουσικός δικαιούται να γράψει το σάουντρακ της Αθήνας; Θα ήθελα να ακούσω τι θα έγραφε για την Αθήνα ο Sivert Høyem. Και από Έλληνες ο Αpanemic.

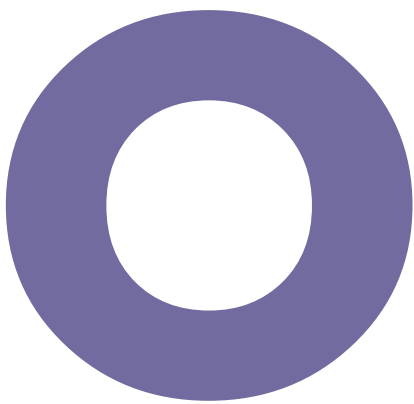
Ο αγαπημένος σου περίπατος; Παγκράτι - Σύνταγμα, Σάββατο βράδυ για να πάρουμε τις κυριακάτικες εφημερίδες που βγαίνουν νωρίτερα.

Αγαπημένη διαδρομή με το αυτοκίνητο στην Αθήνα; Νύχτα, με ραδιόφωνο και με ανοιχτά παράθυρα — πέρασμα από Βασιλίσσης Σοφίας, Σύνταγμα, απέναντι στην Καραγιώργη Σερβίας μέχρι τέρμα, στροφή στην Κολοκοτρώνη, Σταδίου και αριστερά για Κολωνάκι.

Τι σε ζορίζει και τι σε χαλαρώνει στην Αθήνα; Η οδήγηση.

Εκτός από παραγωγός στον Athens Voice 102,5, με τι άλλο ασχολείσαι; Είμαι εκφωνήτρια, μαμά του Δημήτρη και της Στέλλας (με σειρά εμφάνισης), αλλά και της Nirvana #thedog. Γράφω, κάνω διαιολογισμό, φυτεύω, διαβάζω και επιλέγω κάθε μέρα τη χαρά.

Η Γ.Β. είναι ραδιοφωνική παραγωγός στον Athens Voice 102,5. Μπορείτε να την ακούτε καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή 12:00-14:00.

Ο χαρισματικός μπασίστας και συνοδοιπόρος του Νίκου Πορτοκάλογλου μιλάει για το ντεμπούτο του άλμπουμ «Λέξεις μακρόσυρτες», το «Μουσικό κουτί» και τα ηχητικά του ταξίδια.

Είναι φορές σαν κι αυτή που η τρέλα που κουβαλώ και μετουσίωσα σε επάγγελμα με έχει φέρει κοντά σε καλλιτέχνες με τους οποίους –ανεξαρτήτου ηλικιακής διαφοράς– νιώθω πως θα μπορούσα να είμαι φίλος καρδιακός. Ο Βύρων Τσουράπης είναι ουσιαστικότερος πολυοργανίστας αλλά αγαπά περισσότερο το μπάσο, ζει για τη μουσική και είναι Αδελφή Ψυχή. Και ο πρώτος του δίσκος αξίζει να βρίσκεται σε κάθε δισκοθήκη. Μιλήσαμε για το ντεμπούτο του, την αγαπημένη τηλεοπτική εκπομπή «Μουσικό κουτί» –μία ιδέα του Νίκου Πορτοκάλογλου–, τις επιρροές και τα όνειρά του...

Το ξέρεις πως έχεις το όνομα του αείμνηστου αδελφού μου; Ο οποίος υπήρξε και μέντοράς μου, Βύρωνα... Γιατί λοιπόν οι πρώτες σου λέξεις σου βγήκαν μακρόσυρτες; Αναφέρεσαι στον πρώτο μου δίσκο που κυκλοφόρησε πριν από λίγο καιρό με τίτλο «Λέξεις μακρόσυρτες», να υποθέσω... Έχει πάρει τον τίτλο του από έναν στίχο του τραγουδιού που ανοίγει το άλμπουμ και που μου άρεσε σαν τίτλος και σαν έννοια. «Λέξεις μακρόσυρτες», για να έχουν τον χώρο και τον χρόνο που τους χρειάζονται να παρουσιαστούν και να ξεδιπλώσουν τα μυστικά τους! Ανέκαθεν πίστευα πολύ στη δύναμη της γλώσσας και ότι οι κατάλληλες λέξεις μπορούν να παρακινήσουν τα μεγαλύτερα έργα...

Συμφωνώ. Να υποθέσω κι εγώ με τη σειρά μου πως εξαρχής σε τούτη σου την πρώτη δισκογραφική προσπάθεια είχες ως αντίστοιχο μέντορα, μα και ως θερμό υποστηρικτή σου, τον από το 2016 μόνιμο συνοδοιπόρο σου αγαπητό Νίκο Πορτοκάλογλου; Έτσι ακριβώς είναι! Έχω αυτή τη μεγάλη τύχη, τιμή και ευτυχία να συνεργάζομαι τα τελευταία έξι χρόνια με τον Νίκο Πορτοκάλογλου. Ο Νίκος είναι το μεγαλύτερο σχολείο που έχω περάσει ποτέ ως μουσικός (και όχι μόνο) γιατί δεν είναι από τους δασκάλους που θα σε βάλουν κάτω να σου πουν τι πρέπει να κάνεις και πώς γίνεται κάτι. Αρκεί να παρατηρείς την εργατικότητα και τον σεβασμό με τα οποία αντιμετωπίζει τη μουσική, την ωριμότητα και την ψυχραιμία με τις οποίες διαχειρίζεται τις δύσκολες καταστάσεις που προκύπτουν, και κυρίως το πείσμα του να μην αφήνει τίποτα στην τύχη του! Για μεγάλη μου τύχη με εμπιστεύτηκε από την αρχή της συνεργασίας μας και με στηρίζει στα μουσικά μου βήματα με τρόπο ουσιαστικό και συγκινητικό... Όλα αυτά μου έδωσαν το θάρρος και τη δύναμη που χρειάζεται για να αποφασίσω στις μέρες μας να βγάλεις έναν κύκλο τραγουδιών, ένα ολοκληρωμένο δίσκο σε CD, ενώ οι περισσότερες κυκλοφορίες πλέον στην εποχή μας είναι digital singles.

...Και προσωπικά στεναχωριέμαι για αυτό. Η έννοια του ολοκληρωμένου δίσκου, του «ανθολόγιου» που έχει αρχή, μέση και τέλος, φθίνει δυστυχώς ανεπιστρεπτή... Γιατί επέλεξες να δάσκαλεύσεις τη «Δίψα» ανάμεσα σε τόσα και τόσα τραγούδια του Νίκου; Η «Δίψα» ήταν πάντα από τα αγαπημένα μου τραγούδια του Νίκου και το χαίρομαι πολύ κάθε φορά που το παίζουμε στις συναυλίες, λόγω και της χαρακτηριστικής μπασογραμμής στην εισαγωγή. Ο βασικότερος λόγος, όμως, που διάλεξα το συγκεκριμένο τραγούδι είναι

ο συμβολισμός του. Ήθελα μέσα στον πρώτο μου δίσκο να υπάρχει ένα τραγούδι που να δηλώνει την κινητήρια δύναμη πίσω από την ανάγκη να ξεκινήσω όλο αυτό το ταξίδι και αυτή δεν είναι άλλη από την «ατέλειωτη δίψα για καθαρό ουρανό»... Το έχω αλλάξει, διασκευάσει αρκετά, δίνοντάς του μία εντελώς διαφορετική οπτική, πιο κοντά στα δικά μου ska και reggae ακούσματα, το παρουσίασα στον Νίκο και για καλή μου τύχη του άρεσε πολύ, τόσο που μου έκανε και την τιμή να συμμετάσχει και αυτός και να το πούμε παρέα!

Ποια ήταν τα πρώτα ακούσματά σου και ποιοι οι πρώτοι δίσκοι που αγόρασες; Ως πολύ πολύ μικρός άκουγα μετά μανίας με τον αδερφό μου μία διπλή κασέτα που μας είχαν φέρει οι γονείς μας με τα τραγούδια της Λιλιπούπολης. Ακόμα μου αρέσουν

πολύ και τα ακούω με μεγάλο ενδιαφέρον μετά από τόσα χρόνια! Στη συνέχεια βρέθηκε κάπως στα χέρια μου μία κασέτα που έγραφε πάνω με μπλε στίλο The Beatles... Με μία λέξη: Αποκάλυψη. Τότε συνειδητοποίησα ότι ήθελα να γίνω μουσικός...

Τι να λέμε, ρε συ, οι άνθρωποι ενέπνευσαν ολόκληρο τον πλανήτη με τα ανυπέρβλητα καμώματά τους. Έτσι είναι. Όμως ο πρώτος δίσκος που αγόρασα ήταν το ανεπανάληπτο soundtrack της ταινίας «The Blues Brothers» που με έβαλε με τρόπο μαγικό στον κόσμο των blues, της soul και του rhythm 'n' blues και με έφερε σε επαφή με ονόματα όπως ο Ray Charles, ο James Brown, ο John Lee Hooker, η Aretha Franklin, ο Otis Redding...

Καλά, τώρα πέτυχες φλέβα! Είναι η ταινία που

έχω δει περισσότερες φορές στη ζωή μου, δεκαεπτά! Και ναι, είναι το soundtrack που καθόρισε την εφηβεία μου, και όχι μόνο... Σε νιώθω! Ο δεύτερος ήταν το «If You Want Blood... You 've Got It!» των AC/DC... Μετά το «Back in Black» και από τότε και μετά, όσα χρήματα έπεφταν στα χέρια μου γίνονταν δίσκοι και CD!

Και πάλι πέτυχες δίσκο που θα έπαιρνα ως «ναυαγός στο νησί»... Και τώρα το κλασικό, διαχρονικό ερώτημα: γιατί ελληνικό στίχο και όχι αγγλικό; Ήταν και για σένα δυσκολότατη η επιλογή; Η επιλογή ήταν ξεκάθαρη κυρίως λόγω ανάγκης. Πάντα στα τραγούδια με συγκινούσε πολύ ο στίχος και πάντα έδινα μεγάλη βάση στα λόγια, εξ ου και «Λέξεις μακρόσυρτες» ο τίτλος του δίσκου. Το βρίσκω πολύ δύσκολο να εκφράσεις με τρόπο κατανο-

ΒΥΡΩΝ | ΤΣΟΥ ΡΑΠΗΣ

Τα όνειρα είναι σαν τα αστέρια,
δεν ανάβουν μόνο τα καλοκαίρια

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΙΣΑΤΖΕΚΙΑΝ

πτό και άμεσο αυτά που έχεις μέσα σου γράφοντας έναν στίχο, ακόμα και στη μητρική σου γλώσσα. Πολλώ δε μάλλον όταν αυτό προσπαθείς να το κά- νεις σε μία ξένη, όσο καλά και να τη γνωρίζεις.

Πάντως είναι ξεκάθαρο πως κάτι σου λείπει η reggae, αφού κατακυριεύει τις συνθέσεις σου. Μήπως είναι που αγαπάς κι εσύ το μπάσο το ηλεκτρικό; Η reggae είναι μία μουσική που αγαπώ πολύ και κάνει αισθητή την παρουσία της σε αρκετά τραγούδια μου. Νομίζω ότι παντρεύει με τρόπο μοναδικό την πρωτόγονη αίσθηση έκστασης που δίνει ο χορός μέσα από τον ρυθμό με τη μελωδικότητα και τη συναισθηματική ευαισθησία που δίνει η πιο «δυτική» μουσική. Είναι μία μουσική που προέρχεται ρυθμικά από την Αφρική και τα πρώτα βήματα του ανθρώπου στη γη, μελωδικά από την Ευρώπη,

ζυμωμένη στην αμερικανική ήπειρο μέσα από βιώ- ματα ακραία και έντονα... Όλη αυτή η βιαιότητα αντικατοπτρίζεται, πιστεύω, από τις πρώτες νότες.

Ένα άλλο πράγμα που με εντυπωσίασε είναι οι ενορχηστρώσεις σου. Θέλει αρκετές δεκαετίες συνήθως για να αποκτήσει κανείς την ευχέρεια που παρουσιάζεις... Χαίρομαι πολύ και σε ευχαρι- στώ! Νομίζω ότι στις ενορχηστρώσεις του δίσκου έχουν έντονη παρουσία τα είδη μουσικής που με σημάδεψαν μέχρι τώρα. Ανάλογα με την ατμόσφαι- ρα του κάθε τραγουδιού το album αποτελεί ένα τα- ξίδι στον χώρο και στον χρόνο από τη Νέα Ορλεάνη και την Τζαμάικα μέχρι την Ιρλανδία και την ελληνι- κή παράδοση. Με τη βοήθεια από κιθάρες, μαντολί- νο, γιουκαλίλι, καλίμπα, πιάνο, πνευστά, τύμπανα, κρουστά, πολλές φωνές και εννοείται μπάσο! Όλα

αυτά τα στοιχεία συνδυάζονται και γίνονται μέρος ενός συνόλου περνώντας μέσα από το προσωπικό μου φίλτρο στο σήμερα. Οι ηχογραφήσεις έγιναν με πολλή αγάπη και υπομονή και θέλω να πιστεύω ότι το εγχείρημα τελικώς πέτυχε!

100%! Με αφορμή το τελευταίο single και video clip που κυκλοφόρησε από τον δίσκο με τίτλο «Μη λυπάσαι», που μιλάει για το τέλος του κα- λοκαιριού και την επιστροφή στην καθημερι- νότητα, ήταν κάποιο συγκεκριμένο καλοκαίρι που σε δυσκόλεψε να προσαρμοστείς στην επιβεβλημένη επάνοδο του Σεπτεμβρίου περισ- σότερο από άλλα, κι αν ναι, ποιο και γιατί; Το «Μη λυπάσαι» είναι ένα χειμερινό ρέγκε που γράφτηκε με αφορμή μία συζήτηση στην οποία έτυχε να είμαι παρών. Όλοι στην παρέα είχαν γυρίσει μόλις από τις

καλοκαιρινές διακοπές και τα είχαν βάψει μαύρα... Εμένα, από την άλλη, επειδή ο Σεπτέμβριος σημα- τοδοτούσε πάντα την επιστροφή στο σχολείο και το σμίξιμο με τους φίλους συμμαθητές μου, αλλά και λόγω των γενεθλίων μου, ήταν από τους αγα- πημένους μου μήνες. Δεν μπορώ να σου πω λοιπόν για κάποιον δύσκολο Σεπτέμβριο, αλλά αποφάσι- σα να γράψω ένα τραγούδι «παρηγοριάς» για τους θλιμμένους του Σεπτεμβρίου και του χειμώνα γε- νικότερα... «Τα όνειρα είναι σαν τα αστέρια / Δεν ανάβουν μόνο τα καλοκαίρια».

Βασικά είσαι πολυοργανίστας. Και αυτό δείχνει χαρισματικό πλάσμα, Βύρωνα, να τα λέμε αυ- τή με το όνομά τους. Κι όμως, από το πιάνο, την κιθάρα, τη φουσαρμόνικα, το μαντολίνο, διάλε- ξες να παντρευτείς το λατρεμένο μας μπάσο! Πες μου τους λόγους σου... Οι λόγοι είναι βασι- κά δύο. Ο πρώτος είναι ότι περνάω πολύ όμορφα στις συναυλίες παίζοντας μπάσο. Μου επιτρέπει να ακούω το τι γίνεται γύρω μου στη σκηνή, το τι γίνεται κάτω από τη σκηνή και να χαίρομαι το live επικοινωνώντας με τους συμπαίκτες μου και με το κοινό ταυτόχρονα... η ώρα του παιδιού! Ο δεύ- τερος είναι ότι πολύ συχνά ο μέσος ακροατής δεν ακούει συνειδητά το μπάσο σαν όργανο μέσα σε μία μπάντα και δεν του δίνει πολλή προσοχή. Όταν όμως αυτό ξαφνικά σταματήσει να υπάρχει όλοι καταλαβαίνουν ότι κάτι δεν πάει καλά, ότι κάτι λεί- πει... Είναι, λοιπόν, περισσότερο αισθητή η απουσία του παρά η παρουσία του. Και αυτό είναι κάτι που πάντα με γοήτευε στο μπάσο, αλλά και γενικότε- ρα σαν βιοθεωρία. Οι αγαπημένοι μου μπασίστες είναι αυτοί που από τη μία υπηρετούν τη μουσική που παίζουν χωρίς να θέλουν να αποδείξουν πό- σο δεξιοτέχνες είναι και από την άλλη αυτοί που με εκπλήσσουν με τις ιδέες τους. Αυτοί με έχουν επηρεάσει και με εμπνέουν. Με πολλή δυσκολία θα περιοριστώ και θα πω τους εξής: Οι Paul McCartney των Beatles και John Paul Jones των Led Zeppelin με έχουν στιγματίσει για τις πολύ μελωδικές και γεμά- τες φαντασία μπασσογραμμές τους. Οι Geezer Butler των Black Sabbath, Roger Glover των Deep Purple και Cliff Williams των AC/DC για τον τρόπο που δη- μιουργούν τα θεμέλια πάνω στα οποία στηρίζεται, χτίζεται και μεγαλουργεί μία ολόκληρη μπάντα... Τέλος, δεν μπορώ να μην αναφέρω τους δικούς μας Αντώνη Τουρκογιώργη των Socrates, Αλέκο Αράπη από τους Αηροσάρμους, Γιώργο Καρρά από τις Τρύπες αλλά και τον δάσκαλό μου Γιώτη Κι- ουρτσόγλου για την έμπνευση και την καθοριστική τους συμβολή στη μουσική! Σίγουρα έχω πολλούς ακόμα, αλλά έχουμε περιορισμό χώρου...

Είναι και δικοί μου ήρωες, όλοι τους! Πάμε τέλος στο «Μουσικό κουτί» που είναι ένα μι- κρό διαμάντι της ελληνικής τηλεόρασης, ένα μοναδικό απόκτημα όχι μόνο για τους μουσι- κούς της χώρας μας, μα για κάθε έναν που τρέ- φεται με πολιτισμό. Πώς βρέθηκε ο τυχερός να είσαι μέρος του; Και θέλω, έστω και με εύ- λογη δυσκολία, να ξεχωρίσεις έναν από τους εκλεκτούς καλεσμένους σας που θα ήθελες να υποκληθείς ειλικρινά στο μεγαλείο του... Το «Μουσικό κουτί» ήταν μία ιδέα του Νίκου Πορτο- κάλογλου, έτσι κι εγώ ως μέλος της μπάντας του βρέθηκα να είμαι μέρος ενός από τα πιο σημα- ντικά πράγματα που θα μπορούσα να φανταστώ ποτέ ως μουσικός! Καταρχάς το ότι γνώρισα και παίζω σε καθημερινή σχεδόν βάση με μερικούς από τους καλύτερους Έλληνες μουσικούς είναι από μόνο του ευλογία και ευχαριστώ την τύχη. Ο Θανάσης, ο Δημήτρης, ο Στέλιος, ο Λάμης και ο μάεστρος μας ο Πάννης με έχουν βοηθήσει να δω τη μουσική από άλλες σκοπιές που ούτε τις φανταζόμουν και με έχουν κάνει πολύ καλύτερο μουσικό τα τελευταία αυτά δύο χρόνια. Επίσης, οι καλλιτέχνες που γνώρισα και έπαιξα τα τρα- γούδια τους (πάνω από 100 μέχρι τώρα) είναι για εμένα πολύτιμη εμπειρία σε μουσικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Αν οι εμπειρίες είναι ένα εί-δος περιουσίας, λόγω του «Κουτιού» αισθάνομαι ήδη πολύ πλούσιος! Αν πρέπει να ξεχωρίσω έναν καλεσμένο από αυτούς που είχα την ευτυχία να συνεργαστώ θα πω εντελώς υποκειμενικά τον Eric Burdon των Animals. Ένας άνθρωπος που με τη φωνή και τα τραγούδια του καθόρισε τον ήχο και την αισθητική της pop και rock μουσικής τα τελευταία 50+ χρόνια. Τεράστια αξία και εκτόπι- σμα καλλιτέχνη!

Οι “ΠΑΝΚΣ της Σελήνης”

Ποιοι είναι, τι θέλουν, τι φορούν;

Το trend που πιστεύει ότι η μελαγχολία είναι το νέο πανκ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Ενα από τα φαινόμενα στα τέλη του 20ού αιώνα ήταν ότι η Μόδα και η βιομηχανία που την παράγει, άρχισε να κυνηγάει τη «μόδα του δρόμου», αναγνωρίζοντας ότι οι νέοι και οι «φυλές» είναι που διαμορφώνουν το στιλ – και οι σχεδιαστές το ραφινάρουν για να βγει στο εμπόριο σε υψηλές τιμές.

Ανάμεσα στις κατά καιρούς μόδες που εμφανίζονται, μία που φαίνεται να επιμένει και να κάνει τον κύκλο της σε κάθε επόμενη γενιά είναι «τα σκοτεινά παιδιά». Είναι μία στάνταρ τάση που κυριεύει κορίτσια (κυρίως) και αγόρια γύρω στα 15. Άλλοτε λέγονται goth, άλλοτε λέγονται emo, άλλοτε λέγονται queer, άλλοτε λέγονται «Διάφανα Κρίνα» (ελληνική ράτσα, ακόλουθοι του ομώνυμου γκρουπ) και συνήθως πάντα καταλήγουν με μία μαμά να κλαίει και να πιστεύει ότι το παιδί της περνάει κατάθλιψη. Όχι, μαμά, είναι το στιλ αυτό. Η μελαγχολία είναι το νέο πανκ.

Η φυλή αυτή σήμερα ονομάζεται *Lunarpunks* – οι πανκς της Σελήνης και είναι σχετικά νέα: εμφανίστηκε μέσα στη δεκαετία του 2010. Το κυριότερο χαρακτηριστικό της είναι ότι δεν μπορείς ακριβώς να την προσδιορίσεις, αλλά όλοι καταλαβαίνουν ποιο είναι το στιλ και τι σημαίνει η ονομασία της. Μία εύκολη αναλογία είναι να πούμε ότι βρίσκονται στην ακριβώς απέναντι όχθη από τη μόδα των *Solarpunk*, μία χαρούμενη, σαν χίπιγκ τάση που αποθεώνει τον ήλιο, το φως του, την ενέργεια και τη ζωή που χαρίζει, τις οικολογικές τεχνολογίες και κοινωνίες, τα έντονα χρώματα και την πολυμορφία σε ιδέες και κουλτούρες.

Ακριβώς το αντίθετο, αλλά με ίδια ρίζα, είναι οι *Lunarpunks*. Το σύμβολό που επιλέγουν και οι μεν και οι δε για να εκφράσουν την ταυτότητά τους είναι το Πιν Πανγκ, Ήλιος-Σελήνη, μαύρο-άσπρο, ημέρα-νύχτα.

Οι *Lunarpunks* βρίσκονται σε μία κατάσταση «υποκουλτούρας» όχι μόνο γιατί δεν είναι (ακόμα) σαφές το κοινωνικό τους προφίλ αλλά επειδή και οι ίδιοι ευνοούν αυτή την ασάφεια και το μυστήριο. Όσο για την πνευματικότητα, καμία σχέση δεν έχει με θρησκευτικό συναίσθημα. Είναι απλώς το στιλ, μαμά. Αν θεωρήσουμε ότι τα Παιδιά του Ήλιου πιστεύουν στις κοινότητες και είναι πιο ελεύθερα στην αισθητική τους που, πάντως, είναι η νεο-χίπιγκ, τα Παιδιά της Σελήνης είναι χωρισμένα σε πιο μικρά γκρουπ, πιστεύουν στη μοναξιά και την περιπλάνηση και είναι πιο συγκεκριμένα στην αισθητική τους γιατί, τελικά, όλα εκεί καταλήγουν: όσο και οι νέες τάσεις της μόδας και οι φυλές της μοντέρνας κοινωνίας να πιστεύουν ακράδαντα στη σέκτα τους και να δημιουργούν το δικό τους σύμπαν στο ίντερνετ, στο τέλος όλα βασίζονται στο στιλ. Είναι σαν να ζουν μία διπλή ζωή, σαν να είναι ένα καθημερινό παιδί της διπλανής πόρτας που, μόλις βάψει τα μάτια του με μαύρο καζάλ, μεταμορφώνεται σε πλάσμα της νύχτας. Συναισθηματικά αλλά κυρίως εμφανισιακά.

Λέξεις και εκφράσεις που χρησιμοποιούν έχουν να κάνουν με non-binary, με οικουμενική συνείδηση, μαγεία και φουτουριστικό design, αινίγματα, μυστηριώδεις φράσεις, διαστημόπλοια και σκουπόξυλα, φύση, βιο-ενέργεια, ο κύκλος της ζωής, ταξίδι στο φεγγάρι. Η Σελήνη, οι κύκλοι της, οι φάσεις της, οι δραστηριότητες που εμψνέει, η νύχτα, το νερό, η θάλασσα είναι μέσα στη φιλοσοφία τους. Το συνθετικό «πανκ» εκφράζει τον δυναμισμό με τον οποίο λειτουργούν σε αυτή την επιλογή τους αλλά και τη φουτουρολογική τους διάθεση να αναζητήσουν τρόπους επιβίωσης στο μέλλον, πιθανώς και εκτός αυτού του πλανήτη. Σε όλα τα παραπάνω προσθέστε και λίγο παγανισμό, μαγικά ξόρκια, αρχιτεκτονικά και μανιτάρια.

Ειδικά τα μανιτάρια είναι ένα καλό παράδειγμα της ανάποδης σχέσης τους με τα Παιδιά του Ήλιου, τα οποία έχουν σαν δικά τους τα φυτά και τα άνθη της μητέρας φύσης. Οι *Lunarpunks* αγαπούν τα μανιτάρια γιατί αναπτύσσονται σε σκιερά μέρη, κυρίως τις νύχτες, έχουν παράξενες μέχρι και επικίνδυνες ιδιότητες, δεν είναι φυτά – αλλά και είναι και, το καλύτερο, μοιάζουν με εξωγήνους.

A person is captured in a dynamic pose on a stage, wearing a voluminous, multi-layered pink tutu and black lace-up boots. The background is dark with a bright red light source on the left, creating a dramatic atmosphere. The text "Light Goes Out" is visible in the upper left corner.

Light
Goes Out

“
ΟΧΙ,
ΜΑΜΑ,
ΕΙΝΑΙ
ΤΟ ΣΤΙΛ
ΑΥΤΟ.
Η ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ
ΕΙΝΑΙ
ΤΟ ΝΕΟ
ΠΑΝΚ.
”

Mood board:
Ντύσιμο, χρώματα, υφάσματα,
πράγματα

Αν οι θιασώτες του Solarpunk αγαπούν το πορτοκαλί, το κίτρινο και το κόκκινο, οι Lunarunks επιλέγουν μία πιο σκοτεινή παλέτα που αρχίζει από το μαύρο περνάει από τα πλούσια βαθιά μοβ, ροζ και μπλε και καταλήγει στο ασημί. Και λίγο φωσφορίζε που ταιριάζει με τη νύχτα.

- * Αγαπούν τις σκονισμένες νυχτοπεταλούδες και τα μαύρα κοράκια.
- * Τις φωτισμένες πόλεις τη νύχτα.
- * Τι θεά της Σελήνης, την Αρτεμη / Diana.
- * Βιο-φωσφορίζοντα ρούχα.
- * Κρύσταλλα, γυαλί, φώτα νέον.
- * Παλιά steampunk μηχανήματα και ρετρο-τεχνολογία.
- * Κάπες και μανδύες με κουκούλα.
- * Μαύρα δερμάτινα με τούλια νεράιδας.
- * Υφάσματα που κινούνται όμορφα στον άνεμο.
- * Μαλακά μετάξια και σιφόν.
- * Βαθύχρωμα βελούδα.
- * Μαλακά βαμβακερά ρούχα.
- * Αυτιά ξωτικού.
- * Κορσέδες.
- * Πέρλες.
- * Βέλο στο πρόσωπο.
- * Τσόκερ και αξεσουάρ με μπαταρίες που ανάβουν μέσα στη νύχτα.
- * Τατουάζ σε περιέργα σημεία του σώματος.
- * Επεξεργασμένες πέτρες για κοσμήματα.
- * Θρησκευτικά σύμβολα σαν κόσμημα.
- * Γενικώς πολλά κοσμήματα και αλυσίδες πλεγμένες σε κόμπο.
- * Αρβυλάκια.
- * Τους αρέσουν τα καθαρά, φροντισμένα στιλ στα μαλλιά, τακτοποιημένες κοτσίδες, φράντζες α λα Μπέτι Πέιτζ.
- * Χρώμα μαλλιών, το σκούρο τζετ-μαύρο με μπλε γυαλάδες.
- * Η το παστέλ σε τόνους μπλε, μόβ, πράσινο.
- * Η το ασημί.
- * Η το γκρι.
- * Σκοτεινά κραγιόν.
- * Eyeliner όσο σπκώσει.
- * Μπλε σκιές.
- * Ασημί γκλίτερ παντού στο σώμα.
- * Ολογραφικό highlighter στα ζυγωματικά, μέτωπο, μύτη.
- * Προσωρινά τατουάζ προσώπου που εμποδίζουν την αναγνώριση προσώπου από τις κάμερες. **A**

Επιμέλεια:
TANIA ΔΕΛΗ

ΠΡΑΣΙΝΟ
50% Κίτρινο,
50% Μπλε

Green is in (το είπαν
και στις ειδήσεις)

SWATCH

Ρολόι Love Notes, από τη σειρά
Valentine's Day €115

CONVERSE

Υφασμάτινα sneakers
€89,90

THE BODY SHOP

Body butter με αβοκάντο €16

LA ROCHE POSAY

Κρέμα LIPIKAR Baume AP+M
για το ατοπικό έκζεμα

TEZENIS

Τρίγωνο σουτιέν από
ανακυκλωμένη δαντέλα €8,49

NEUTROGENA

Ενυδατική κρέμα χεριών
για γρήγορη απορρόφηση

**BOTTEGA
VENETA**

Γυαλιά ηλίου

CERAVE

Αφρώδης κρέμα καθαρισμού
προσώπου

**ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΠΕΝΑΚΗ**

Ασημένια καρφίτσα από τους
δημιουργούς Odd Studio

LOUIS VUITTON

Μάσκα για τα χιόνια

KENZO

Unisex μπουφάν

ADIDAS

Ανδρικό φούτερ €36

TOD'S

Δερμάτινα Gommini €530

HOGAN

Δερμάτινη τσάντα

PAOLITA

Πουκάμισο Edò
Blue Faye €232

MAC

Κραγιόν StMarks
Yellow, σειρά Viva
Glam x Keith, €23

**MAHJONG
BOUTIQUE**

Ημερολόγιο Moleskine με τον
Μικρό Πρίγκιπα €28,90

ριν μερικές ημέρες ανακοινώθηκε η συνεργασία της σχεδιάστριας **Μαίρης Κατράντζου**

με τον ιστορικό

οίκο **Villeroy & Boch**, που από το 1748 στολίζει κουζίνες, μπάνια και τραπεζαρίες. Η σειρά πλακιδίων «**Victorian**» είναι γεμάτη πεταλούδες, πολλές χρωματιστές πεταλούδες σε ασπρόμαυρο αρτ ντέκο background και στολισμένο με χρυσές λεπτομέρειες. Την ανακοίνωση έκανε η σχεδιάστρια από το Instagram, ευχαριστώντας τη δημιουργό του video που τη συνόδευε: **Ειρήνη Βιανέλλη**.

Σκηνοθέτις και animator, σπούδασε γραφιστική στο Camberwell College of Arts (BaHons) στο Λονδίνο και Experimental Animation στο CalArts (MFA) στην Καλιφόρνια, ως υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση. Ζει πια κι εργάζεται στην Αθήνα. Από το 2017 δουλεύει από το σπίτι της. «**Με τη Μαίρη Κατράντζου** γνωριστήκαμε στην **Εθνική Λυρική Σκηνή** ακριβώς πριν από το lockdown τον Μάρτιο του 2020. Δουλεύαμε και οι δύο σε μία καταπληκτική παραγωγή για τον «**Δον Κιχώτη**», όπου εκείνη σχεδίασε τα κουστούμια και εγώ έκανα τα animations που ήταν κομμάτι του σκηνικού του σπουδαίου σκηνογράφου **Γιώργου Σουγλιδή**. Της άρεσαν πολύ και ανταλλάξαμε τηλεφωνα, μήπως συνεργαστούμε στο μέλλον. Φυσικά παρακολουθούσα τη δουλειά της από την πρώτη της συλλογή και τη θαύμαζα από πάντα, οπότε ήταν τεράστια χαρά που της άρεσε η δουλειά μου», θα μου πει.

«**Εστίασα στην αναπάντεχη συνάντηση του κλασικού με το μοντέρνο αναδεικνύοντας τα υπέροχα αυτά πλακάκια. Οπότε ήθελα να κάνω κάτι που να έχει ρυθμό και να έχει πλάκα (-και). Καθώς είχα τα σχέδια μόνο σε ψηφιακή μορφή, αναγκάστηκα να δουλέψω ψηφιακά. Ο περιορισμός αυτός μου επέτρεψε να πειραματιστώ με κοντινά και γενικά πλάνα, εστιάζοντας σε ένα πλακάκι ή σε ένα σύνολο εκατοντάδων, και αυτό το παιχνίδι το χάρηκα πολύ**». Πεταλούδες χορεύουν στον ρυθμό της μουσικής. Υπερίπτανται πάνω από γεωμετρικά σχέδια, από σύνολα πλακιδίων και αποκαλύπτουν τις παραλλαγές της συλλογής.

Ποια είναι η δική της σχέση με τη μόδα;

«**Η μητέρα μου είχε πάντα πολύ ωραίο στιλ και άποψη για τη μόδα και ενώ πάντα μου άρεσε να την παρακολουθώ και να κοιτάζω τα περιοδικά, δεν ένιωθα ποτέ ότι είχα την αυτοπεποίθηση να φορέσω κάτι ιδιαίτερα φανταχτερό. Ευτυχώς έχουμε το ίδιο καλούπι και συχνά κληρονομώ πολύ ωραία κομμάτια που δεν θα τολμούσα να αγοράσω**».

Ρωτώ την Ειρήνη αν ξεχωρίζει κάποια μορφή από τις τέχνες με τις οποίες ασχολείται, καθώς συνδυάζει χέρια και τεχνολογία για να κάνει μικρές ταινίες - αριστουργήματα αλλά και illustrations και αντικείμενα. «**Οι εναλλαγές από το ένα μέσο στο άλλο με κρατάνε σε εγρήγορση και εκτιμώ τα καλά της κάθε τεχνολογίας. Η δουλειά μου είναι πράγματι αρκετά πολύπληρη και διαφορετική. Πάντα ξεκινάω ένα έργο διερωτώμενη περί τίνος πρόκειται**

ΕΙΡΗΝΗ ΒΙΑΝΕΛΛΗ

Η καλλιτέχνης πίσω από τη νέα καμπάνια της **Mary Katrantzou**

Με αφορμή τη συνεργασία της Mary Katrantzou με τη **Villeroy & Boch** μιλήσαμε με τη σκηνοθέτιδα που υπογράφει τη νέα καμπάνια

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

και συνήθως αυτό υπαγορεύει την τεχνολογία. Σε άλλες δουλειές το χειροποίητο ταιριάζει περισσότερο, όπως στη δουλειά για το **gender budgeting** της **Action Aid**».

Οι ταινίες της έχουν παιχτεί σε διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου και animation, αποσπώντας σημαντικά βραβεία. Το μικρού μήκους animation «**Icebergs**» βραβεύτηκε στο Διεθνές Φεστιβάλ του Σαν Φραντζίσκο μπαίνοντας στην προκριματική φάση για τα Oscar το 2018, ενώ τιμήθηκε από το 24ο Διεθνές Φεστιβάλ του Σαράγεβο με ειδική μνεία από την κριτική επιτροπή.

«**Είναι δύσκολο να μιλήσω για τα έργα μου καθώς κάθε φορά που τελειώνω κάτι, είμαι ευχαριστημένη για μικρό διάστημα κι έπειτα βλέπω πράγματα που θα μπορούσα να είχα κάνει καλύτερα, ή που έκανα βιαστικά και εκνευρίζομαι!** Ξεχωρίζω το επόμενο έργο, αυτό που θα φτιάξω και θα είναι καλύτερο! Ωστόσο αν έπρεπε να διαλέξω κάτι θα ήταν η **χαρά** που μου προσφέρει να γνωρίζω και να συνεργάζομαι με καλλιτέχνες που θαυμάζω, όπως η **Μαίρη Κατράντζου** και ο **Πάνος Κούτρας**. Επίσης οι συνεργασίες μου με την ΕΛΣ, «**Το Αηδόνι του Αυτοκράτορα**» και «**Δον Κιχώτης**» έχουν μία ξεχωριστή θέση καθώς είναι μαγικό να συνδυάζονται τόσες διαφορετικές τέχνες για ένα αποτέλεσμα».

Η δουλειά της απαιτεί υπομονή και πολύ χρόνο. Ποιο είναι πιο πολύτιμο εργαλείο: τα χέρια ή ο υπολογιστής της; «**Νιώθω πολύ τυχερή που δουλεύω σε μία εποχή που μπορώ να συνδυάσω τα χέρια με τον υπολογιστή και νομίζω κάπου εκεί ανάμεσα βρίσκεται η δουλειά μου. Για παράδειγμα, μπορώ να σχεδιάσω κάτι στο χέρι και έπειτα να το σκανάρω και να το επεξεργαστώ στον υπολογιστή. Ή ακόμα καλύτερα να φτιάξω μία χειροποίητη ταινία stop motion, όπου σκηνικά και κούκλες φτιάχνονται στο χέρι και μετά φωτογραφίζονται πόζα πόζα για να δώσουν την αίσθηση της κίνησης. Έπειτα μπορώ να τη μοντάρω και την επεξεργαστώ στον υπολογιστή, και να πάρει τη μορφή ταινίας. Ωστόσο, νομίζω πως αυτό που απολαμβάνω περισσότερο είναι να δουλεύω με τα χέρια, αν και δεν είναι λίγες οι φορές που είχα προσπαθήσει να κάνω undo σε γλυπτό**».

Λίγο πριν την αποχαιρετήσω, τη ρωτώ για το «**Icebergs**», την ταινία animation που δημιούργησε βασισμένη στο βιβλίο «**Σκηνές**» του **Εύθυμου Φιλίππου**: «**Ήταν η πτυχιακή μου ταινία στο CalArts. Ήταν δύσκολη και φιλόδοξη παραγωγή, καθώς είχε πολλά σκηνικά και χαρακτήρες και ήθελα να τα κάνω όλα μόνη μου. Εν μέρει γιατί ήθελα να δοκιμάσω τον εαυτό μου, να δω αν μπορώ να φτιάξω μία ταινία από την αρχή ως το τέλος μόνη μου, αλλά και γιατί δεν μου αρέσει να δίνω οδηγίες σε άλλους. Διάβασα το βιβλίο ενώ σκεφτόμουν το θέμα της πτυχιακής και είχα ήδη συλλέξει πολλές εικόνες τις οποίες δεν έβρισκα τρόπο να συνδυάσω. Έτσι το βιβλίο μου έδωσε το έναυσμα να εξερευνήσω τα κοινά που έχουν φαινομενικά ασύνδετες καταστάσεις μεταξύ τους, με μία δόση χιούμορ**».

Δείτε περισσότερα για την Ειρήνη στο eiriniivianelli.com

**ΠΡΩΙΝΟΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ,
ΔΗΛΑΔΗ**

BRUNCH

Σάββατα και Κυριακές αργά το πρωί ή νωρίς το μεσημέρι οι Αθηναίοι πηγαίνουν για μπραντς, και ανεβάζουν φωτογραφίες στο ίνσταγκραμ

Της ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ
Φωτό: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΑΤΣΗΣ

«Το μπραντς, ναι, παίζει πάσαααααα πολύ», διαβεβαιώνει η κόρη μου (13) με το κινητό στο χέρι. Και αραδιάζει τουλάχιστον πενήντα «καυτά» μέρη στην Αθήνα που σερβίρουν μπραντς με μεγάλη επιτυχία. «Αυτά τα κιουτ καφέ-εστιατόρια στο κέντρο», λέει, «κι ένα σωρό άλλα, παντού, είναι πολύ...»

Της μόδας; Ιν; Τρέντι; Καμία από αυτές τις λέξεις δεν είναι πια της μόδας, ιν ή τρέντι, οπότε τις αφήνουμε να βουλιάζουν στην αχρηστία – το θέμα είναι ότι οι Αθηναίοι πηγαίνουν για μπραντς λες και είναι πάλι τα 90s. Τότε ακούσαμε για πρώτη φορά τη λέξη «μπραντς», και τρέξαμε να τα φάμε όλα ορεξάτοι, κυρίως σε εστιατόρια μεγάλων ξενοδοχείων που σερβίριαν πρώτα-πρώτα brunch, με την παραδοσιακή έννοια... αν και, με κάπως μη παραδοσιακό τρόπο. Το συγκεκριμένο γεύμα, συνδυασμός πρωινού και μεσημεριανού, άρχισε να σερβίρεται στα ξενοδοχεία από 9.00 το πρωί ως τη 1.00, επίσημα, αλλά συχνά και ως τις 3.00-4.00 το μεσημέρι, κυρίως σε ξενύχτηδες πελάτες των μπουζουξίδικων και κλαμπ. Μιλάμε για τη δεκαετία του '90: αν έφευγες από το γλέντι χαράματα, σερνόσουν σε μεγάλο ξενοδοχείο και έτρωγες «μπραντς» λες και ήσουν στη Νέα Υόρκη.

Λέγεται ότι από εκεί ξεκίνησε η ιδέα: η εφεύρεση του «μπραντς» αποδίδεται στον δημοσιογράφο Franc Ward O'Malley που έγραφε στη νεο-υορκέζικη εφημερίδα "The Sun" από το 1906 ως το 1919. Οι δημοσιογράφοι τότε ξηνούσαν αργά το πρωί, ακούστε κάτι πράγματα, και έτρωγαν αργά το πρωινό τους επειδή είχαν ξενυχτήσει και σκυλο-πιεί το προηγούμενο βράδυ. Αυτό το αργό πρωινό ονομάστηκε «brunch» (breakfast+lunch) και μάλιστα πέρασε έτσι στις περισσότερες γλώσσες – είτε ως συνδυασμός των δύο λέξεων είτε ως «brunch», με την αγγλική λέξη. Που στο μεταξύ την είχε υιοθετήσει η Αγγλία με όλα της τα παρακλάδια και ο Καναδάς – μέχρι σήμερα, στον στρατό των ΗΠΑ, της Μεγάλης Βρετανίας και του Καναδά σερβίρεται brunch/μπραντς τις Κυριακές στους στρατιώτες, μονιμάδες και περιστασιακούς. Τέλος πάντων, για 15-20 χρόνια το μπραντς ήταν μια ωραία αθηναϊκή συνήθεια (στη Θεσσαλονίκη, το λέγανε απλώς «μπουγά-τσα με πολλούς φραπέδες»). Περιλάμβανε τα πάντα, από καφέ κάθε είδους και αυγά μαγειρεμένα με διαφορετικούς τρόπους, πίτες, αλλαντικά, κρουασάν, τηγανίτες, κέικ, τυριά, χυμούς και οπωσδήποτε Bellini*, ένα πορτοκαλί κοκτέιλ με Prosecco και χυμό βερίκοκου ή ροδάκινου. Φτιάχνεται και με σαμπάνια, αλλά το παραδοσιακό είναι με κρασί Prosecco, όπως είχε πρωτο-συνθέσει δηλαδή το Bellini ο Giuseppe Cipriani**, ιδιο-

κτήτης του περίφημου Harry's Bar στη Βενετία. Μάλλον το 1948, όταν έγινε μια μεγάλη έκθεση με έργα του ζωγράφου Bellini στη Βενετία, την πατρίδα του καλλιτέχνη, του μπαρ και του κοκτέιλ.

Σας ζάλισα με τα ιστορικά αλλά ψοφάω για κάτι τέτοια, έχω διαβάσει 500 σελίδες με πληροφορίες για το μπραντς και τις λυπάμαι να πάνε χαμένες, σόρι, σας γράφω το ρεζουμέ. Κάτι η κρίση, κάτι τα λοκντάουν, καιρό είχαμε να ακούσουμε για μπραντς στην Αθήνα. Μέχρι πρόσφατα που το ανέφερε η κόρη μου, και που οι φωτογραφίες από πολύχρωμα μπραντς έχουν ξεπεράσει και εκτοπίσει τις άλλες φαγώσιμες θεματολογίες των ινφλουέντζες (ξέρω ότι δεν είναι έτσι η λέξη αλλά μου θυμίζει ινφλουέντζα, τη γνωστή επιδημία, η οποία επίσης είναι κρίμα να πάει χαμένη...). Τα μεγάλα ξενοδοχεία σερβίριζαν πάντοτε μπραντς στα εστιατόριά τους και έχουν αποκτήσει εξειδίκευση, έστω κι αν σήμερα ανταγωνίζονται με τα εστιατόρια, καφέ μπαρ, μπιστρό, ρεστοράν και στέκια της πόλης... τα οποία ανακάλυψαν ένα όχι-τόσο-νέο γεύμα, με πολλές ελευθερίες ως προς το δημιουργικό κομμάτι.

Αυτά που τρώνε σήμερα οι Αθηναίοι στα μπραντς έχουν τις ρίζες τους στα κλασικά πιάτα της δεκαετίας του '90, που κι αυτά έχουν ιστορία: κλασικά αυγά ποσέ, τηγανητά ή Eggs Benedict***, τηγανίτες, μπέικον, τοστάκια, μαρμελάδες, κέικ και φρουτοσαλάτες με τα απαραίτητα κοκτέιλ... αλλά έχουν συμπληρωθεί με χιλιάδες παραλλαγές. Οι παλιές συνταγές αντέχουν πάντα – όλα τα μπραντς περιλαμβάνουν κρουασάν, όσο πιο γαλλικά τόσο καλύτερα –, απλώς οι σημερινοί σεφ πειραματίζονται με ένα γεύμα το οποίο, λόγω της ώρας, σπκνέει τολμηρότητας. Δεν είναι «σοβαρό», όπως το δείπνο, ούτε βιαστικό/χρηστικό, όπως το πρωινό, άρα δίνει στον σεφ περιθώρια να παίξει φτιάχνοντας ομελέτα με τρούφα, κοτόπουλο, χοιρινό, θαλασσινά, ρέγγες, τηγανητό ρύζι, μπουρεκάκια, γεμιστά πιτάκια και τρελά σφολιάτσια, muffins, donuts, pancakes, dumplings, springrolls, φρουτοσαλάτες, άλλες σαλάτες χωρίς φρούτα, τα πάντα όλα δηλαδή, από εκατό διαφορετικές εθνικές κουζίνες που δύσκολα θα στριμώχνονταν έτσι αντάμα σε ένα γεύμα. Το καταφέρνουν επειδή ένα σωστό μπραντς δεν είναι γεύμα εργασίας ούτε γεύμα-στο-γόνατο, ούτε επίσημο, ούτε όμως πρόχειρο. Είναι μια ιστορία χαλαρή και παρεϊστική που τραβάει ώρα, ενώ πατάει πάνω στην κατανάλωση αλκοόλ (είτε της νύχτας που κρατάει ακόμα, είτε της παρούσης). Και παρόλο που η ιδέα του μπραντς έγινε ιδιαίτερα δημοφιλής στην Αγγλία τη δεκαετία του 1930, ταιριάζει πολύ με την αθηναϊκή ιδιοσυγκρασία. Ίσως επειδή στην Αθήνα ζούνε κάμποσοι δημοσιογράφοι τελικά, και μάλλον έχουν πολλούς φίλους, παρές και διάθεση για εξόδους...

**Giovanni Bellini (1430-1516), σπουδαίος Βενετσιάνος ζωγράφος της Αναγέννησης. Έπαιξε σημαντικό ρόλο στην Ιταλική Αναγέννηση, υιοθετώντας στοιχεία της ζωγραφικής από τις Κάτω Χώρες και εξελίσσοντάς τις τεχνικές της εποχής. Μαθητής του ήταν ο Τιτσιάνο (Tiziano Vercelli, 1488-1576), ο οποίος μάλιστα τον εκτόπισε προς το τέλος της ζωής του.*

***Ο Giuseppe Cipriani βάφτισε έτσι το κοκτέιλ του επειδή το χρώμα του θύμιζε μια μπέρτα σε διάσημο πίνακτο του Bellini. Ανάλογα κοκτέιλ που κυκλοφορούν στα μπραντς είναι το Puccini, με χυμό μανταρινιού, το Rossini, με πουρέ φράουλας, και το Tintoretto, με χυμό ροδιού.*

****Eggs Benedict είναι τα αυγά όπως τα έφτιαχνε το διάσημο εστιατόριο Delmonico's στη δεκαετία του 1860, σύμφωνα με παραγγελία των αγαπημένων πελατών του, του ζεύγους Mr&Mrs Le Grand Benedict. Έτσι πήρανε το όνομά τους, και φτιάχνονται με διάφορους τρόπους.*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ **BRUNCH** VOICE

WILD SOULS

Αγνά υλικά, γευστικές συνταγές

Περνώντας από την οδό Βουλής δεν γίνεται να μη σταματήσεις στο Wild Souls. Είναι το λαμπερό πορτοκαλί χρώμα και η μίνιμαλ διακόσμηση που θα σου τραβήξουν την προσοχή και οι λιχουδιές που θα βρεις στη βιτρίνα και σε τακτοποιημένα βαζάκια στα ράφια θα σε πείσουν να καθίσεις. Εδώ η φιλοσοφία είναι απλή και νόστιμη: αγνές πρώτες ύλες δικής τους παραγωγής συνδυάζονται με τη φαντασία και την αγάπη για την υγιεινή διατροφή και δημιουρ-

γούν μοναδικές συνταγές που εκπλήσσουν. Το σάντουιτς με ψωμί αργής ωρίμανσης, ψητά μανιτάρια, πίκλα παντζαριού και γουσακαρόλε με αμυγδαλοβούτυρο είναι κάτι που πρέπει οπωσδήποτε να δοκιμάσεις. Το Wild Souls έχει ήδη γίνει διάσημο για το χαλβά του που δημιουργείται με μια λίγο «πειραγμένη» συνταγή, χωρίς ζάχαρη ή πρόσθετα φυτικά έλαια, υπάρχει σε 10 διαφορετικές γεύσεις και σερβίρεται με φρέσκα φρούτα εποχής. Στα must have είναι φυσικά τα smoothies και τα healthy bowls, όπως το Peanutbutter & Jelly Bowl με φυστικοβούτυρο, μαρμελάδα, γάλα αμυγδάλου και μπανάνα. Το μυστικό είναι ότι κάθε πιάτο περιέχει πρώτες ύλες που μπορείς να αγοράσεις φεύγοντας από το μαγαζί και λειτουργεί ως έμπνευση για να φτιάξεις και το δικό σου υγιεινό brunch στο σπίτι. Όλα τα wild προϊόντα, όπως βούτυρα ξηρών καρπών, μαρμελάδες, χαλβάδες και άλλα πολλά θα τα βρεις και στο eshop τους μαζί με συνταγές για αλμυρές και γλυκές δημιουργίες. Τα δε λαχταριστά πιάτα που έχουν δημιουργήσει μπορείς να τα απολαύσεις και στο σπίτι χάρη στην υπηρεσία delivery μέσω Wolt και e-food. Ποτέ πριν η υγιεινή διατροφή δεν ήταν τόσο νόστιμη!

Βουλής 36, 2103231438, www.wildsouls.gr Wild Souls wildsoulsgr

CORNELL THE BAR

Με funky διάθεση όλες τις ώρες της ημέρας

Φρέσκια άφιξη στον Χολαργό το all day Cornell The Bar, το οποίο λειτουργεί από τον Οκτώβριο κι έχει μεταδώσει ήδη τα θετικά του vibes στην περιοχή. Σε έναν πολύ όμορφο χώρο pop αισθητικής, τα παιδιά του Cornell έχουν δημιουργήσει ένα στέκι που ξεχειλίζει από μια πολύ ευχάριστη funky διάθεση, όλες τις ώρες της ημέρας, προσφέροντάς μας τα καλύτερα. Και πρώτα απ' όλα το brunch, το οποίο σερβίρεται από τις 9 το πρωί έως τις 4 μετά το μεσημέρι, και τα Σαββατοκύριακα, περιλαμβάνοντας κάποια πολύ ποιοτικά και νόστιμα πιάτα με αυγά, όπως τον περίφημο καγιανά, τα αυγά Benedict με σολομό και προσούτο, τα υπέροχα αυγά scrambled με φέτα, γουσακμόλε και τσίλι, αλλά και τα αζεπέρσστα croque πείνιρλί, με αυγό μάτι, καπνιστό χοιρινό, τυρί κρέ-

μα, γκούντα και μουστάρδα! Δίπλα σε αυτά θα βρείτε, επίσης, το δυναμωτικό Lala's Breakfast, με ζυμωτό ψωμί ολικής με μέλι, ταχίνι, ποστοκάλλι, γιαούρτι, μπανάνα, ξηρούς καρπούς, σπόρους, κανέλλα και flakes καρύδας, αλλά και γλυκό και vegan pancake.

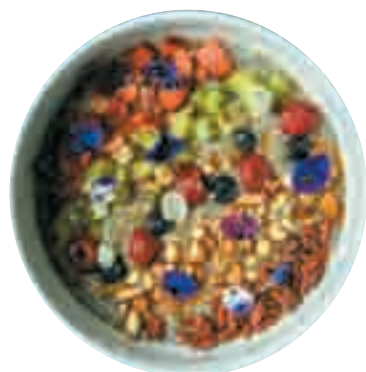
Να θυμάστε ότι η κουζίνα του Cornell, επιλέγοντας πάντα τις καλύτερες πρώτες ύλες, συνεχίζει και στη διάρκεια της υπόλοιπης ημέρας να σερβίρει εκπληκτικά πιάτα, όπως πίτσα, pasta, σαλάτες αλλά και μια μεγάλη ποικιλία comfort street επιλογών, όπως bao bans, tacos, falafel, burgers κ.ά. Ιδανικό και για ένα χαλαρό κοκτέιλ μετά τη δουλειά, κλασικό ή signature, αλλά και πριν την (πολύ) βραδινή έξοδο, το Cornell αγαπάει τις funky, ροκ και ντίσκο μουσικές και σίγουρα θα σας φτιάξει τη διάθεση.

📍 Αετιδέων 18 & Βουτσινά, Χολαργός, 2106549350

📱 cornellthebar 📷 cornellthebar

ΑΦΙΕΡΩΜΑ BRUNCH VOICE

BOOTLEG

Το απολαυστικό «απαγορευμένο» spot του Χολαργού

Σε ένα σκηνικό εμπνευσμένο από την περίοδο της ποσοαπαγόρευσης στην Αμερική, το Bootleg, που σημαίνει παράνομη διακίνηση αλκοόλ, είναι το all day στέκι του Χολαργού, που ανάλογα με την ώρα και τη διάθεσή σου θα σου προσφέρει ό,τι θες να απολαύσεις στον comfy χώρο του. Από νωρίς το πρωί σε υποδέχεται με specialty καφέ και μια πληθώρα επιλογών σε brunch, που σερβίρεται όλη την εβδομάδα μέχρι τις 6 το απόγευμα. Ο ανανεωμένος κατάλογος φαγητού προσφέρει από ομελέτες, fried, scrambled και ποσέ αυγά, γλυκά και αλμυρά pancakes, healthy bowls, ενώ πλούσιες είναι και οι γευστικές επιλογές σε φαγητό μέχρι το βράδυ. Υπάρ-

χουν μάλιστα vegan και healthy επιλογές. Προτείνουμε τα ποσέ αυγά σε μαύρο ζυμωτό ψωμί, με τυρί κρέμα, γουσακμόλε, σάλτσα hollandaise, ρόκα, ντοματίνια και λάδι λευκής τρούφας. Από τις σαλάτες, ξεχωρίζει η εξωτική raspberry green, ενώ για επιδόρπιο δεν πρέπει να χάσεις τα cinnamon rolls με παγωτό. Και όταν ο καιρός έχει κέφια, ο κατάφυτος εξωτερικός χώρος και το tiki bar, σε συνδυασμό με κάποιο classic, signature ή aperitivo cocktail που θα σου ετοιμάσουν οι έμπειροι bartender του Bootleg, θα σε ταξιδέψει σε εξωτικά μέρη. Μην διστάσεις να απολαύσεις το αγαπημένο σου cocktail με τις εξαιρετικές bar food γεύσεις που σερβίρονται μέχρι αργά.

📍 Bootleg, Φανερωμένης 8, Χολαργός, 2106511288, www.bootlegathens.gr

📱 bootlegathens 📷 @bootlegathens

LOT51

Για brunch με aperitivo στην πλατεία Βραζιλίας

Το Lot51 θα το αγαπήσεις για τον εξαιρετικό καφέ ποικίλων προελεύσεων που προσφέρει, αλλά και για τα καλιφορνέζικα vibes που δίνει στην πλατεία Βραζιλίας. Το brunch του όμως είναι αυτό που θα σε κάνει να κολλήσεις ακόμα πιο πολύ. Μιλάμε για πιάτα χορταστικά και ανεπιτήδευτα, comfort συνταγές και φουρνιστά που σίγουρα θα έχεις πετύχει σε stories στο Instagram και είναι από μόνα τους λόγος να κατηφορίσει κανείς τη Μιχαλακοπούλου για να έρθει να τα γευτεί. Στα must try οι πίτσες του, η Bufala με τη σάλτσα ντομάτας San Marzano, τη φρέσκια μοτσαρέλα και τον βασιλικό και αυτή με το chorizo και την παρμεζάνα, φτιαγμένες με ζυμάρι που ωριμάζει για 24 ώρες! Έπειτα τα burgers του, με δημοφιλέστερο το Beef με τσένταρ και μαγιονέζα με πίκλες. Τα αυγά

φυσικά μπορείς να τα απολαύσεις σε ένα σωρό διαφορετικές εκδοχές από benedict μέχρι scrabled.

Το Lot51 μάλιστα προτείνει στους αγαπημένους του πελάτες να κάνουν pairing το φαγητό με aperitivo, που ειδικά τώρα που ανοίγει ο καιρός τραβιούνται πολύ. Στον κατάλογο θα βρεις 4 επιλογές για όλα τα γούστα, με spritz, vermouth, με σόδα ή χυμό, που τα έχει επιμεληθεί ο υπεύθυνος του μπαρ με πολύ μεράκι και σερβίρονται μαζί με το brunch από τις 10 το πρωί ως τις 6 το απόγευμα.

Ένα tip από εμάς: Το Lot51 φημίζεται για bakery του, όπως το θεϊκό cinnamonroll! Αν λοιπόν πας για brunch ρώτησέ τους μήπως έχει μείνει κάποιο και... μας ευχαριστείς αργότερα.

📍 Παπαδιαμαντοπούλου 24B, Ιλίσια, 6937337066, www.lot51.gr

📱 LOT51 📷 lot.51

ΑΦΙΕΡΩΜΑ **BRUNCH** VOICE

IGUAZU

Λατινοαμερικάνικο brunch στο κέντρο της Αθήνας

Στην πλέον ανερχόμενη «πιάτσα», αυτή της Πλατείας Βραζιλίας, θα βρεις τη «ζούγκλα» του Iguazu, του all day bar-resto που πήρε το όνομά του από τους εντυπωσιακούς καταρράκτες της Λατινικής Αμερικής. Η τροπική του διάθεση ξεχειλίζει από παντού, από την πλούσια βλάστηση, την εξωτική μουσική, τον διακοσμητικό γορίλα που σε υποδέχεται στο εσωτερικό του αλλά και τα πιάτα του brunch, αρκετά από τα οποία είναι εμπνευσμένα από γεύσεις της Αργεντινής, της Βραζιλίας και της Παραγουάης. Τα χαμογελαστά παιδιά στο σέρβις είναι εκεί για να σε βοηθήσουν να διαλέξεις ανάμεσα στις πάμπολλες επιλογές του καταλόγου που σερβίρονται από νωρίς το πρωί, από τις 09.00 έως τις 16.00. Μεταξύ αυτών, αφράτες ομελέτες με τσορίθο, aji Amarillo και chimichurri, πίτσα με ψητό ανανά, χορταστικά Macand cheese με chipotle, bao buns με μαγιονέζα

habanero, μπανάνες με σορμπέ καρύδας και ρούμι, λαχταριστά κέικ με passion fruit και μάνγκο!

Καφές Βραζιλίας μπορεί να συνοδέψει οποιοδήποτε πιάτο, γλυκό ή αλμυρό, αλλά οι άνθρωποι του μαγαζιού θα σου προτείνουν σίγουρα να ρίξεις μια ματιά στον κατάλογο με τα κοκτέιλ του Iguazu που αρωματίζονται με ανανά, τόνκα, καρύδα και λουλούδια, αναδεικνύουν το λατινοαμερικάνικο ταπεραμέντο και είναι ότι πρέπει για τώρα που ο καιρός ανοίγει και σιγά σιγά θα αρχίσουν να οργανώνονται μεσημεριανά parties με dj sets. Το μπαρ λειτουργεί από το μεσημέρι και εκτός από τα κοκτέιλ διαθέτει και μεγάλη γκάμα από cachaca (το εθνικό ποτό της Βραζιλίας), τεκίλες, ρούμια και mescal που παράγονται στη Λατινική Αμερική και κάνουν πιο αυθεντική την εμπειρία του brunching σου. Salud Amigos!

📍 Λαοδικείας 16 & Νυμφαίου 1, 2107775225

📱 iguazu.athens 📷 @iguazu.athens

ΜΠΟΥΦΑΛΟΣ

**Brunch και κολασμένα burgers
στην ωραιότερη πλατεία
της Κυψέλης**

Τα Σαββατοκύριακα η ηλιόλουστη Πλατεία Αγίου Γεωργίου γεμίζει από ζευγάρια που κάνουν βόλτες, πιταρίκια που παίζουν κάτω από τα δέντρα της και παρέες που δίνουν ραντεβού για brunch στα πολύχρωμα τραπέζια του Μπούφαλου. Το αγαπημένο μπεργκεράδικο της Κυψέλης μπορεί να σερβίρει μερικά από τα καλύτερα burgers της πόλης (δοκίμασε το ομώνυμο «Μπούφαλος» με μπέικον, έμμενταλ, αβοκάντο, πίκλες κρεμμυδιού κι αρωματικό βούτυρο και θα καταλάβεις τι εννοούμε), τα θρυλικά του μπιφτεκόψωμα, όμως, δεν είναι ο μόνος λόγος που θα σε φέρει στην ωραία γειτονιά της Κυψέλης... Κάθε Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή σε περιμένει εδώ ένα ακαταμάχη-

το brunch, που μας κάνει να ξερογλειφώμαστε όσο πλησιάζει το Σαββατοκύριακο. Ανάμεσα στις λαχταριστές προτάσεις του καταλόγου θα βρεις αφράτα βουνά από pancakes, πελώρια σάντουιτς (αγαπημένο μας το «Black» με ψωμάκι ολικής άλεσης, καπνιστή μοσχαρίσια μπιριζόλα, μοτσαρέλα, τραγανό bacon, κρεμμύδι, ντομάτα, λόλα, και σος), αυγά σε κάθε εκδοχή (δοκίμασε οπωσδήποτε τα scrambled eggs πάνω σε μπισκότο τριμμένης πατάτας) και πολλές ακόμα λιχουδιές που –πίστεψέ μας– δεν θα θες καθόλου να μοιραστείς. Μπορείς να συνοδέψεις το brunch σου με υπέροχο καφέ και κάποια κοκτέιλ (γιατί όχι;) ενώ για το τέλος ένα μπεργκεράκι σχεδόν επιβάλλεται...

📍 Επτανήσου 13, Κυψέλη, 2108238082, Kai delivery, www.mpoufalos.gr
 @mpoufalos @mpoufalos

ΑΦΙΕΡΩΜΑ **BRUNCH** VOICE

BEAUTY KILLED THE BEAST

**To all day meeting point
του Κεραμεικού**

Από τους χώρους που συνέβαλαν στην ανάδειξη του Κεραμεικού σε must προορισμό, το Beauty Killed the Beast βαδίζει στον πέμπτο χρόνο της λειτουργίας του και κάνει τις μέρες και τις νύχτες μας όλο και πιο ενδιαφέρουσες. Στεγασμένο σε ένα ατμοσφαιρικό διατηρητέο του 1933, με χώρο μέσα και έξω, το Beauty Killed the Beast συμβαδίζει απόλυτα με τον all day χαρακτήρα του, με εξαιρετικές προτάσεις για όλες τις ώρες της ημέρας.

Εξέχουσα θέση στο μενού, το οποίο επιμελείται ο σεφ, Δημήτρης Κοντόπουλος, καταλαμβάνει το brunch (έως τις 17.00), με πιάτα όπως η θεική βάλια με τα ποσέ αυγά, τα αυγά scrambled, σε φρυγανισμένο ψωμί με αχλάδι, εστραγκόν και φρέσκια τρούφα, το γλυκό κρουασάν βουτύρου με

πράσινα φιστίκι και κόκκινα φρούτα, αλλά και το εξίσου πεντανόστιμο αλμυρό, με prosciutto cotto, κατσικίσιο τυρί και σιρόπι σφενδάμου.

Η κουζίνα, βέβαια, σερβίρει καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, προσανατολισμένη κυρίως στο finger food, με tacos, bao buns, mini burgers, πίτσα, σαλάτες κ.ά., ενώ εξαιρετικά είναι και τα signature cocktails υπό τους ήχους funk, soul, jazz, modern disco, classic rock μουσικών τις οποίες επιλέγουν djs από Τετάρτη έως και Κυριακή. Καθημερινές 11.00 -02.00, ΣΚ 10.00 -03.00.

Extra tip: Μην παραλείψετε να δοκιμάσετε και τα εξαιρετικά signature cocktails που σερβίρονται τις ώρες του brunch, όπως τα Bloody Mary, Saturday night gossip και Pink lemonade!

📍 Παραμυθίας 14, Κεραμεικός, 2105240117

Beauty Killed the Beast @beauty_killed_the_beast_gr

MOMO

**Βόλτα στην Καλλιθέα
για ένα από τα καλύτερα
brunch της πόλης**

Oι πιο ψαγμένοι, εκείνοι που παθιάζουνται ανακαλύπτοντας ιδιαίτερους προορισμούς εκτός κέντρου, γνωρίζουν το Momo εδώ και πολλά χρόνια, καθώς λειτουργεί ήδη από το 2012 και είναι από τα πρώτα all day στέκια που σύστησαν στους Αθηναίους το brunch. Όμορφο και ατμοσφαιρικό, με μια υπέροχη αυλή αλλά και τραπέζια στην πλατεία, το Momo σερβίρει πρωινά καθημερινά αλλά η Κυριακή ειδικά είναι αφιερωμένη στο brunch (12.00-17.00), με πιάτα εμπνευσμένα, όπως: αυγά Benedict, που είναι δύο αυγά ποσέ με σάλτσα Bearnaise, πάνω σε ζαμπόν μελιού και φρυγανισμένο ψωμάκι μπριός, αξέχαστα rapcakes από αλεύρι ολικής και βρώμης που σερβίρονται με maple syrup, δική τους μαρμελάδα φράουλα και πραλίνα, αλλά και το φοβερό Roast Beef & Egg Bun, που είναι roast beef με σάλτσα από λεμόνι και μαγιονέζα και αυγό ποσέ μέσα σε ψωμάκι bun, ενώ ο κατάλογος

περιλαμβάνει και brunch cocktails!

Γενικά να έχετε υπόψη σας ότι οι άνθρωποι του Momo, το μεράκι και η αγάπη των οποίων φαίνεται σε κάθε λεπτομέρεια, δεν χρησιμοποιούν καθόλου τηγάνι, ενώ η κουζίνα σερβίρει όλες τις μέρες εξαιρετικές γεύσεις, όπως το πρωινό Momo, με ψωμάκι μπριός ή αφράτο κρουασάν με μέλι, βούτυρο και μαρμελάδα φράουλα (έως τις 14.00), πεντανόστιμη ομελέτα φούρνου με τυρί (έως τις 16.00), και πολλά ακόμη όσο περνάει η ώρα, όπως μεγάλη ποικιλία από burgers, raellas, σάντουιτς, haute dogs, σαλάτες, συνοδευτικά και ορεκτικά για το ποτό σας.

Το Momo, το οποίο λειτουργεί καθημερινά 09.00-02.00, αγαπάει τις lounge μουσικές και είναι, επίσης, ιδανικό για ένα χαλαρό ποτό μετά τη δουλειά αλλά και για βραδινή έξοδο, για ένα από τα αξεπέραστα signatures cocktails του, όπως τα Lost in the Carribean, Old fashioned oak honey και Perfect gin & tonic.

Σαπφούς 95, Καλλιθέα, 2109562300

[f momokallithea](#) [@momokallithea](#)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ **BRUNCH** VOICE

HARVEST COFFEE & WINE

**Εξαιρετικό brunch
καθημερινά**

Yπάρχει ένα μέρος στην καρδιά της Αθήνας που κάθε μέρα είναι ιδανική για brunch. Το Harvest Coffee & Wine σερβίρει επί μια σχεδόν δεκαετία εξαιρετικής ποιότητας καφέ και λαχταριστές προτάσεις brunch με βασική φιλοσοφία τον σεβασμό προς τον πελάτη. Το Harvest είναι άλλωστε από τα πρώτα μαγαζιά στην Αθήνα που χρησιμοποίησε μονοποικιλιακούς καφέδες προέλευσης (specialty coffee) και τέτοιο καφέ δεν θα πιεις πουθενά αλλού –κυριολεκτικά–, αφού η ποικιλία που σερβίρει καβουρδίζεται αποκλειστικά για εδώ. Το brunch σερβίρεται από τις 9 το πρωί μέχρι αργά το απόγευμα και περιλαμβάνει πολλές και εξαιρετικές επιλογές, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα υλικά που χρησιμοποιούνται στις παρασκευές τα οποία

είναι εποχικά και ολόφρεσκα. Ξεχωρίζουμε το Brioche Relleno, μια φρεσκοψημένη φωλιά brioche με αυγό ποσέ, μανιτάρια, παρμεζάνα, φρέσκα μυρωδικά και κρέμα βουτύρου με άρωμα λευκής τρούφας. Αγαπημένα και τα Crispy Chicken Tacos Pancakes, τραγανές μπουκιές φιλέτου κοτόπουλου με σπιτική coleslaw και iceberg σε αφράτα pancakes. Βέβαια, ακόμα κι αν έχεις χορτάσει, μοιράσου οπωσδήποτε με την παρέα τα Cinnamon Pancakes με γεύση κανέλας και cream anglaise και θα σου φτιάξει η διάθεση από την πρώτη μπουκιά. Αν θέλεις, μπορείς να δοκιμάσεις όλα αυτά τα ωραία και νόστιμα που ετοιμάζουν εδώ και από την άνεση του σπιτιού σου χάρη στην υπηρεσία delivery μέσω των εφαρμογών Wolt και e-food.

Αιόλου 64 & Ευρυπίδου, Αθήνα, 2130252284

[f Harvest Coffee & Wine](#) [@harvestcoffeewine](#)

BUENA VISTA SOCIAL BAR

Εξωτικό brunch με θέα την Ακρόπολη

Buena Vista όνομα και πράγμα γιατί βραίο το brunch αλλά όταν έχεις και εκπληκτική θέα στην Ακρόπολη, στον Ναό του Ηφαίστου και στο Αστεροσκοπείο, έχει άλλη γλύκα. Τα πολύχρωμα μαξιλάρια, το πληθωρικό μπαρ, η ρετρό διακόσμηση και η εθνική μουσική συνθέτουν το ιδανικό περιβάλλον για να χαλαρώσεις και να απολαύσεις τον καφέ, το brunch, το φαγητό ή το ποτό με τους φίλους σου. Αλλά στο Buena Vista Social Bar θα έρθεις και για τη θέα αλλά θα κολλήσεις και με τις γεύσεις. Καθημερινά, από τις 10.30 μέχρι τις 17.00, η κουζίνα ετοιμάζει τις πιο λαχταριστές προτάσεις σε αλμυρά και γλυκά πιάτα. Αξίζει να αναφέρουμε το Monte Christo που περιλαμβάνει αυγοφέτες από ψωμί του τοστ, διπλό ζαμπόν και τυρί, σπιτική μαγιονέζα,

τηγανντές πατάτες, μαρμελάδα με φρούτα του δάσους και σαλάτα. Δοκίμασε επίσης τα pizza eggs με κουλούρι Θεσσαλονίκης, αυγά μάτια, γραβιέρα, jamon και μαγιονέζα καπνιστής πιπεριάς Φλωρίνης και πάρε οπωσδήποτε για τη μέση γλυκά pancakes προτείνουμε ανεπιφύλακτα τα Pina Colada με κρέμα από ανανά, ινδική καρύδα και dulce de leche! Κάθε brunch οφείλει να συνοδεύεται και από ένα ιδιαίτερο aperitivo cocktail, όπως το Dante με τεντούρα, aperol και grapefruit soda ή το Dolores με ρούμι, Campari, γλυκό βερμούτ, κόρντιαλ πορτοκαλιού και σόδα. Κι αν σε βρει το βράδυ εκεί, θα ζήσεις μια αυθεντική εμπειρία κεφισού με latin, afrohouse και freestyle ήχους, homemade cocktails και συναρπαστικά vibes.

📍 Αγίου Φιλίππου 7, Μοναστηράκι, 2103210017 📞 Buena Vista Social Bar
📱 buenavistasocialbarathens

ΑΦΙΕΡΩΜΑ **BRUNCH** VOICE

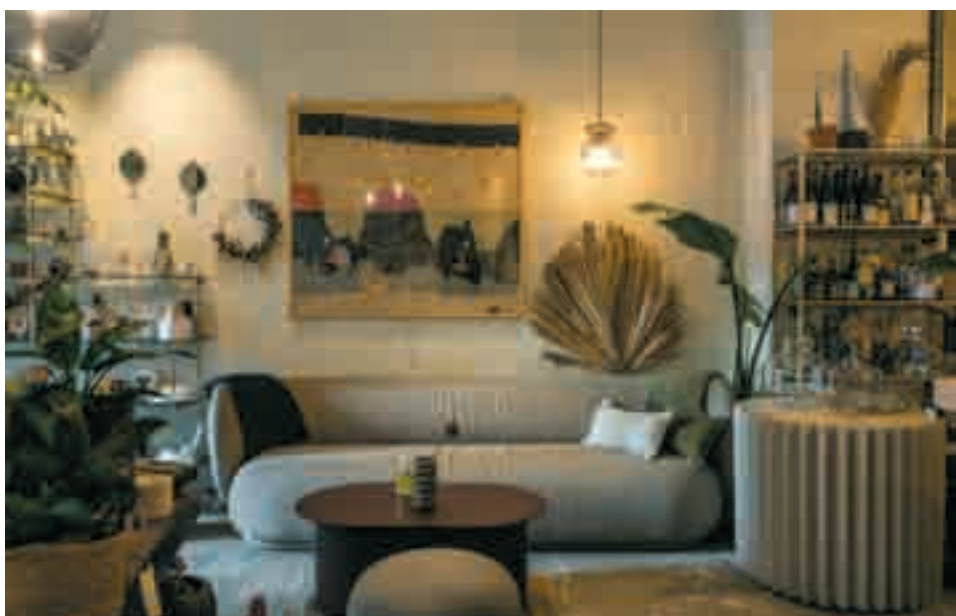
MINU

Λαχταριστό brunch στο πιο cool living store της πόλης

Mπαίνοντας στη φωτεινή σάλα θα ζηλέψεις ό,τι βλέπεις: τα έπιπλα, τα ντιζαϊνάτα φωτιστικά, τις δεκάδες γλάστρες με τα καταπράσινα, εξωτικά φυτά... Στην ουσία πρόκειται για έναν μικρόκοσμο γεμάτο με ό,τι μας φτιάχνει τη διάθεση καθημερινά: τέχνη, γεύση, design και φύση! Το φανταστικό με το Minu, όμως, είναι ότι μπορείς να ψωνίσεις ό,τι βλέπεις ακόμα και την κούπα που σερβίρεται ο (μονοποικιλιακός) καφές σου! Σε αυτό το πολύ ξεχωριστό στέκι, λοιπόν, θα έρθεις από τις 9 το πρωί για να απολαύσεις ένα λαχταριστό brunch που έχει την υπογραφή του διάσημου σεφ Αθηνάγορα Κωστάκου.

Δοκίμασε το Egg Bowl με αυγά ποσέ, αβοκάντο, σουμάκ και φρέσκο ψωμί, την Healthy Ομελέτα από ασπράδια αυγών, σπανάκι, φέτα, άνηθο και κρεμμύδι, οπωσδήποτε το French Toast με παγωτό Βανίλια Μαδαγασκάρης και φρούτα του δάσους. Από τις 20.00 και μετά κάνει την εμφάνισή του και ο βραδινός κατάλογος που περιλαμβάνει πιάτα με βάση τα εποχιακά υλικά, τα οποία αλλάζουν κάθε μήνα. Αυτή την περίοδο αξίζει να περάσεις μια βόλτα για να δοκιμάσεις τη μελιτζάνα με λαχανίδα και ταχίνι ή τα πεντανόστιμα wonton με κεφτεδάκια γεμιστά με τυρί κρέμα και περικυμμένα με κόκκινη σάλτσα... Όνειρο!

📍 Σαρρή 50, Ψυρρή, 2103232022 📞 Minu 📱 @minu.athens

QUEEN BEE

Ένα μαγαζί με αέρα Νέας Υόρκης, στην καρδιά του Κολωνακίου

Περπατώντας την Πατριάρχου Ιωακείμ, οι μυρωδιές των φρέσκων γαλλικών χειροποίητων croissants δεν σου αφήνουν περιθώριο για δεύτερες σκέψεις. Ήδη έχεις κάνει στάση στο Queen Bee. Εκτός από τα κλασικά κρουασάν, με γέμιση πραλίνα, μασκαρπόνε, φιστίκι, το Queen Bee είναι γνωστό για τις υπέροχες συνταγές με αυγά με κάθε γευστικό twist που μπορείς να φανταστείς, για τα πεντανόστιμα pancakes του, για τις healthy επιλογές κατάλληλες για το ξεκίνημα της ημέρας σου, αλλά και για τον ολόφρεσκο καφέ For Five Coffee Roasters, που είναι αποκλειστικός αντιπρόσωπος στην Ελλάδα. Από τα απολαυστικά ζεστά σάντουιτς με χειροποίητο ψωμί με φυσικό προζύμι, προτείνουμε ανεπιφύλακτα το queenbee club, με φιλέτο γαλοπούλας σιγομαγειρεμένο για 6 ώρες, προσούτο, αυγά scrambled, ντομάτα

και χειροποίητη γουακαμόλε. Ακολουθώντας τα νέα γαστρονομικά trends, η ομάδα του Queen Bee συμπεριέλαβε στο μενού του το Matcha Latte. Πρόκειται για μια αλεσμένη σκόνη από ειδική ποικιλία πράσινου τσαγιού (tencha) κατόπιν ειδικής καλλιέργειας και τρόπου παραγωγής. Το Matcha Ninja περιέχει 10 φορές τα θρεπτικά συστατικά και 137 φορές τα αντιοξειδωτικά του απλού πράσινου τσαγιού. Το Matcha Ninja είναι ανώτατης ποιότητας Ceremonial Grade διασφαλίζοντας έτσι τη χαρακτηριστική διακριτικά γλυκιά γεύση, με γήινες, φρουτώδεις νότες και δίκως πικράδα στη μακρίά του επίγευση. Μπορείς να απολαύσεις τα λαχταριστά εδέσματα του Queen Bee σε συνδυασμό με ένα Matcha Ninja Latte, κρύο ή ζεστό, και να απογειώσεις το brunch με τους αγαπημένους σου, στην ωραιότερη γωνιά της πόλης.

Πατριάρχου Ιωακείμ 45, 2107209933, [queenbee.athens](#), [queenbee.athens](#)

Matcha Ninja [matchaninjagreece](#), [matchaninja.gr](#)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ BRUNCH VOICE

WESUD

Για νεοϋορκέζο brunch στα νότια προάστια

Το WeSud συνδυάζει τις μεγάλες αγάπες των απανταχού foodies: delicatessen, pastry shop και καταπληκτικό brunch-άδικο... τρία σε ένα μέσα σε έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο με χαλαρά vibes! Μάλιστα, για όσους αγαπούν τις νεοϋορκέζικες γεύσεις το brunch του WeSud είναι ιδανικό, καθώς ο σεφ του Γιάννης Καλδάνης έχει εμπνευστεί μέσα από τα ταξίδια που έχει κάνει στην απόλυτη γαστρονομική μητρόπολη της Αμερικής. Ένα από αυτά είναι το δημοφιλέστερο νεοϋορκέζικο bec (brioche, eggs, cheddar) που όποιος το δοκιμάζει επιστρέφει για δεύτερο! Αποτελείται από αφράτο ψωμάκι, scrambled αυγά και τυρί τσένταρ με μια πικάντικη μαγιονέζα που παντρεύεται με σιρόπι σφενδάμου και του πάει πολύ! Στα don't miss του μενού το «WeSud tower» με τα λαχταριστά bagel - σήμα κατατεθέν του πιά-

του, αυγά και καπνιστό σολομό. Χειροποίητα κρουασάν σε διάφορες γεύσεις με κορυφαία αυτή της πραλίνας φιστικιού, μοσχοβολιστά φουρνιστά, αμερικάνικες lemon pies και red velvet κέικ προστέθηκαν πρόσφατα στον κατάλογο και παρασκευάζονται καθημερινά με πολλές από τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται να μπορείς να τις προμηθευτείς από το deli shop, ακριβώς δίπλα. Ταυτόχρονα προσφέρονται διατροφικές επιλογές που ταιριάζουν με τις παγκόσμιες τάσεις ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής. Έτσι, καθημερινά από νωρίς το πρωί κάποιος μπορεί να ανακαλύψει τη νοστιμιά των energy balls, acai bowls, συνταγές (ανάμεσά τους αρκετές vegan) βασισμένες στα super foods αλλά και μια μεγάλη ποικιλία σε smoothies και detox χυμούς πέρα από specialty καφέ. Πώς να αντισταθεί κανείς;

Βασ. Παύλου 90, Βούλα, 2108957509, [www.wesud.gr](#)

[Wesudathens](#), [Wesudathens](#)

TELARO

**Η healthy επιλογή
στο ιστορικό κέντρο
της Αθήνας**

Είσαι για βόλτα στο κέντρο της Αθήνας ή κατευθύνεσαι προς την εργασία σου και αναζητάς από πού θα πάρεις τον καφέ και το brunch σου στο χέρι; Αν περάσεις από τη Ρόμβης, το ευγενικό προσωπικό του Telaro θα ετοιμάσει για σένα με μεράκι τον πρώτο καφέ της ημέρας. Και επειδή χωρίς γευστικό brunch δεν μπορεί να ξεκινήσει η μέρα, το Telaro έχει τη λύση για σένα, με μια πληθώρα επιλογών από ομελέτες, scrambled αυγά με σολομό ή μπέικον και αβοκάντο, στραπατσάδα, vegan και healthy συνδυασμούς που μπορείς να απολαύσεις είτε take away είτε στο γραφικό στενό της Ρόμβης. Μπορείς ακόμα να δοκιμάσεις τα street bagels ολι-

κής, με σουσάμι, ακόμα και με παντζάρι, σε διάφορους συνδυασμούς, ενώ εμείς προτείνουμε ανεπιφύλακτα την Οσπριάδα, μια επιλογή healthy σαλάτας με φασόλια, φακές, ρεβίθια, φάβα, μπιζέλια, φαγόπυρο, πράσινα φύλλα baby, κυβάρια πορτοκάλι και βινεγκρέτ πορτοκάλι-τζίντζερ. Μην παραλείψεις να δοκιμάσεις τους φρέσκους φυσικούς χυμούς, energy bars ψημένες ή άψητες, ενώ αν θέλεις κάτι γλυκό μπορείς να δοκιμάσεις τα cookies και τα muffin σε αγαπημένες γεύσεις ή ακόμα και ένα δροσιστικό μολ γιουρτιού με φρέσκα φρούτα. Και όλα αυτά, μπορούν να έρθουν στην πόρτα σου ή στο γραφείο, καθώς το κατάστημα διαθέτει υπηρεσία delivery.

📍 Μοναστηράκι, Ρόμβης 13, 2103243740 / Μεταξουργείο, Φαβιέρου & Σάμου, 2160011030,
f telarocoffeecanteen i telarocoffeecanteen

ΑΦΙΕΡΩΜΑ BRUNCH VOICE

ZAMPANÒ

**Ακαταμάχητο brunch
στην οδό Σαρρή**

Από τις μεγάλες τζαμαρίες μπορείς να χαζέψεις την καλλιτεχνική οδό Σαρρή με όλα τα θεατρά της. Αργότερα, όταν οι παραστάσεις τελειώσουν, ηθοποιοί και θεατές θα δώσουν ραντεβού εδώ για ένα ποτήρι κρασί ή για ένα από τα διαφορετικά signature cocktails. Στα αλήθεια, όμως, το Zampanò, που πήρε το όνομά του από τον ομώνυμο χαρακτήρα στην εμβληματική ταινία του Φελίνι "La Strada", έγινε πρώτα απ' όλα γνωστό για το πληθωρικό, ακαταμάχητο brunch του. Κάθε μέρα, από τις 08.00 έως και τις 16.00, στην ηλιόλουστη σάλα σερβίρονται όλα εκείνα που κάνουν τα πρωινά μας λίγο πιο νόστιμα... Από το vegan avocado toast (με χωριάτικο ψωμί, avocado, μανιτάρια, ψητά ντοματίνια και καπνιστή πάπρικα) και τα αυγά Benedict (με γραβιέρα Τριπόλεως, λούζα Τήνου, σάλτσα hollandaise και 2 αυγά ποσέ)

που ακουμπούν τρυφερά πάνω σε English muffin, μέχρι τα ωραιότερα pancakes που έχεις φάει σε αυτή τη ζωή, το brunch του Zampanò ξεχωρίζει για τα ωραία προϊόντα μικρών παραγωγών από όλη την Ελλάδα και τους πρωτότυπους συνδυασμούς γεύσεων που ξεφεύγουν από τα συνηθισμένα. Μπορείς να συνοδέψεις το brunch σου με ένα κλασικό brunch cocktail (η Mimosa ή το Bellini είναι πάντα καλές ιδέες και εδώ φτιάχνονται εξαιρετικά) και αργότερα να επιστρέψεις για τις νοστιμιές του βραδινού καταλόγου και τις τόσο ατμοσφαιρικές μουσικές... Extra tip: Σύντομα ο κατάλογος του brunch θα εμπλουτιστεί με ακόμα περισσότερες vegan και vegetarian επιλογές, αλλά και πολλές ακόμα healthy προτάσεις. Μεταξύ άλλων, μάθαμε για μία chia pudding, κρέπες από φαγόπυρο (!) κι ένα φρουτένιο acai bowl και ανυπομονούμε ήδη!

📍 Σαρρή 18, Ψυρρή, 2130233244, www.zampano.gr
f @zampanoathens i @zampanoathens

SHAKESPEARE IN LOVE

Το brunch που θα ερωτευτείς

Κατεβαίνοντας στον Πειραιά, στο «γιαχνί σοκάκι» δίπλα στην Τρούμπα θα συναντήσεις το Shakespeare in Love. Ένας all day χώρος με industrial και ρετρό design που γεννήθηκε σε ένα εγκαταλειμμένο κτίριο του 1897. Καθρέφτες με κάδρα στους πέτρινους τοίχους, γυαλιστερές μπάλες που κρέμονται από το ταβάνι, φρέσκα λουλούδια στα τραπέζια, vintage έπιπλα, τεράστια παράθυρα και μια βαριά χειροποίητη σιδερένια πόρτα δημιουργούν την ιδανική ατμόσφαιρα για να απολαύσεις ένα πλούσιο –σε επιλογές και γεύσεις– brunch, το οποίο σερβίρεται καθημερινά 09.00-12.30 και τα Σάββατα 11.00 με 13.00. Εδώ θα βρεις ολόφρεσκους χυμούς γεμάτους βιταμίνες και γεύση, κλασικές επιλο-

γές πρωινού αλλά και ιδιαίτερες προτάσεις. Θα ενθουσιαστείς με το Mister Benedict με χειροποίητο φρυγανισμένο ψωμί, αυγά ποσέ, μπεσαμέλ και φουαντρέ αλλαντικά, αλλά και με το English Breakfast Hot Dog με λουκάνικο, τηγανητά αυγά, μπέικον και σάλτα σε χειροποίητο ψωμάκι hot dog. Δοκίμασε οπωσδήποτε την πίτσα από αλεύρι χαρουπιού με καπνιστό σολομό, ρόκα και τυρί Philadelphia και τα αλμυρά pancakes με τηγανητό αυγό, γραβιέρα, βούτυρο poisettes και μέλι. Κράτα οπωσδήποτε χώρο για γλυκό, όμως, γιατί τα χειροποίητα pancakes με πραλίνα, μπανάνα και μπισκότο είναι must επιλογή και η χειροποίητη μπλόπιτα με σεμιφρέντο βανίλιας και σάλτσα βουτύρου θα σε κάνει να παραμιλάς.

📍 Αγίου Σπυρίδωνος 3, Πειραιάς, 2104131999

📱 s.i.l Shakespeare in Love 📷 s.i.l_shakespeare_in_love

ΑΦΙΕΡΩΜΑ BRUNCH VOICE

BOND RESTAURANT BAR

Απολαυστικό brunch που ξεφεύγει από τα συνηθισμένα

Τι θα έλεγες το επόμενο brunch σου να το απολαύσεις στην... εξοχή; Το Bond στον Άλιμο είναι αυτό ακριβώς: μια κατάφυτη εξοχή γεμάτη άνηθ, δέντρα και αναρριχώμενα φυτά! Μάλιστα, η πράσινη αυτή όαση δεν περιορίζεται μόνο στον τεράστιο κήπο, αλλά επεκτείνεται και στον εσωτερικό χώρο, έτσι που νιώθεις ότι βρίσκεσαι στην αγκαλιά της φύσης, πολύ μακριά από τη βουή της πόλης. Σε αυτό το χαλαρωτικό περιβάλλον θα ανακαλύψεις καθημερινά (από τις 09.00 έως τις 16.00) ένα άκρως πληθωρικό brunch που περιλαμβάνει όλα όσα ονειρεύεσαι από το πρωινό σου... Ίσως κι ακόμα περισσότερα! Στον κατάλογο θα βρεις πολλές και λαχταριστές προτάσεις, όπως το «Toast Αφροδίτη», ένα ψωμάκι ατμού με αυγά ποσέ, κρέμα

avocado με κόλιανδρο, ψητά ντοματίνια, γαλοπούλα βραστή και πράσινη σαλάτα, ή το «Sandwich The Bond», ένα πελώριο σάντουιτς από χωριάτικο ψωμάκι με τυρί, βραστή γαλοπούλα, μπέικον, βραστό αυγό, ντομάτα, μαρούλι και μαγιονέζα tartar που συνοδεύεται από τις τέλειες τηγανητές πατάτες. Αν προσέχεις τη διατροφή σου, θα λατρεύεις τα healthy pancakes ολικής άλεσης με κρέμα φιστικοβούτυρο, μπανάνα και μέλι, που θα σου δώσουν το απαραίτητο energy boost για να αρχίσεις τη μέρα σου. Και φυσικά δεν γίνεται να μην αναφερθούμε στο best seller που ακούει στο όνομα «Πρωινό για δύο»... Πρόκειται για ένα γιγάντιο πλατό, γεμάτο με αλμυρές και γλυκές λικουδιές, ικανό να σε χορτάσει για όλη τη μέρα!

📍 Μεγάλη του Γένους Σχολής 2, Άλιμος, 2109902035 📱 @bondallday

📷 @bondallday

THE BRUNCH FACTORY

Το πρωινό στα καλύτερά του

Ο παράδεισος του καλού brunch στο κέντρο της Αθήνας, ιδανικό σημείο για να αρχίσετε την ημέρα σας με ένα γευστικό και δυναμωτικό πιάτο ή για να κάνετε ένα χορταστικό δι-άλλειμα από τα ψώνια ή τη βόλτα σας. Με καλαίσθητο εσωτερικό χώρο αλλά και τραπεζάκια έξω στην αγαπημένη και πολυσυλλεκτική οδό Αθηνάς, το The Brunch Factory ανοίγει από νωρίς καθημερινά, από τις 7 το πρωί, και σερβίρει τα εμπνευσμένα του brunch έως τις 4 μετά το μεσημέρι τις καθημερινές και έως τις 5 τα Σαββατοκύριακα.

Θα βρείτε πολλά και νόστιμα στο μενού του, όλα σε γενναιόδωρες μερίδες, με τους ανθρώπους του The Brunch Factory να επιμένουν στην προσεκτική

επιλογή των άριστων πρώτων υλών. Κι αν δυσκολεύεστε στην επιλογή σας, να σας πούμε ότι οπωσδήποτε θα πρέπει να δοκιμάσετε τα απολαυστικά αυγά Benedict σε τρεις διαφορετικές εκδοχές, με γαλοπούλα, μπέικον ή σολομό, αλλά και τα φοβερά Croque Madame, το γλυκό Banoffee pancake και το αλμυρό με αυγά (θα σας μείνουν αξέχαστα), τις δύο φανταστικές προτάσεις πίτσας, τις Breakfast pizza με προσούτο ή μπέικον. Δίπλα σε όλα αυτά θα βρείτε καλοφτιαγμένους καφέδες, φρέσκους χυμούς, healthy bowls, τσάγια και άλλα πολλά, τα οποία μπορείτε να πάρετε και take away. Όλα αυτά σε ένα φιλόξενο χώρο με ευγενικούς ανθρώπους που αγαπούν να προσφέρουν.

📍 Αθηνάς 11, Μοναστηράκι, 2103218636 📞 thebrunchfactory

📷 @thebrunchfactory

ΑΦΙΕΡΩΜΑ BRUNCH VOICE

MIMOSA NEIGHBORHOOD BISTROT

Απολαυστικό brunch που ξεφεύγει από τα συνηθισμένα

Με το που περνάς τη γυάλινη πόρτα, καταλαβαίνεις ότι εδώ συμβαίνει κάτι το διαφορετικό. Το νοσταλγικό μωσαϊκό, οι κατακόκκινες καρέκλες, τα φυτά που σχηματίζουν έναν κάθετο φυσικό κήπο, κάθε μικρή γουστόζικη λεπτομέρεια κάνουν τη σάλα της Mimosa να μοιάζει με ζεστό, σπιτικό σαλόνι! Και αυτή η αίσθηση δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα... Την ιστορία της Mimosa την ξεκίνησαν τρεις φίλοι που θέλησαν να ανοίξουν στη γειτονιά τους ένα στέκι με οικολογικό χαρακτήρα, που να σέβεται τη διαφορετικότητα, να είναι φιλικό με τα κατοικίδια και να υποστηρίζει έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Έτσι, οι πρώτες ύλες έρχονται από μικρούς, τοπικούς παραγωγούς, η χρυσή ζάχαρη και το γάλα που χρησιμοποιούνται στα ροφήματα είναι 100% βιο-

λογικά, ενώ οι φυσικοί χυμοί φτιάχνονται καθημερινά εδώ με τη μέθοδο της ψυχρής έκθλιψης διατηρώντας έτσι όλες τις βιταμίνες και τα θρεπτικά συστατικά τους. Όσο για το brunch, απλώς... δεν παίζεται! Σερβίρεται καθημερινά (08.00-16.00) και περιλαμβάνει όλες τις λιχουδιές που ονειρεύεσαι. Δοκίμασε οπωσδήποτε το vegan, χειροποίητο cinnamon roll, το vegan open toast avocado με κρέμα κάσιους και κουρκουμά, το κλασικό BLT sandwich με προζυμμένο ψωμάκι, αλλά και τα πληθωρικά scrambled eggs με μπέικον ή σολομό (ή και τα δύο, αν πεινάς λίγο παραπάνω). Συνόδεψε το brunch σου με τον specialty coffee 100% Arabica που ψήνεται αποκλειστικά για τη Mimosa από ένα ελληνικό micro roastery και η μέρα σου θα αρχίσει όσο πιο νόστιμα γίνεται!

📍 Εφέσου 26, Ν. Φιλαδέλφεια, 2102581027 📞 @mimosatheneighborhoodbistrot

📷 @mimosa_neighborhood_bistrot

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Η μέθοδος των Γουίλιαμς (KING RICHARD) ***½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ρεϊνάλντο Μάρκου Γκριν ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Γουίλ Σμιθ, Άνζανου Έλις, Σενάγια Σίντνεϊ, Ντέμι Σίνγκλετον, Τόνι Γκόλντουιν, Τζον Μπέρνταλ

Ο Ρίτσαρντ Γουίλιαμς έχει καταστρώσει ένα αυστηρό σχέδιο βάσει του οποίου οι δύο μικρές κόρες του, Βίνους και Σερένα, σε λίγα χρόνια θα μπορέσουν να γίνουν πρωταθλήτριες του τένις. Βρισκόμαστε στις αρχές των 90s σε ένα γκέτο του Λος Άντζελες και το κατά Ρίτσαρντ «πλάνο επιτυχίας» βρίσκεται στην τελική ευθεία του, με τη Βίνους να προορίζεται για σπουδαία πράγματα από τα 11 κιόλας χρόνια της. Όμως ο πατέρας της βάζει φρένο στην ανοδική πορεία της θεωρώντας ότι προτεραιότητα έχουν η μόρφωση και η απόλαυση της παιδικής ηλικίας. Η Βίνους όμως, που «τρέχει» μέχρι εκείνη τη στιγμή ένα σερί περίπου 60 νικηφόρων αγώνων στις κατηγορίες Juniors, έχει αντίθετη άποψη.

Η ταινία δεν αφορά τις θυρυλικές τενίστριες Βίνους και Σερένα Γουίλιαμς, που έγραψαν ιστορία στο τένις, αλλά τον πατέρα τους και κυρίως την ανυποχώρητη αποφασιστικότητά του στο να εξελιχθούν οι δύο κόρες του στις κορυφαίες παίκτριες του «πιο λευκού αθλήματος της Γης». Το σενάριο είναι χτισμένο σε τρεις πυλώνες. Στον πρώτο συναντάμε μια οικογένεια ενωμένη αλλά όχι δίχως προβλήματα, καθώς η δεσποτική φιγούρα του πατέρα κάνει κουμάντο σε όλα. Ο δεύτερος αφορά το τένις μέσα από ειδικές συνθήκες και πιασάριες λεπτομέρειες που υπογραμμίζουν την ιδιαιτερότητα και τη γοητεία του αθλήματος αλλά και τη σκοτεινή πλευρά του πρωταθλητισμού. Και ο πλέον σημαντικός, ο τρίτος, σχετίζεται με την κοινωνικοπολιτική διάσταση μιας ιστορίας που ξεκινά από μια αιχμηρή ματιά πάνω στη ρατσιστική Αμερική για να φτάσει όμως σε μια βολική και αρκετά στρογγυλεμένη εκδοχή του American dream. Στον δρόμο προς τη δόξα, ωστόσο, τίποτε δεν πραγματοποιείται δίχως απώλειες ή παρενέργειες. Τα καρφώματα των γειτόνων για «κακομεταχείριση» των παιδιών είναι συχνά, το ρατσιστικό ζήτημα είναι ορατό σε κάθε σκηνή, η εγωμανία και ο ναρκισσισμός του «βασιλιά Ρίτσαρντ» πολλές φορές μπαίνουν πάνω από κάθε τι. Ακόμη και από τις ζωές των κοριτσιών του, που τα λατρεύει, ακόμη κι από τα πρώτα πλουσιοπάροχα συμβόλαια που του προσφέρουν οι top αθλητικές εταιρείες. Η ιστορία των Γουίλιαμς είναι δυνατή λόγω της αυθεντικότητάς της. Παρότι παρουσιάζεται με συμβατική σκηνοθεσία, το ενδιαφέρον δεν οβήνει στιγμή. Η μυθιστορηματική εκδοχή του φαινομένου των αδελφών Γουίλιαμς, που έγραψαν τη δική τους χρυσή ιστορία στο άθλημα του τένις, ποντάρει στην παρουσία του πατέρα τους, που παρουσιάζεται ως καθοδηγητής, προπονητής και εμπνευστής τους. Το φιλμ αξίζει πρώτα από όλα για την παρουσία του Γουίλ Σμιθ. Η σαρωτική ενέργειά του δικαιολογμένα προτάθηκε για το Όσκαρ που ίσως να είναι και το πρώτο που θα κερδίσει μετά από δύο ανεπιτυχείς προσπάθειες («Το κυνήγι της ευτυχίας» και «Αλι»). Δίπλα του στέκει αγέρωχη και αθόρυβη η Άνζανου Έλις, στον ρόλο της υποστηρικτικής αλλά όχι άβουλης συζύγου του, που επίσης προτάθηκε για το Όσκαρ Β' ρόλου. Στις πιο κομβικές σκηνές του έργου, που προτάθηκε συνολικά για 6 όσκαρ, η Άνζανου Έλις είναι παρούσα. Παρά τα κλισέ και τις αναμενόμενες λύσεις, η ταινία έχει τις συναισθηματικές (ευτυχώς όχι μελό) κορυφώσεις και τις χιουμοριστικές εκτονώσεις, που δίνουν την αναγκαία λάμψη σε ένα έργο που χαρακτηρίζεται από την «τρέλα του μεγαλείου» ενός συγκλονιστικού βασιλιά που τελικά δικαιώνεται με πανηγυρικό τρόπο.

JUST THE FACTS

Η μέθοδος των
Γουίλιαμς***½

Το κυνήγι της επιτυχίας

Φύλακας αδερφός***

Το εξηρές του μεσονυχτίου

Ένας οργισμένος άντρας εκδικείται***½

Γκάι Ρίτσι – Τζέισον Στέιθαμ:

Δυνατό δίδυμο

Τα μυστικά της αδερφής μου***½

Τα μυστικά του Νείλου

Uncharted**

Ο Τομ Χόλαντ ίπταται και πάλι

«Δεν υπάρχει πιο επικίνδυνο πράγμα στη Γη από μια γυναίκα με μωαλό» (Η μέθοδος των Γουίλιαμς)

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☛ Το «Έγκλημα στον Νείλο» έφερε κόσμο (περίπου 30.000 εισιτήρια) στις αίθουσες.

Φύλακας αδερφός (BROTHER'S KEEPER)***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φερίτ Καραχάν ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Σαμέτ Γιλντίτζ, Εκίν Κοκ, Μαχίρ Ινέκ

Σε αυστηρό τουρκικό σχολείο αρρένων της Ανατολίας, ένα αγόρι αρρωσταίνει, και ο καλύτερος του φίλος προσπαθεί να πείσει για την κρισιμότητα της κατάστασής του.

Από την αρχή μέχρι το τέλος γινόμαστε μάρτυρες μιας συνθήκης όπου η σκληρότητα και η αποφυγή ευθύνης είναι τα μέτρα συμπεριφοράς των παιδαγωγών. Η ψυχρή αντιμετώπιση των μικρών Κούρδων είναι τα εφαλτήριο για να ξεδιπλωθεί ένα ρεαλιστικό θρίλερ, με σασπένς που κόβει την ανάσα. Βραβείο Διεθνούς Ενωσης Κριτικών στο Πανόραμα της Μπερλινάλε 2021, και βραβεία καλύτερης ταινίας, σεναρίου και μοντάζ στο Φεστιβάλ Αττάλειας.

Τα μυστικά της αδερφής μου (SOUAD)**½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αϊτέν Αμίν ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Μπασάντ Αχμέντ, Μπασμαλά Ελγαές, Χουσεΐν Γανέμ

Σε μικρή πόλη στο Δέλτα του Νείλου, η 19χρονη Σουάντ ζει διπλή ζωή. Στην καθημερινότητά της είναι η αγνή κοπέλα που τηρεί τις παραδόσεις, αλλά στα σόσιαλ μίντια έχει εφεύρει το προφίλ μιας σέξι γυναίκας που βγαίνει ψηφιακά ραντεβού με διάφορους άντρες.

Η σκηνοθέτρια αφομοιώνει ένα ψευδοτοκιμαντερίστικο στιλ για να δώσει στο υπαρξιακό δράμα τη βαρύτητα που του αρμόζει. Κυρίως πετυχαίνει μέσα από φαινομενικά ανεπαίσθητα περιστατικά να σκιαγραφήσει την αυθεντικότητα ενός κόσμου παραδομένου στην οπισθοδρόμηση. Το παλιό με το μοντέρνο συγκρούονται, ενώ συναντάμε τα στοιχεία της σημερινής νεολαίας στην Αίγυπτο. Η πρόταση της Αιγύπτου για το Όσκαρ Καλύτερης Διεθνούς Ταινίας.

Ένας οργισμένος άντρας εκδικείται (WRATH OF MAN)***½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Γκάι Ρίτσι ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΟΥΝ: Τζέισον Στέιθαμ, Χολτ Μακ Κάλανι, Τζος Χάρντνετ

Ένας αινιγματικός άντρας βρίσκει δουλειά σε εταιρεία φορτηγών, υπεύθυνη για τη μεταφορά εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων στο Λος Άντζελες.

Αξιοπρεπές ριμέικ μιας γαλλικής ταινίας του 2004 («Η χρηματοπιστολή» του Μπουκρίεφ) που σηματοδοτεί τη νέα συνεργασία Ρίτσι και Στέιθαμ. Εδώ ο Ρίτσι διαφοροποιείται από το γνώριμο ύφος των παλιών ταινιών του. Λιγότερα εφέ, βία που μοιάζει πιο δικαιολογημένη και το χρονικό μιας εκδίκησης που οδηγεί σε υπερβατικές για το είδος καταστάσεις. Ακόμη κι ο χαρακτήρας του Στέιθαμ δείχνει πιο προσγειωμένος κι ανθρώπινος από ποτέ. Όσο είναι δυνατόν βέβαια κάτι τέτοιο.

ΓΕΥΣΗ

Επιμέλεια
NENEΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΜΟΥ...

Σάντουιτς, μαμαδέ φαγητά, ψαγμένη κουζίνα,
μεζέδες και κοκτέιλ

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Μένοντας στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, Λώρη Μαργαρίτη με Στρατηγού Καλλάρη, στην περιοχή δηλαδή με τις δυο ντουζίνες μαγαζιά μέσα σε ένα στρέμμα όλο κι όλο, ή αλλιώς τη γειτονιά που επισκέπτεται ο περισσότερος κόσμος στο κέντρο για φαγητό (τόσο επισκέπτες της πόλης, όσο βέβαια και ντόπιοι, εδώ πάνω δεν υπάρχουν «τουριστικά» εστιατόρια και ταβέρνες), δεν γίνεται παρά να μάθεις καλά τις γαστρονομικές τους προτάσεις και, με την πάροδο του χρόνου, να ξεχωρίσεις αυτά που σου ταιριάζουν περισσότερο. Παρ' όλα αυτά, η παρακάτω δεν είναι επ' ουδενί μία εξαντλητική λίστα, καθώς δεν είμαστε και ειδικοί. Πρόκειται απλώς για κάποια από τα μαγαζιά που επισκεπτόμαστε εμείς, ανάμεσα σε χιλιάδες άλλους ευτυχείς πελάτες, οπότε ξέρουμε καλά και από πρώτο χέρι πως έχουν πολύ-πολύ σοβαρούς λόγους να είναι το καθένα τους από τα πρώτα στην κατηγορία του. Όλοι οι Θεσσαλονικείς τα ξέρουν επίσης καλά. Οι εκτός πόλεως επισκεφτείτε τα όποτε ανεβείτε στα μέρη μας.

Thess Bao

Ακριβώς στο σπίτι μας άνοιξε πέρυσι, εν μέσω πανδημίας, το δεύτερο *Thess Bao* της πόλης, καθώς είχε κάνει τρομερή εντύπωση στην Καλαποθάκη, προς το λιμάνι, και έπρεπε σαφώς να επεκταθεί. Είναι ό,τι πιο ιδιαίτερο μπορεί να γευτεί κανείς στον χώρο των «σάντουιτς», μιας και το παραδοσιακό ψωμάκι μπάο (παραδοσιακό της Απω Ανατολής, αλλά ζυμωμένο με χαλκιδικιώτικα αλεύρια) είναι απολύτως ξεχωριστό, πάντα ολόφρεσκο, πάντα μοναδικά αφράτο, με μια λεπτή γλυκύτητα που συντροφεύει άψογα όλες τις γεύσεις — ενώ βέβαια αυτά που μπορείς να επιλέξεις για «μέσα» είναι πολλά, ένα κι ένα και με συγκλονιστικά ντρέσινγκ. Από τραγανές γαρίδες και πανσέτα BBQ με σουσάμι, μέχρι pulled pork με μαύρη μπίρα και μέλι, αλλά και μία ποικιλία βέγκαν γεύσεων — είναι πολλά, τα βρίσκεις πάντα, ενώ κάθε μέρα υπάρχουν και τέσσερα ή πέντε έξτρα πιάτα. Must οι πατάτες που προσφέρονται σε μια ευφάνταστη ποικιλία γεύσεων — το μυστικό είναι να τις πάρετε για «τη μέση», σαν σαλάτα, μέχρι να καταλήξετε σ' αυτήν ή αυτές που προτιμάτε. Πολύ καθαρό μαγαζί, πολύ ευγενικό προσωπικό, πολύ αυστηροί με τους ελέγχους, εξαιρετική ποιότητα χώρου (η κιμπάρικη ανακαίνιση του μαγαζιού, που πριν ήταν μπαρ, κράτησε πολλούς μήνες, ίσως και χρόνια). Κάντε μια αμαρτωλή χάρη στον εαυτό σας και πάρτε και μια Thess

Bao πουγάτσα για το τέλος, θα σας πιάσουν τα κλάματα — πρόκειται περί αριστουργήματος. ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ: Τις αμέσως επόμενες μέρες ανοίγει και τρίτο κατάστημα: στην Αθήνα, στο Σύνταγμα!

Το Ελληνικό

Ακριβώς απέναντι, Λώρη Μαργαρίτη με Στρατηγού Καλλάρη, είναι το πιο βασικό ουζερί του κέντρου: εδώ θα πάτε θέλετε δεν θέλετε — αν και δεν ξέρουμε κάποιον που να μη θέλει. Το *Ελληνικό* είναι μια πραγματικά σπουδαία μοντέρνα ταβέρνα που τα έχει όλα. Οι επιλογές σε κρέας και ψάρι είναι άπειρες, τα υλικά είναι όλα ποιοτικότερα και φρέσκα όσο δεν πάει, οι γεύσεις τέτοιες που δεν θα μπορέσεις να ξεχωρίσεις ποιο είναι το δικό σου Top-10 ούτε μετά από πέντε και έξι επισκέψεις. Εξ ου και φροντίστε, τουλάχιστον την πρώτη φορά, να είστε όσο μεγαλύτερη παρέα γίνεται, για να παραγγείλετε όσο το δυνατόν περισσότερα πράγματα. Εδώ τρώτε ελληνικό τω τρόπω, δηλαδή τσιμπολογώντας από όλα τα πιάτα. Από μαραθοτυροπιτάκια, παντζαροσαλάτα και ταλαγάνι-λουκουμί, μέχρι γίγαντες με σύγκλινο Μάνης, ντολμαδάκια, οσπριάδα και σκουμπρί στη σχάρα, και από αγιορείτικη τηγανιά και κεμπάπ γιαουρτλού σε παραδοσιακά και αγαπημένα κεφτεδάκια στη σχάρα ή σε μια άψογα ψημένη σπαλομπιριζόλα, το μενού είναι απλώς ατελείωτο. Επιλέξτε ταυτόχρονα, σύμφωνα με τα γούστα σας,

αλλά και... στην τύχη, καθώς δεν υπάρχει απολύτως καμία περίπτωση να πέσετε έξω. Όμως θα καθίσετε —αν το προτιμάτε— έξω, καθώς όλο τον χειμώνα το προαύλιο, αυτό το μεγάλο πεζοδρόμιο που μοιάζει με πεζόδρομο, είναι καλά περιφραγμένο με κομψά αντανεμικά πάνελ, ενώ οι θερμάστρες εξωτερικού χώρου κάνουν άψογη δουλειά. Οι άνθρωποι του μαγαζιού είναι ακούραστοι, γελαστοί, εξυπηρετικότατοι και ευγενικοί, και θα σας καθοδηγήσουν τέλεια στα βαθιά του μενού. Ο ιδιοκτήτης δεν χάνει ευκαιρία (και δυστυχώς είχαμε αρκετές τέτοιες στη διάρκεια της καραντίνας...) για μικρές ή μεγάλες παρεμβάσεις με βαψίματα, μικροαλλαγές και έξτρα καθαριότητα, ενώ η πρόσφατη ανακαίνιση έγινε κυριολεκτικά εκ βάθρων —αλλάχτηκαν ακόμη και τα πατώματα. Με δυο λόγια: η #1 επιλογή ταβέρνας στο κέντρο.

Father

Δίπλα του, λίγο πιο κάτω στη Στρατηγού Καλλάρη, είναι το Father, το καφέ-μπαρ που προμηθεύει με έναν από τους καλύτερους εσπρέσο της πόλης όλο το κέντρο (τα χαρακτηριστικά rainbow χαρτονένια κυπελλάκια του είναι σήμα-κατατεθέν της γειτονιάς και τα βλέπεις παντού) αλλά ταυτόχρονα και ένα meeting point που, αν δεν το έβλεπες με τα ίδια σου τα μάτια, δεν θα πίστευες πόσο κόσμο μπορεί να συγκεντρώσει. Τέσσερα-πέντε μικρά τραπέζια με «παγκάκια» αντί για καρέκλες φιλοξενούν τους καθημένους, ενώ οι υπόλοιποι —και είναι πολλοί— θα σταθούν όρθιοι με έναν καφέ ή ένα κοκτέιλ στο χέρι. Κανείς δεν παραπονιέται στο Father. (Εκτός από τον μπαρίστα, όταν του παραγγέλνουν, «One blond double chocolate macchiato with mocha praline»). Η μουσική είναι προσεγμένη και πολύ «προσωπική» (στο πατάρι του μαγαζιού υπάρχει μεγάλη ποικιλία από βινύλια, και άλλωστε το πλήρες όνομα του χώρου είναι Father Coffee & Vinyls), οι άνθρωποι ευγενικοί και χαμογελαστοί, και απολύτως επαγγελματίες, τα ποτά άψογα, και οι ώρες που μπορείς να βρεθείς εκεί πραγματικά πολλές: από νωρίς το πρωί μέχρι αργά το βράδυ. Δεν υπάρχει πρωινό ή μεσημεριανό επαγγελματικό ραντεβού που να το κάναμε αλλού.

Δέκα τραπέζια

Λίγο πιο κάτω και απέναντι, πάντα στη Στρατηγού Καλλάρη, είναι τα θρυλικά πλέον *Δέκα Τραπέζια* του σεφ και συνιδιοκτήτη Μανώλη Παπουτσάκη. Εκεί πηγαίνεις για να παραδοθείς στις γεύσεις ενός ιδιαίτερου, ή μάλλον ΠΟΛΥ ιδιαίτερου φαγητού, που βασίζεται στη γαστρονομική παράδοση του τόπου αλλά με ένα άγγιγμα τέτοιο που το απογειώνει. Δεν νομίζουμε ότι θα βρείτε παρόμοια πιάτα πουθενά αλλού. Μιλάμε για μία γαστρονομική πρόταση τρομερά υψηλού επιπέδου και σπιρτόζικης ποικιλίας (πάνω από 20 πιάτα συνολικά), είτε όταν βασίζεται σε απλές ιδέες και συνδυασμούς (αγριόχορτα με τσακιστές πράσινες ελιές, αίφνης), είτε σε κάτι πιο σύνθετο (ασκολίμνηροι, γλυκοκοκοκύθα, πορτοκάλι, ραπανάκι, ρεβίθια, κύμινο, ελαιόλαδο, ξύδι, λεμόνι, ένα πιάτο μαγειεία), είτε αφορά ένα συνοδευτικό πιάτο είτε στα κυρίως, που όμως και πάλι είναι για τη μέση: ζυγούρι βραστό με κρέμα τραχανά, γλυκιά πάπρικα και πρόβειο γιαούρτι, παστός τηγανητός μπακαλιάρος με τσιγαριστά χόρτα και αυγά ορτυκιού, αρνίσια κεφτεδάκια συνοδευμένα με ρεβιθόκρεμα κύμινο κάρι, λάδι καυτερής πάπρικας, κουτσομούρα με κρέμα αγκινάρας και μπάνιες τουρσί, γαύρος μαρινάτος με σταμναγκάθι τουρσί, καυτερή πιπεριά, αγκινάρα και ραπανάκι... Οι επιλογές στο κρασί είναι πάρα πολλές (πάνω από 50 με 60 καλά διαλεγμένες ετικέτες), όπως και στα τσίπουρα και τη ρακή. Ο Μανώλης Παπουτσάκης με τους άπειρους φαν (πολύ καλά γνωστός βέβαια ήδη από το Χαρούπι, του οποίου είναι επίσης συνιδιοκτήτης) δεν σταματά να ψάχνει, να ανακαλύπτει, να εκπλησσεται και να μας εκπλήσσει.

Τρεις μαζί

Στο παράλληλο με τη Στρατηγού Καλλάρη στενάκι, προς τη μεριά του λιμανιού, την οδό Μοργκεντάου, θα βρείτε το μαγέΡΙκο *Τρεις μαζί*. Πρόκειται κυριολεκτικά για μαγέΡΙκο, ένα εστιατόριο με παραδοσιακό ελληνικό φαγητό, «μαμαδέ» προτάσεις αλλά με νοστιμιά που δύσκολα ίσως έβρισκες ακόμα και στην κουζίνα της μαμάς σου. Μενού με σταθερές αξίες, και προτάσεις που προστίθενται και εναλλάσσονται ανάλογα με την εποχή —γραμμένες όλες με ωραία γράμματα στον μαυροπίνακα του πεζοδρομίου. Δουλεύει Δευτέρα με Παρασκευή και ταΐζει όλο τον κόσμο στο κέντρο —ή έστω όσους προλάβουν από τις 12 ως τις 6 το απόγευμα να καθίσουν σε ένα από τα όμορφα τραπέζια του εσωτερικού χώρου ή να περάσουν από τον χώρο για να πάρουν πακέτο. Ξεκινώντας από τα λαδερά εποχής και τις σούπες (η κοτόσουπα είναι Κόλαση), από έναν μο-

THESSBAO

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ

ΖΥΘΟΣ ΝΤΟΡΕ

ΔΕΚΑ ΤΡΑΠΕΖΙΑ

FATHER

σοβολιστό μουςακά ή από ένα παραδοσιακό παστίτσιο ή (έκπληξη!) ένα παστίτσιο λαχανικών, και περνώντας σε ένα αρχοντικό μπουτί κοτόπουλο με πιλάφι, σε μια μερίδα από ένα αρχετυπικό κοκκινιστό μοσχαραάκι ή στο συγκλονιστικό χοιρινό με λάχανο, δοκιμάζοντας τα μοναδικά σαρμαδάκια, τις φιλεταρισμένες σαρδέλες φούρνου με λεμόνι ή τις γεμιστές πιπεριές Φλωρίνης (όχι γιαλαντζί αλλά με κιμά), η κουζίνα των κοριτσιών που έφτιαξαν αυτό το συγκλονιστικό μαγαζί (είναι αδελφές) θα σας κατακτήσει με την απλότητα, τη γνώση της παράδοσης και αυτό που πολύ εύκολα λέμε (αλλά δύσκολα συναντάμε) μεράκι. Πεντακάθαρο μαγαζί, εξονυχιστικός πλην ευγενέστατος έλεγχος των πιστοποιητικών, δεν υπάρχει περίπτωση παρά να τα βρείτε όλα άψογα. Θα ξαναπάτε, και θα ξαναφάτε. Μην πείτε όχι στο γλυκό του κουταλιού που θα σας τρατάρουν στο τέλος. Αν τύχετε στο ώριμο σύκο γλυκό, θα σκεφτείτε στα σοβαρά πως όλα τα γεύματα έπρεπε διά νόμου να τελειώνουν έτσι.

Ο Πύργος

Ο Πύργος, λίγο πιο μακριά από τα υπόλοιπα, στο παρκάκι απέναντι από τον Λευκό Πύργο, στην Τσιρογιάννη, είναι ένα παραδοσιακό καφενείο, που, προσθέτοντας τα τελευταία χρόνια κουζίνα με ολοένα και μεγαλύτερη ποικιλία στις επιλογές, εκτοξεύτηκε στο γαστριμαργικό διάστημα της πόλης και έγινε ένα από τα πιο περιζήτητα ουζερί σε όλο το κέντρο: όπου «περιζήτητο» σημαίνει ότι τα καλοκαίρια απλώς δεν βρίσκεις ούτε άδεια... καρέκλα τις ώρες αιχμής, ακόμη και αν δεν παίζει ο Άρης στις τηλεοράσεις. Ο κατάλογός του με τους μεζέδες είναι ατελείωτος, τα ψαρικά του μοσχομυρίζουν θάλασσα, τα τηγάνια του έχουν το πιο καθαρό λάδι που μπορείς να φανταστείς, και τα κρεατικά του είναι απλώς ποίημα. Είτε σουτζουκάκια και κεφτέδες επιλέξεις, είτε θράψαλα και γαύρο, είτε σαρδέλα και μπακαλιάρο σκορδαλιά, είτε μύδια σαγανάκι με ή χωρίς καυτερή πιπεριά, είτε κολοκυθοκεφτέδες και φάβα, το μόνο σίγουρο είναι ότι στο τέλος όλα τα πιάτα θα έχουν περαστεί με ψωμί και θα έχουν γλειφτεί. Τίποτε δεν μένει εδώ. Προτιμήστε τσίπουρο (πάντα άνευ!), ή μια καλή μπίρα, υπάρχουν πολλές επιλογές. Το προσωπικό είναι το πιο κεφάτο της πόλης (θα το διαπιστώσετε από την πρώτη στιγμή), η εξυπηρέτηση, παρά τον πολύ κόσμο, άψογη και εξαιρετικά γρήγορη, και το γλυκό στο τέλος (θεική σοκολατόπιτα που λιώνει στο στόμα —να 'ταν κι άλλη— και λουκουμάδες το καλοκαίρι, δίπλα στους πελώριους ανεμιστήρες που αντικαθιστούν τα θερμαντικάμανιτάρια της εποχής) πραγματικά αξέχαστο. Καταπληκτικό περιβάλλον βέβαια, ένας από τους πιο παραδοσιακούς πεζοδρομους της πόλης, με εκπληκτική θέα και εντελώς «μέσα» στα πράγματα.

Ζύθος Ντορέ

Σήμα-κατατεθέν του κέντρου, αλλά και όλης της Θεσσαλονίκης, ο *Ζύθος-Ντορέ* κουβαλά με άνεση πολλή ιστορία στους τοίχους, στις κατασρόλες και στα τραπέζια του. Από το 1995 στην Τσιρογιάννη (αλλά ήδη από το 1990 στα Λαδάδικα, καθώς υπήρξε η πρώτη μπιραρία στη Θεσσαλονίκη), στον χώρο του θρυλικού καφέ Ντορέ απέναντι από τον Λευκό Πύργο και φάτσα με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, έχει ταίσει άπειρο κόσμο —και εξακολουθεί να το κάνει πάνω από ένα τέταρτο του αιώνα τώρα με την ίδια φιλόξενη διάθεση. Μία από τις πιο κλασικές και σίγουρες επιλογές για τους επισκέπτες της πόλης, και μια από τις «σταθερές» των Θεσσαλονικέων, κάθε εποχή. Εδώ γίνονται συναντήσεις, ριγιούνιον, δείπνα αποφοίτησης, γεύματα εργασίας ή απλά τραπέζια, γιατί ο χώρος είναι κατεξοχήν φιλόξενος, επαγγελματικός και —ναι— μερακλίδικος. Αλλά και τα πιάτα ένα κι ένα: τα κεμπάπ Ζύθος σε πita με σάλτσα γιαουρτιού, πάπρικα, ντομάτα και φρέσκο κρεμμυδάκι, τη χοιρινή καπνιστή με πουρέ γλυκοπατάτας, το τυλιχτό κοτόπουλο με μανιτάρια, γραβιέρα και βυζαντινή σάλτσα ροδιού, την καπνιστή μελιτζάνα με πιπεριά Φλωρίνης, καρύδι και φέτα, τους πρασοκεφτέδες με σάλτσα γιαουρτιού, τα ντολμαδάκια της Μαριάννας και τις σπιτικές τηγανητές πατάτες, δύσκολα θα τα βρεις κάπου αλλού. Εννοείται πως υπάρχει επαρκέστατος κατάλογος κρασιών, αλλά μάλλον θα επιλέξετε μία από τις βαρελίσιες μπίρες που προσφέρονται, ή κάποια από τις φρέσκες και τις premium —εδώ άλλωστε θα βρείτε και πολλές επιλογές από ελληνικές μικροζυθοποιίες, οπότε τολμήστε το.

Ελπίζουμε να σας ανοίξαμε την όρεξη. Ο χώρος της εστίασης έχει πληγεί τρομερά από την πανδημία και χρειάζεται τη στήριξή μας. Θα επανέλθουμε και με άλλα μαγαζιά της γειτονιάς. Ο κατάλογος δεν τελειώνει εδώ.

BIBΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΚΑΤΙΝΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΨΑΡΙΑΝΟΥ

Ένα κορίτσι αντάρτισσα στο βουνό

Του ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ

Η ιστορία της Κατίνας Δημητρίου-Ψαριανού στην Κατοχή και στον Εμφύλιο, όπου πολέμησε με τον ΔΣΕ, μέσα από την αφήγησή της στο βιβλίο «Ας ζήσει και κανένας», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Επίκεντρο.

Σας έχει τύχει ποτέ να σκέφτεστε πώς θα ήταν η ζωή σας, η καθημερινότητά σας, αν είχατε γεννηθεί κάπου αλλού, σε κάποιον άλλον χρόνο; Στις εποχές των γονιών ή των γιαγιάδων, ή και ακόμα πιο πίσω; Η Κατίνα Δημητρίου-Ψαριανού γεννήθηκε το 1927, στην Αγόριανη, ένα ορεινό χωριό του Παρνασσού, που σήμερα λέγεται Επτάλοφος. Φανταστείτε τα χρόνια. Το πιο απλό σήμερα, που πατάς ένα κουμπί και ανάβει το φως, δεν υπήρχε πουθενά. Έξι αδέρφια, με πατέρα δάσκαλο και μητέρα που φρόντιζε τα παιδιά και τα χωράφια. Όταν η Κατίνα ήταν 5-10 χρονών και έτρεχε τριγύρω στα χωράφια ή μάθαινε τα πρώτα της γράμματα, πού να φανταζόταν ότι σε λίγους μήνες θα γινότανε πόλεμος, ότι θα μπαίνανε στο χωριό οι Ιταλοί, οι Γερμανοί, ότι θα τους καίγανε το σπίτι. Η Κατίνα έζησε τον πόλεμο, έζησε και τον Εμφύλιο ως αντάρτισσα στα βουνά. Έζησε και τις διώξεις τα επόμενα χρόνια. Στο βιβλίο της «Ας ζήσει και κανένας», που επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις Επίκεντρο με πρωτοβουλία του γιου της, Γρηγόρη Ψαριανού, περιγράφει εκείνα τα χρόνια, πώς η ίδια τα έζησε, τις αγωνίες, την πείνα, τους σκοτωμούς. Σε μερικά του σημεία είναι τόσο λεπτομερές που μοιάζει με ημερολόγιο, αλλά δεν είναι. Χαράχτηκαν όλα αυτά τόσο βαθιά μέσα στο μυαλό της, που δεν τα ξέχασε ποτέ.

Ο πόλεμος και η κατοχή

«Ερχόντουσαν οι Ιταλοί στο χωριό, όπου δεν βρισκανε κόσμο, σπάγανε πόρτες, παράθυρα, σπάγανε πιάτα, ό,τι είχε μέσα στα σπίτια ο κόσμος. Αρχισε μετά ο κόσμος να φτιάχνουν καταφύγια, για να θάβει μέσα τα πράγματα. Όταν φεύγανε οι Ιταλοί, βγάλαμε ό,τι χρειαζόμασταν, κι όταν τους βλέπαμε να έρχονται, τα ξαναθάβαμε και φεύγαμε από το χωριό. Κάπως έτσι κυλούσαν οι μέρες και πέραγαν οι μήνες. Σκλαβωμένη πια η πατρίδα».

Η Κατίνα ήταν 13-14 χρονών. Ο αδερφός της ο Μήτσος πριν ξεσπάσει ο πόλεμος είχε μόλις αποφοιτήσει από τη Σχολή Ευελπίδων. Πολέμησε στο μέτωπο και στη συνέχεια βγήκε ως αντάρτης στο βουνό, στις γραμμές του Ελληνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού (ΕΛΑΣ), με το ψευδώνυμο Νικηφόρος. Στο βουνό και ο άλλος αδερφός της ο Γιάννης με το ψευδώνυμο Σόλωνας και λίγο πιο μετά και ο πατέρας της, ο Νίκος ο δάσκαλος. Πότε πότε οι αντάρτες κατέβαιναν στα χωριά για προμήθειες, με το χωριό να έχει ήδη ενημερωθεί και να τους περιμένει ετοιμάζοντας συσσίτια. «Δεν ήξερες ποιον να πρωτοθαυμάσεις. Εμείς, μικρά παιδιά, τρυπώναμε μες στη μέση και τους βλέπαμε με τα όπλα, με τις γενειάδες. Ξεχνάγαμε και τον πατέρα μας που ήταν φυλακή και το

Κατίνα
Δημητρίου-Ψαριανού
«Ας ζήσει και κανένας»
εκδ. Επίκεντρο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Όσα κι αν γραφούν και ειπωθούν γι' αυτή την κόλαση του Εμφυλίου, η αληθινή εικόνα του είναι μέσα μας, δεν περιγράφει- ται και ούτε θα βγει ποτέ το μέγεθος του κακού αυτού

σπίτι μας το καμένο και τι θα γινόμασταν αύριο, όλα τα ξέχναγες όταν έβλεπες αυτά τα παλικάρια να τραγουδάνε και σε λίγο να παίρνουν πάλι τα όπλα και να ξεκινάνε, να φεύγουνε στο άγνωστο, στον πόλεμο, στη φωτιά, στις μάχες». Το 1942 οι Ιταλοί έκαψαν το σπίτι της οικογένειας. Ο πατέρας της Κατίνας συνελήφθη και φυλακίστηκε στη Λιβαδειά και τον έβγαλε με μια παράτολμη στρατιωτική επιχείρηση ο Νικηφόρος. Στα χρόνια που ακολούθησαν ο Νικηφόρος και ο Σόλωνας καταδικάστηκαν σε θάνατο και η ποιή τους μετατράπηκε σε ισόβια, χάρη στις μεγάλες προσπάθειες του πατέρα. Είχε αρχίσει ο Εμφύλιος.

Εμφύλιος

«Εγώ μέσα μου ήθελα να πάω στο αντάρτικο, γιατί δεν μου άρεσε που θα πηγαίναμε στην Κάτω Αγόριανη. Θα είχαμε κι εκεί αυτά που είχαμε και στο δικό μας χωριό, κι ακόμα χειρότερα. Θα είχα συνέπειες και διωγμούς. Όπως γινότανε σε αδελφές και σε συγγενείς αγωνιστών». Ήταν Νοέμβριος του 1947, όταν η Κατίνα στρατολογήθηκε από τους αντάρτες και ανέβηκε στο βουνό, στην ομάδα του Διαμαντή, ενός καλού ανθρώπου και λεβέντη όπως λέει η Κατίνα, ενός αγωνιστή που παρότι δεν ήταν στρατιωτικός, κατάφερνε και βρισκόταν πάντα σε άλλο σημείο απ' όπου θα περίμενε ο Εθνικός Στρατός. Ο τίτλος του βιβλίου «Ας ζήσει και κανένας» είναι μια φράση του Διαμαντή, ο οποίος εκτελέστηκε με το τέλος του Εμφυλίου και η σορός του πετάχτηκε μαζί με τις σορούς άλλων ανταρτών σε ομαδικό τάφο. Φωτογραφίες του, και ζωντανός και πεθαμένος, υπάρχουν στο βιβλίο.

Οι μάχες

Ελικώνα, Παρνασσός, Γκίωνα, Βαρδούσια, Οίτη, ένα πηγαϊνέλα κάτω, πάνω και γύρω από αυτά τα βουνά ήταν η σκληρή καθημερινότητα της ομάδας της Κατίνας. Το πρωί μάχες, το βράδυ μετακίνηση. Ύπνος στα όρη, φαγητό με το στανιό, νερό αν υπήρχε καμιά πηγή ή από το χιόνι. Και μεγάλη προσοχή στο «γαλατά», όπως έλεγαν οι αντάρτες τα αεροσκάφη Ντακότα, τα οποία κατέβαιναν χαμηλά για να δουν αν υπάρχει κίνηση κι αν υπήρχε μετά έστελναν τα Σπιτφάιρ που πετόκοβαν τους μαχητές. Μάχες άλλες χαμένες και άλλες κερδισμένες. «Έπρεπε να προλάβεις όσο κρατούσε η νύχτα να πιάσεις τους πρόποδες του βουνού, γιατί, αν η μέρα σε βρει μέσα στον κάμπο, γίνεται μακελειό. Σε χτυπάνε τα αεροπλάνα, ώσπου να 'ρθει ο στρατός να γίνει μάχη. Και δεν μας συνέφερε ποτέ να γίνεται μάχη με πρωτοβουλία του στρατού, γιατί σε πιάνουν απροετοίμαστο και δεν είχαμε και εφόδια πολλά όπως είχε ο στρατός, σφαίρες και όπλα. Εμείς έπρεπε από μάχες να παίρνουμε, από αυτούς. Γιατί σ' αυτούς έστελναν οι Εγγλέζοι και οι Αμερικάνοι για να μας πολεμάνε. Εμείς δεν είχαμε τίποτα. Από τις μάχες παίρναμε και ρούχα, κουβέρτες. Από τους σκοτωμένους».

Λιγοστεύαμε πια...

«Είχαν ενταθεί τώρα οι μάχες εναντίον μας. Είχε

πληθύνει ο στρατός. Είχε λιγοστεύσει ο Δημοκρατικός Στρατός, άλλοι είχαν σκοτωθεί, άλλοι είχαν παρουσιαστεί, παραδοθεί, άλλοι αντάρτες είχαν πιαστεί αιχμάλωτοι. Ο Εθνικός Στρατός πλήθυνε κι έβλεπες μέσα στα βουνά χιλιάδες στρατό, κι οι αντάρτες ήταν πολύ λιγостоί, κι όλο λιγόστευαν».

Η Κατίνα είδε παιδάκια 18, 20, 22 χρονών σκοτωμένα μπροστά της – κι από τις δυο πλευρές. Συντρόφους και συντρόφισσές της συνάντησε πολλά χρόνια αργότερα, έψαχναν ο ένας τον άλλον να μάθουν νέα, να δουν τι απόγιναν. Πολλοί από αυτούς πολιτικοί πρόσφυγες, Τασκένδη, Πολωνία, Ουγγαρία, κάποιοι επέστρεψαν, κάποιοι όχι. «Τυχεροί ήταν αυτοί που πήγανε έξω; Άτυχοι ήτανε; Από πολλές πλευρές ήτανε τυχεροί, κι από άλλες βέβαια μακριά από την πατρίδα... που, σιγά, κι εμείς που μέيناμε στην πατρίδα τι καταλάβαμε; Όλο διωγμούς και να δίνεις το "παρών" στο αστυνομικό τμήμα και διάφορα τέτοια. Η ασφάλεια να περνάει, να παρακολουθεί. Φτώχειες και ανέχειες και τέτοια, ενώ εκείνοι μπορεί να κουρασθήκαν στην αρχή, αλλά μετά ήταν καλή η ζωή τους στις ανατολικές χώρες».

Η σύλληψη και το τέλος

Η Κατίνα, που όπως γράφει σχεδόν πετούσε πάνω στα βουνά, «ελαφάκι» την έλεγαν οι άλλοι, δυο χρόνια μετά αρρώστησε βαριά, δεν μπορούσε να σταθεί στα πόδια της. Συνελήφθη από στρατιώτες του Εθνικού Στρατού – «ήταν μάλαμα αυτοί οι στρατιώτες, μας φέρθηκαν καλά, όχι σαν τους άλλους με το κακί του χάρου». Η ήττα του ΔΣΕ τον Ιούνιο του 1949 τη βρήκε ετοιμοθάνατη από τύφο στο νοσοκομείο της Λαμίας, όπου επέζησε από θαύμα. Σε κάθε σχεδόν σελίδα αυτού του βιβλίου θα μπορούσε να είχε σκοτωθεί είτε από κάποια σφαίρα είτε από την πείνα.

Ο Γρηγόρης Ψαριανός γράφει ότι «η αφήγηση αυτή δεν θέλει να αποδώσει ή να καταμερίσει ευθύνες για τον εφιάλτη που έζησε η πατρίδα μας. Είναι η ιστορία μιας κοπέλας που έζησε τον αγώνα, τον πόλεμο –εμφύλιο, μάλιστα– τη φρίκη, τον τρόπο, τον θάνατο, όπως τα έζησαν χιλιάδες άλλα αγόρια και κορίτσια».

Η Κατίνα το 1954 παντρεύτηκε τον Νίκο Ψαριανό που είχε γυρίσει από εξορία σε Μακρόνησο και Ικαρία, απέκτησαν δύο παιδιά, τον Γρηγόρη και τη Μαρία, και έζησαν μια δύσκολη ζωή, με διώξεις και στερήσεις. Η πχογράφηση της αφήγησης αυτής έγινε το καλοκαίρι του 2006 και κράτησε περίπου δυο μήνες. Η Κατίνα Δημητρίου-Ψαριανού, η τελευταία της οικογένειας, πέθανε σε ηλικία 92 χρόνων, στις 23 Σεπτεμβρίου 2021.

«Όσα κι αν γραφούν και ειπωθούν γι' αυτή την κόλαση του Εμφυλίου, η αληθινή εικόνα του είναι μέσα μας, δεν περιγράφεται και ούτε θα βγει ποτέ το μέγεθος του κακού αυτού... Ήρθε, λοιπόν, το τέλος αφήνοντάς τα βουνά γεμάτα κόκκαλα παλληκαριών ανάμεσα στ' αργιολούλουδα, τυχερά στην ατυχία τους, παρά στα εκτελεστικά αποσπάσματα. Αιώνια η μνήμη τους...» **Α**

1. Στον σταθμό της Δαυλείας, μετά την απελευθέρωση από τις φυλακές της Λειβαδιάς. Στο κέντρο ο πατέρας, ανάμεσα στους γιους του, Νικηφόρο και Σόλωνα. 6 Μαρτίου 1943.
2. Η Κατίνα άρρωστη από τύφο, νοσοκομείο Λαμίας, Ιούλιος 1949.
3. Δεύτερος από δεξιά ο πατέρας, ΕΛΑΣ Θήβα, Ιούλιος 1944.
4. Απελευθέρωση της Αθήνας, στην ταράτσα των γραφείων της Κ.Ε. του ΕΑΜ, στην οδό Κοραή, Δεκέμβριος 1944. Από αριστερά ο Ατρόμπος (Ζάχος Δράμπαλης), ο Νικηφόρος και ο Όμηρος (Στάθης Γερονικόλας).
5. Εφημερίδα της εποχής, για τον θάνατο του Διαμαντή, 22 Ιουνίου 1949.
6. Η οικογένεια μαζί, μετά την αποφυλάκιση του Μήτσου και του Γιάννη. Από αριστερά πάνω, ο Ασημάκης, η Ασημούλα, η Λούλα, η Κατίνα, Ο Γιάννης, Κάτω, ο Μήτσος, η Ντίτα, η μάνα και οι πατέρας. Αυγουστος 1952.
7. Η Κατίνα

Κατεδαφιστικές κριτικές κλασικών μυθιστορημάτων στο Goodreads

Μία κατηγορία αναγνωστών απολαμβάνει να «κατεδαφίζει» βιβλία εγνωσμένης αξίας και γενικής αποδοχής

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Μολονότι απευθύνονται στους αναγνώστες, δεν υπάρχει συγγραφέας που να μην κοιτά τις κριτικές για τα δικά του βιβλία στο Goodreads. Θέλεις δεν θέλεις, κάποια στιγμή θα πας και θα τις δεις. Και θα τις δεις, μολονότι—το ξαναλέμε, γιατί έχει σημασία—οι κριτικές αυτές, οι απόψεις των αναγνωστών, απευθύνονται αποκλειστικά και μόνο σε άλλους αναγνώστες. Όμως η πρόκληση είναι πολύ δυνατή για να το αποφύγεις. Τελικά, θα πας και θα τις δεις. Και θα πηγαίνεις συχνά: θέλεις να βλέπεις τι καλό γράφτηκε για σένα από έναν εντελώς άγνωστό σου αναγνώστη (πράγμα σπουδαίο), ή από έναν ακόμη φίλο σου (πράγμα όχι με πολύ μεγάλη σημασία), ενώ ηδονίζεσαι να διαβάζεις τα σχόλια όσων μίσησαν το βιβλίο σου και θεώρησαν υποχρεωτικό να το γράψουν δημόσια: νιώθεις μιαν άγρια χαρά, ένα ρίγος κατακυλάει από την πλάτη σου, οι μύες σου γεμίζουν αδρεναλίνη, ακόμη και αν είσαι απολύτως βέβαιος πως το σχόλιο αυτό γράφτηκε από έναν «εχθρό» σου, έναν ανέντιμο ψευδώνυμο λογαριασμό, ή και από έναν τύπο που έχει δέκα τέτοιους ψευδώνυμους λογαριασμούς και είναι επαγγελματίας λιβελογράφος.

Έχουμε νέα για όλους τους νεαρούς συγγραφείς που, παρά την ηδονή που μόλις περιγράψαμε, εντέλει νιώθουν άβολα όταν διαβάζουν τέτοιες ισοπεδωτικές κριτικές: μπορεί να μη γίνετε ποτέ μεγάλοι και σπουδαίοι (οι μεγάλοι και σπουδαίοι είναι τρομερά σπάνιοι), αλλά ΑΚΟΜΗ και οι μεγάλοι και σπουδαίοι έχουν δεχτεί τέτοιες ισοπεδωτικές κριτικές στον καιρό τους. Όλοι!

Μάλιστα, επίσης όλοι οι μεγάλοι και σπουδαίοι, αν και οι περισσότεροι μας έχουν αφήσει εδώ και πολλές-πολλές δεκαετίες, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ να δέχονται φρικτές κριτικές από σημερινούς αναγνώστες-τρολ που τρέχουν στο Goodreads για να πουν πόσο φρικτό και απαίσιο μυθιστόρημα είναι, φέρ' ειπείν, το «**Εγκλημα και τιμωρία**», πόσο μεγάλο φληνάφημα που δεν αξίζει να χάσεις τον χρόνο σου μαζί του είναι τα «**Εκατό χρόνια μοναξιά**», ή πόσο αδιανόητα υπερεκτιμημένα είναι τα «**Ανεμοδαρμένα ύψη**» ή ΟΛΑ τα μυθιστορήματα του Ντίκενς.

Ο κατάλογος δεν έχει τελειωμό—και μάλιστα δεν έχει και εξαιρέσεις. Καμιά! Κάντε το τεστ μόνοι σας: σκεφτείτε στην τύχη ένα πραγματικό σπουδαίο βιβλίο, πηγαίνετε στο Goodreads και διαβάστε τις «κριτικές» με ένα αστεράκι που του έβαλαν κάποιοι. Θα πάθετε ένα μικρό σοκ αρχικά, αλλά εντέλει θα γελάσετε κιόλας. Γιατί, είπαμε, είναι αναγνώστες (και... κριτικοί) τρολ.

Σε σχέση βέβαια με όσους πιστεύουν ακράδαντα σ' αυτά τα βιβλία—τα μεγάλα βιβλία—και τα αγαπούν ή/και τα σέβονται χωρίς δεύτερες σκέψεις, είτε τα έχουν διαβάσει είτε τα έχουν απλώς στη βιβλιοθήκη τους σαν κοσμήματα, όσοι δεν αντέχουν να τα διαβάζουν, όσοι δεν τα θεωρούν υπεράνω κριτικής, συνιστούν την απόλυτη μειοψη-

φία. Όμως, και πάλι, δεν μπορείς να πεις πως αριθμητικά είναι λίγοι εκείνοι που ΣΥΝΟΛΙΚΑ θεωρούν αυτά τα συγκλονιστικά βιβλία άσχημα, κακά, δυσνόητα, απροσπέλαστα, βαρετά και ανούσια—ακόμη και, μην το γελάτε, κακογραμμένα. Και όχι μόνο: κόντρα σε κάθε κοινή λογική, ακόμη και σε αυτή που λέει, «Μην το αγιάζεις, κατά πάσα βεβαιότητα κάνεις πελώριο λάθος, θα εκθεθείς», δεν διατάζουν—σαν άλλοι Τραμπ—να εκθέσουν δημόσια την άποψή τους, παίρνοντας ένα ειρωνικό, σαρκαστικό, βιτριολικό μαχαίρι και μπιγνόντάς το κατάσαρκα στο ψαχνό των πιο επιφανών μυθιστορημάτων—εκείνων που δικαίως (πιο δίκαια δεν γίνεται!) βρίσκονται στην καρδιά του λογοτεχνικού Κανόνα.

Θάρρος; Θράσος; Αδικαιολόγητη έπαρση; Άγνοια κινδύνου; Πολιτικοί λόγοι; (Ω, ναι!) Επιδερμική σχέση με τη λογοτεχνία; Όλα αυτά μαζί, πιθανότατα, σε μικρότερες ή μεγαλύτερες δόσεις το καθένα.

Αλλά υπάρχει και κάτι ακόμη εδώ, και μας καλεί να το προσέξουμε—όχι στην ίδια την αρνητική κρίση για ένα σπουδαίο βιβλίο, αλλά στην ανάγκη δημοσιοποίησης αυτής της κρίσης: αυτή την ωραία, νεανική, δημοκρατική αίσθηση «απελευθέρωσης από το κατεστημένο», ακόμη και όταν αυτό το κατεστημένο είναι καλό καγαθό.

Το δικαιολογούμε; Όχι! Αλλά δεν παύει τα πράγματα να είναι (και) έτσι. Τα social media και οι σχετικές πλατφόρμες προσφέρουν ένα ανοιχτό βήμα στον καθένα—και, πράγματι, αυτό το βήμα συχνά το εκμεταλλεύεται ο καθένας. Κι εμείς, με τη σειρά μας, μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τη δραστηριότητα αυτών των ξεχωριστών αναγνωστών, είτε για να δούμε τι βρίσκεται στη σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού της φιλιαναγνωσίας, είτε απλώς για να διασκεδάσουμε.

Αλλά και για δύο ακόμη λόγους: για να θυμόμαστε πως κανείς δεν είναι αυτόκλητο υπεράνω κριτικής, πράγμα βασικό, και—κυρίως: κυρίως αυτό—για να έχουμε υπόψιν πως, όταν δεν έρχεται από έναν επαγγελματία, η αρνητική κριτική στα ΣΗΜΕΡΙΝΑ βιβλία δεν χρειάζεται να έχει τη βαρύτητα που καμιά φορά της δίνουν εκδότες, συγγραφείς αλλά και αναγνώστες. Ή, αν θέλετε, δεν χρειάζεται να έχει καμία βαρύτητα. Εκείνο που περιμένουμε όλοι από μία δημόσια τοποθέτηση είναι μια καλή κουβέντα—είναι ένας λόγος, μία προτροπή για να διαβάσουμε αυτό ή εκείνο το βιβλίο που έτυχε να αρέσει σε κάποιον άλλον. Η ζωή—στην περίπτωση μας: η αναγνωστική ζωή—είναι πολύ μικρή για να ξοδεύομαστε σε στιδήποτε άλλο πέρα από αυτό.

Αν με μια άσχημη κριτική μας τοποθέτηση σώσουμε κάποιον από δύο ημέρες ανούσιου διαβάσματος, κάνουμε (το λέμε για την οικονομία της κουβέντας) κάτι καλό. Αν όμως με μια παραινέσή μας χαρίσουμε σε κάποιον δυο μέρες ευτυχίας, τότε μπορεί να του αλλάξουμε τη ζωή. Ή να τη γλυκάνουμε κάπως. Κι αυτό είναι πολύ-πολύ καλύτερο. ●

Κάναμε το πείραμα με τον «Μόμπι-Ντικ» του Χέρμαν Μέλβιλ—ένα μεγαλειώδες μυθιστόρημα (στα ελληνικά κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Gutenberg, σε μετάφραση Α.Κ. Χριστοδούλου). Και ιδού ένα ελάχιστο δείγμα από όσα είδαμε στο Goodreads (τα μεταφέρουμε σχεδόν αυτούσια, και βέβαια μεταφρασμένα από τα αγγλικά) και που μας έκαναν να χαμογελάσουμε:

• *Το έχει σιχαθεί η ψυχή μου αυτό το βιβλίο.*

• Ο Μέλβιλ είναι σαν εκείνους τους τύπους που σε στριμώχνουν σε ένα πάρτι και αρχίζουν να σου μιλάνε για το ίδιο θέμα, ένα θέμα που δεν σε ενδιαφέρει καθόλου, για τις φάλαινες ας πούμε, επί ώρες, χωρίς να σε αφήνουν να πάρεις ανάσα. Σου λένε τα πάντα για τις φάλαινες, κι ως μη σε νοιάζουν καθόλου οι φάλαινες. Καθόλου όμως. Σου μιλάνε για τη φαλινοθηρία, για τα φαλινοθηρικά, για την ετυμολογία της λέξης, για το διαιτολόγιο της φάλαινας, για τον σκελετό της, για το κεφάλι της—για τα πάντα. Κι όχι μόνο αυτό. Όταν εσύ πας να ξεγλιστρήσεις γιατί λες, «Αχ, με συγκωρείτε, κάτι που έφαγα με πείραξε», σε ακολουθούν και στο μπάνιο. Στο μπάνιο!

• *Αρρώστησα για να το διαβάσω. Λες και με χτυπούσαν με κλοτσιές στο κεφάλι και στην κοιλιά. Δεν έχω ξαναπάθει τέτοιο μεγάλο κακό στη ζωή μου. Ούτε έχω ξαναμίσήσει τόσο πολύ βιβλίο όσο μίσησα αυτό. Θεέ μου, πόσο το μισώ!*

• Το μονότονο και βαρετό μέχρι θανάτου γράψιμο, ανεβαίνει επίπεδο σ' αυτό το βιβλίο. Ή μάλλον όχι επίπεδο—επίπεδα!

• *Αχ πόσο το διασκεδάσαμε! #not*

• Κι εκεί λοιπόν που κάτι πάει να συμβεί, κάτι λίγο, κάτι σχεδόν ασήμαντο, μα που εσύ το βλέπεις σαν μάννα εξ ουρανού, νά σου πάλι πενήντα σελίδες για τον σκελετό της φάλαινας. Δεν πάμε καλά, πώς εκδόθηκε αυτό το βιβλίο;

• *Μίσησα τόσο πολύ αυτό το (ο Θεός να το κάνει) μυθιστόρημα, που όποτε διάβαζα τη λέξη «φάλαινα» άρχισα να τσιρίζω. Μ' αυτά και μ' αυτά, τσιρίζα συνέχεια.*

• Εμένα πάλι μού έκανε εντύπωση που και καλά η φαλινοθηρία θεωρείται «ευγενές» επάγγελμα. Σοβαρά τώρα; Από πότε η δολοφονία έχει οτιδήποτε «ευγενές» επάνω της; Είμαστε με τα καλά μας;

• *Κάτι πέθανε μέσα μου διαβάζοντας αυτό το βιβλίο. Δεν πρόκειται να ξαναδιαβάσω ούτε μία σελίδα αυτού του ανθρώπου σε όλη μου τη ζωή. Ποτέ των ποτών.*

• Υπάρχει κανένας ευγενικός τρόπος να πούμε, «Μακάρι να καίγεσαι στην Κόλαση, Χέρμαν Μέλβιλ»; Εάν όχι, να τον επινοήσει κάποιος, παρακαλώ.

• *Αι στο διάολο, ρε Μέλβιλ.*

• Έκατσα και το διάβασα μόνο και μόνο για να δω πόσο άθλια είναι η λεγόμενη κλασική λογοτεχνία.

• *Ένα βιβλίο που απευθύνεται σε τρελούς και σε άσχετους.*

• Δεν κατάλαβα Χριστό.

• *Έτσι και ο Μέλβιλ πήγαινε σήμερα να το εκδώσει, θα τον πετάγανε με τις κλοτσιές από τον εκδοτικό. Θα φώναζαν την ασφάλεια του κτιρίου.*

• Όλο και κάτι θα 'θελε να μας πει ο Μέλβιλ, δεν λέω. Σόρι όμως, δεν τα κατάφερε. Το βιβλίο δεν βγάζει νόημα.

• *Ανάθεμα κι αν καταλαβαίνω γιατί θεωρείται κλασικό έργο της αμερικανικής λογοτεχνίας αυτό το μυθιστόρημα. Εκτός και αν πρόκειται για σχέδιο τίποτα εχθρών μας, που το προτείνουν για να μας κάνουν να φαινόμαστε πλίθιοι.*

• Κλαίω. Το πλοίο βυθίζεται, και ο άλλος κάθετα και βγάζει λόγο σαν κάτι τρελούς στο πάρκο. Δεν πάτε καλά ορισμένοι.

• *Με τέτοια βλακεία βιβλίο, το καταχάρηκα που την πάτησε τελικά ο καπετάνιος.*

• Το μίσησα μέχρι το βάθος της ψυχής μου.

Το κορίτσι του Κάφκα

ΤΟΥ ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Δύο συγγραφείς αγαπώ περισσότερο στη ζωή μου (και θα ήθελα αντί για άνθη να τοποθετηθούν βιβλία τους στο φέρετρό μου όταν έρθει εκείνη η άφευκτη ώρα): τον Ντοστογιέφσκι και τον Κάφκα. Του πρώτου επισκέφθηκα το σπίτι του στην Αγία Πετρούπολη, το οποίο οι Ρώσοι –που τιμούν τους συγγραφείς τους– έχουν κάνει μουσείο (τα ρολόγια εκεί είναι σταματημένα στην ώρα που έφυγε από τον μάταιο τούτο κόσμο)· τον δεύτερο, τον Κάφκα, επισκέπτομαι κάθε φορά που θα ταξιδέψω έως την Πράγα στην τελευταία του κατοικία, στο νέο εβραϊκό νεκροταφείο. Με ενοχλεί κάπως που είναι θαμμένος σε οικογενειακό τάφο –εκείνος που έγραψε την «Επιστολή στον πατέρα»– αλλά δεν παραλείπω να αφήσω πάνω στην πέτρινη πλάκα ένα βιβλίο του μεταφρασμένο στα ελληνικά. Μάλιστα, τέτοιος είναι ο έρωτάς μου για τον συγγραφέα αυτόν (τον Κάφκα εννοώ), που επί τρία χρόνια έκανα ιδιαίτερα μαθήματα γερμανικών ώστε να μπορέσω να τον διαβάσω στη γλώσσα που έγραψε τα βιβλία του. (Ας μη θεωρηθώ τρελός, εδώ έκατσα κι έμαθα βιετναμέζικα ώστε να συνεννοούμαι στη γλώσσα των αυτοχθόνων, όταν πήγα ένα ταξίδι ως εκεί).

Όπως είναι εύλογο, έχω διαβάσει κάθε βιβλίο του, και δεν θα μπορούσε από τούτη την αναγνωστική μανία μου να λείπουν οι επιστολές που έγραψε ο Κάφκα στη Μίλενα (στη βιβλιοθήκη μου βρίσκονται σε έκδοση Βίπερ, 1971).

Τούτο τον καιρό έφτασε στα χέρια μου από κάποια ευγενική ψυχή το βιβλίο της Μαργκαρέτε Μπούμπερ-Νόυμαν: «Μίλενα από την Πράγα» (εκδόσεις Κίχλν/Τα πράγματα). Εξαιρετική έκδοση, το ίδιο και η μετάφραση της Τούλας Σιετή αλλά και το επίμετρο της Ανδριανής Δημακοπούλου.

Ο Κάφκα είχε συναντήσει, ερωτευτεί και συνάψει σχέση με τη Μίλενα όταν η νεαρή Τσέχα ήταν 20 ετών κι ο Κάφκα 37 – ενώ εκείνη ήταν παντρεμένη κι εκείνος αρραβωνιασμένος. Τον συνεπήρε η θυελλώδης προσωπικότητα της κοπέλας αυτής που τον προσέγγισε ζητώντας του βοήθεια καθώς είχε αναλάβει να μεταφράσει βιβλία του από τα γερμανικά στα τσέχικα. Ο Κάφκα πέθανε τέσσερα χρόνια αργότερα από φυματίωση. Η Μίλενα έμελλε να ζήσει ως τα 44 της. Έσβησε σε ένα γερμανικό στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου έζησε τη φρίκη του εγκλεισμού. Εκεί μέσα τη γνώρισε η συγγραφέας του βιβλίου στο οποίο αναφέρομαι.

Μαργκαρέτε Μπούμπερ-Νόυμαν, Μίλενα από την Πράγα, εκδ. Κίχλν / Τα Πράγματα

Μέσα από τις καλογραμμένες σελίδες του αναφαίνεται όλη εκείνη η εποχή που περιλαμβάνει τον μεσοπόλεμο και φτάνει ως το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Διαβάζουμε ασφαλώς για την ιστορία της Μίλενα με τον Κάφκα, αλλά αυτό είναι ίσως το λιγότερο, αυτό που ανοίγεται μπροστά στα μάτια μας είναι η φαντασμαγορία εκείνων των χρόνων που οδήγησε τα ναζιστικά στρατεύματα να εισβάλουν στην Τσεχοσλοβακία σκεπάζοντας τη χώρα από τη μία με τις σβάστικες και από την άλλη με στρατόπεδα για τους αντιφρονούντες, αρχικά, και τους Εβραίους, τσιγγάνους, και άλλες εθνότητες αργότερα.

Η συγγραφέας έζησε τέσσερα χρόνια με τη Μίλενα σε εκείνο το γυναικείο στρατόπεδο συγκέντρωσης. Η μαρτυρία της είναι ενίοτε σπαραχτική κι άλλοτε παιγνιώδης κι ανάλαφρη – όπως κι η φύση της Μίλενα. Στον πυρήνα ωστόσο της ύπαρξης αυτών των δύο γυναικών υπήρχε η αγάπη για τη ζωή. Διαβάστε το.

- Δεν προτείνω αυτό το βιβλίο για τίποτε άλλο πέρα από βασανιστήρια στη φυλακή.
- Φίλε, χρειάζεσαι έναν καλό επιμελητή. Το μισό βιβλίο είναι για πέταμα, και το άλλο μισό θέλει ξαναγράψιμο.
- Η πιο απογοητευτική εμπειρία της ζωής μου.
- Το ξεκίνησα τον Φεβρουάριο του 2016. Και το τελείωσα τον Μάρτιο. Του 2018.
- Αν το κατάλαβα; Φυσικά και το κατάλαβα, δεν είμαι χαζός. Παίρνει για παράδειγμα την παράλογη αποστολή που αναλαμβάνει μόνος του ο Αχαάβ, για να μας δείξει ότι είμαστε ανίκανοι να δώσουμε απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα της ζωής, ότι δεν μπορούμε να αποκωδικοποιήσουμε τα κρυμμένα της μυστικά. Τι λες, σοβαρά; Κι έπρεπε να μας ζαλίσεις επί είκοσι σελίδες για το πώς ακονίζουν το καμάκι; Θα σας ειδοποιήσουμε.
- Αυτό που κάποια άτομα θεωρούν κλασικό αυτό το βιβλίο, με ξεπερνά.
- Αν τα παιδιά μου γίνουν κακοί άνθρωποι όταν μεγαλώσουν, θα τα βάλω να διαβάσουν αυτό το βιβλίο. Αλλά όταν λέω κακοί άνθρωποι, εννοώ πραγματικά κακοί. Ας πούμε, αν κάνουν φόνο.
- Πόσο μαζοχιστής είμαι. Οι περισσότεροι φυσιολογικοί άνθρωποι το παρατάνε πριν τη σελίδα 100 – και πολύ λέω.
- Οι πρώτες 50 σελίδες δεν είναι κακές. Ούτε οι τελευταίες 50. Το πρόβλημα είναι με όλες τις υπόλοιπες.
- Αν μισείτε πραγματικά κάποιον, προτείνετέ του αυτό το βιβλίο.
- Έφαγα δυο μήνες από τη ζωή μου διαβάζοντας αυτή τη βλακεία, και τώρα θέλω να δέρω άνθρωπο. **A**

ΤΕΧΝΗ

ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ

Της VILLY CALLIGA

ATHANASIA-IRIS GIAXIDIS

«Η τέχνη είναι στάση ζωής»

Εννέθηκε και μεγάλωσε στην Ολλανδία. Στο ενεργητικό της έχει ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό καθώς και πολλές συμμετοχές σε ομαδικές εκθέσεις, ενώ έργα της βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές καθώς και στο John Kennedy Institute της Washington. Συζητήσαμε με την Athanasia-Iris Giaxidis για την τέχνη ως στάση ζωής, μια, όπως λέει η ίδια, συνεχής προσπάθεια αναζήτησης της ουσίας και κατανόησης της αλήθειας.

Γεννήθηκες και μεγάλωσες στην Ολλανδία, έμεινες στην Ελλάδα για αρκετά χρόνια, έφυγες πάλι για την Ολλανδία. Πώς είναι να μοιράζεσαι σε δυο πατρίδες; Δύσκολο, πάντα κάτι λείπει. Θυμάμαι τα καλοκαίρια στην Ελλάδα με τους γονείς και τις αδερφές μου, όταν φτάναμε επιτέλους οδικώς στο χωριό μας, την Καβησό, ένιωθα μια απεριόριστη ευτυχία. Η μαυροφορεμένη γιαγιά, που μας περίμενε υπομονετικά στην εξώπορτα του σπιτιού της, με έκλεινε στην αγκαλιά της και ήξερα ότι εκείνη τη στιγμή ήμουν εκεί όπου ανήκω. Ωραία καλοκαίρια, ανέμελα παιδικά χρόνια.

Υπάρχει κάτι από την Ελλάδα, που σου λείπει; Είναι περίεργο αυτό που συμβαίνει, τελικά όσο πιο μακριά από την Ελλάδα, τόσο πιο κοντά την νιώθω. Αυτό που μου λείπει περισσότερο από όλα είναι το πηγαίο ελληνικό φως, είναι διαφορετικό, σχεδόν μαγικό θα έλεγα. Νιώθω ότι το ελληνικό πνεύμα πάντα με συνοδεύει και με εμπνέει.

Διδάσκεις Τέχνη και Πολιτισμό μέσα από κείμενα της ελληνικής μυθολογίας και ετοιμάζεις και ένα βιβλίο εμπνευσμένο από τα αρχαία ελληνικά κείμενα, αν δεν κάνω λάθος. Ναι, το βιβλίο μου *"Plato-Aeschylus and post avant-garde art"* στο οποίο το έργο μου συνδυάζεται και παραλληλίζεται πρωτοποριακά με τα αρχαία ελληνικά κείμενα του Πλάτωνα και του Αισχύλου. Αναμένεται να κυκλοφορήσει.

Μίλησέ μου για την επαφή σου με την τέχνη. Ακολούθησα σπουδές στις Καλές Τέχνες και στα Νέα Μέσα, στο Middlesex University, στο Λονδίνο. Από πολύ μικρή ασχολούμαι με την τέχνη, το ταξίδι μου σε αυτήν τη ζωή είναι σαν μια περιπλάνηση μέσα σε ένα τρισδιάστατο έργο τέχνης. Η τέχνη μου δίνει δύναμη, με βοηθάει να διατηρήσω και να εξερευνήσω την ταυτότητά μου, είναι η πνευματική μου διαμαρτυρία. Προσπαθώ να διερευνήσω και να επικοινωνήσω μέσω της οπτικής γλώσσας τόσο τα ερωτήματα, τα συναισθήματα, τους προβληματισμούς μου όσο και τα όνειρα και τους εφιάλτες μου.

Τη δουλειά σου πώς θα την περιέγραφες; Παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία σε υλικά και τεχνολογίες. Τολμώ να περνάω με μεγάλη άνεση από το ένα υλικό στο άλλο συνδυάζοντας το άμορφο με το συμβολικό, το αέρινο με το γήινο. Τη διαρκή αναζήτησή μου για την αλήθεια την αποδίδω τόσο με τα διςδιάστατα όσο και με τα τρισδιάστατα έργα μου.

Υπάρχουν κάποια θέματα που σε απασχολούν έντονα; Η ελευθερία αλλά και η στέρησή της, οι σύγχρονοι τρόποι εξουσίας, ο κατακερματισμός της ανθρωπίνης υπόστασης, το συλλογικό ασυνείδητο. Η γλυπτική εγκατάσταση *"Anthro-exit, are we still humans?"* που αποτελείται από πέντε έργα (*Anthro-Exit, Naked Life, Obedient Bodies, Labyrinth* και *Invisible*

Power), πραγματεύεται την ελευθερία και τη στέρησή της, τον κατακερματισμό της ανθρωπίνης υπόστασης.

Γιατί επέλεξες να εκφραστείς μέσα από μια γλυπτική εγκατάσταση; Ζούμε σε μια εποχή όπου επικρατεί η εικονική πραγματικότητα, το περιβάλλον μας καθίσταται όλο και περισσότερο εικονικό χωρίς να υπάρχει αντίστοιχα πραγματικό περιεχόμενο ως αντιστάθμισμα. Θέλησα να μεταφέρω τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς μου σε ένα –συμβολικό μεν, αλλά πραγματικό δε– περιβάλλον, που ενεργοποιεί τον θεατή και τον βάζει σε σκέψη. Έναν τρισδιάστατο χώρο, όπου μπορεί κάποιος να περιπλανηθεί ανάμεσα στις περίεργες φόρμες που ίσως θυμίζουν κατακερματισμένους ανθρώπους, σώματα πειθήνια, υπάκουα, πειθαρχημένα. Ένας χώρος που ίσως αφήνει μια επίγευση κάποιας «αόρατης», εκλεπτυσμένης, περίτεχνης, αλλά συνάμα αποτελεσματικής και παραγωγικής εξουσίας.

Η γλυπτική ενότητα «Ίκαρος» είναι στον αντικόδο του "Anthro-exit, are we still humans?" Ίσως είναι η απάντηση στη στέρηση της ελευθερίας μας, μια θετική προσέγγιση του μέλλοντός μας. Γενικά, μύθοι εμπνέουν σύνθετο πολιτισμικό χαρακτήρα και ερμηνεία καθώς συνδέουν σχεδόν όλους τους τομείς της ανθρωπίνης ύπαρξης, όπως τη δομή της κοινωνίας, τη φιλοσοφία, την Τέχνη. Για μένα, είναι το έναυσμα για δημιουργία. Απογυμνώνω το περίβλημα και στέκομαι στην ουσία του μύθου, δίνοντας μια φιλοσοφική ερμηνεία μέσα από τη δική μου πρόταση.

Τι συμβολίζει ο Ίκαρος; Όλοι μας είμαστε ένα είδος σύγχρονου Ίκαρου, που προσπαθούμε, κατά τη διάρκεια αυτής της ζωής, να ανοίξουμε τα φτερά μας, να πετάξουμε, να φτάσουμε στην αλήθεια, στην ελευθερία, στο φως. Για μένα η ιστορία του Ίκαρου περιγράφει την εξέλιξη και ανέλιξη του καθενός μας.

Η ιστορία τελειώνει με την πτώση του, όμως. Δεν με αφορά η υποτιθέμενη πτώση του γιατί απλά για μένα η ουσία βρίσκεται στην πτήση, στην άνοδο του ανθρώπου προς την ουσία. Τα έργα της γλυπτικής ενότητας «Ίκαρος» αποτυπώνουν το ίχνος που αφήνουν στους αιθέρες τα φτερά τους, η καταγραφή της κίνησης, η αποτύπωση του άυλου περάσματος ενός Ίκαρου που αναζητά το φως.

Το ξεχωρίζεις ως έργο; Ο Ίκαρος για μένα είναι έργο ζωής, καθώς από την πολιτιστική σημασία του μύθου περνάω στη φιλοσοφική εικαστική μου πρόταση. Ο Ίκαρος προβλέπεται να κάνει ακόμη πολλές πτήσεις, επίκειται εξέλιξη και προοπτική, τα φτερά του είναι ακούραστα, δυνατά, ανθεκτικά και ελπιδοφόρα. Ίσως κάποια στιγμή, κάπου να τον συναντήσετε και να σας δώσει λίγο από το φως και τη δύναμη του. Αλήθεια, πόση ανάγκη το έχουμε;

Εκτός από την τέχνη, τι άλλο σου δημιουργεί την αίσθηση της απόλυτης ελευθερίας; Από μικρό παιδί τρέφω μεγάλη αγάπη για τα άλογα. Συχνά πηγαίνω ιππασία σε δάση ή πεδιάδες της Ολλανδίας. Εκείνες τις στιγμές γίνομαι ένα με τα στοιχεία της φύσης και το άλογο, λες και διασχίζουμε μαζί τον χώρο και τον χρόνο. Βιώνω την ιππασία σαν μια πνευματική διαδικασία που με διακατέχει ένα αίσθημα απόλυτης ελευθερίας.

Δείτε τα έργα της Athanasia-Iris Giaxidis στο art-athanasia.com

Η Εικαστικός
Athanasia-Iris Giaxidis

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη
συνέντευξη

Steven Wilson: Η αυτοβιογραφία του Mr. Porcupine Tree

⇒ Η φράση “a limited edition of one” είναι ένα παλιό αλλά καλό αστείο, που αφορά του συλλέκτες δίσκων (υποθέτω και άλλων αντικειμένων) και υποδηλώνει τον τεράστιο πόθο για έναν τέτοιο δίσκο ή ένα τέτοιο αντικείμενο. Ο **Steven Wilson** κυκλοφόρησε για φιλανθρωπικούς σκοπούς πριν από δύο χρόνια, ως “limited edition of one” το “Future Bites”, το πιο πρόσφατο album του. Το περιορισμένο πακέτο περιείχε εκτός από τον δίσκο, ένα σωρό καλούδια –μέχρι και το γράμμα υποψηφιότητας για Grammy– και κυρίως δύο τραγούδια που ο Wilson υποσχέθηκε ότι δεν θα κυκλοφορήσει ποτέ. Το τεράστιο box set αγοράστηκε αμέσως στην τιμή των 10.000 λιρών. Τώρα, με τον ίδιο τίτλο, κυκλοφορεί ένα είδος αυτοβιογραφίας στην οποία, όπως λέει ο ίδιος, αναφέρει «τον τρόπο με τον οποίο μπορεί κάποιος να τα κάνει όλα λάθος αλλά τελικά να βρίσκεται στα εξώφυλλα περιοδικών, να πουλάει καλά, να παίρνει βραβεία και να αποκτά ένα φανατικό κοινό, που τον περιμένει στη γωνία σε κάθε συνέντευξη και σε κάθε μικρή φράση του». Η ιστορία των **Porcupine Tree** ξεδιπλώνεται από τις πρώτες κασέτες –που πωλούνται σήμερα πανάκριβα– μέχρι τα ταξίδια στην ψυχεδέλεια, το progressive και τη σύγχρονη –χωρίς ταμπέλες– τραγουδοποιία. Αναφορές σε όλα τα project, σε όλες τις συνεργασίες, σε όλες τις παραγωγές που έχει κάνει ο Steven Wilson κι επιπλέον, στη limited –ευτυχώς όχι «of one»– έκδοση, αναφορά στα πρώτα χρόνια, εκείνα της κασέτας μαζί με ένα cd, που μαζεύει μερικές από τις πιο ενδιαφέρουσες πρώιμες και άγουρες στιγμές. Οι φανατικοί, ας προπαραγγείλουν την περιορισμένη έκδοση της αυτοβιογραφίας, όσο το δυνατόν πιο σύντομα. Δεν είναι φτηνή αλλά δεν έχει υπάρξει περιορισμένη έκδοση του Wilson, που μην έχει φτάσει σε δυσθεώρητα ύψη τιμής...

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXXXXXXVI

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

⇒ Electro Nostalgia... Αυτό ακριβώς είναι η κυκλοφορία των βαρκελωνέζων **Fatamorgana**, “*Ahora Aquí, Todavía No*”, που σημαίνει κάτι σαν «Τώρα Εδώ Αλλά Όχι Ακόμα» (ας με διορθώσει κάποιος ισπανόφωνος). Στον δίσκο αυτό χρησιμοποιούν synths από τις αρχές της δεκαετίας του '80 και προσθέτουν αιθέριες φωνές στο ύφος της 4AD εκείνης της εποχής, δημιουργώντας ένα ηχητικό υπόστρωμα που θέλεις να επισκέπτεσαι όσο το δυνατόν πιο συχνά.

⇒ Ισπανικό όνομα έχει και ο **Andres Miguel Cervantes**, πλην όμως αυτός κινείται κάπου ανάμεσα στο San

Francisco και το San Diego, είναι απόλυτα Αμερικανός και παίζει folk που φέρνει στον νου τον Townes Van Zandt, τον Fred Neil, ενδεχομένως και τον Leonard Cohen, στις πιο μελαγχολικές στιγμές. Έχει επιβλητική φωνή, πράγμα που τον κάνει να ξεχωρίζει από τον συρφετό της εσωστρεφούς και –συνήθως– αθεράπευτα βαρετής bedroom folk.

⇒ Στις 22 Ιανουαρίου, συμπληρώθηκαν 25 χρόνια από την αυτοκτονία του **Billy Mackenzie**, αυτού του σπουδαίου τραγουδιστή της pop, που είχε σχηματίσει μαζί με τον Alan Rankine τους **Associates**, οι οποίοι διαλύθηκαν το 1983. Η πιο σοβαρή προσπάθεια να συνεχίσει την καριέρα του, ήταν η συνεργασία με τον **Steve Aungie**, που απέφερε το υπέροχο μεταθανάτιο “*Beyond The Sun*”. Τώρα, ο Steve Aungie μαζεύει υλικό από τη δουλειά που έκαναν μαζί και κυκλοφορεί ένα τριπλό cd, που καλύπτει τα δύο τελευταία χρόνια της ζωής του Mackenzie, 1995 και 1996. Λέγεται “*Satellite Life Recordings*” και κυκλοφορεί από την **Cherry Red**.

⇒ Ο **Dan Colussi** δανειζεται δύο ονόματα: Αυτό του αναρχοσυνδικαλιστή της Ισπανίας Buenaventura Durutti και αυτό του ιταλού ποιητή του φουτουρισμού, Filippo Tommaso Marinetti. Ποιητής ο ίδιος, δημιουργεί την περσόνα του **Fortunato Durutti Marinetti** και κυκλοφορεί το “*Memory's Fool*”, έναν δίσκο-αποκάλυψη, όπου συνυπάρχουν οι πρώιμοι Pink Floyd, ο Bill Fay, ο Lou Reed κι ό,τι άλλο θα ήθελες να ακούσεις και το βρίσκεις μόνο σε δίσκους των early seventies.

Υ.Γ.: Η Gina Alice είναι κλασική πιανίστα και σύζυγος του διάσημου –επίσης πιανίστα– Lang Lang. Κυκλοφορεί μέσα στον Μάρτιο ένα διπλό cd που λέγεται “*Wonderworld*” και περιλαμβάνει ένα από τα πιο όμορφα προγράμματα, που έχω ακούσει τα τελευταία χρόνια. Από Brahms και Debussy μέχρι Max Richter και Ryuichi Sakamoto, αυτό είναι ένα σπουδαίο album να ακούς σε επανάλυση.

Τζένη, εδώ και λίγους μήνες, έχω μετακομίσει σε μια άλλη πόλη κι από την αρχή της διαμονής μου δέθηκα πολύ με μια κοπέλα. Παράλληλα, με τον έναν από τους συγκατοίκους της άρχισα να έρχομαι πιο κοντά, ώσπου μετά από λίγο καιρό τα σπάσαμε, εγώ –όμως– πάντα είχα στο νου μου ότι μπορεί να ξαναπαίξει κάτι στο μέλλον. Η φίλη μου, ενώ τα γνώριζε όλα αυτά, μου αποκάλυψε ότι ένα βράδυ, που είχαν πει και οι δύο παραπάνω, κοιμήθηκαν μαζί. Εγώ εκείνη την ώρα ένιωσα αδειασμένη. Δεν με νοιάζει για το αγόρι, δεν αξίζει. Μου λείπει όμως η φίλη μου κι εκείνη ήταν ειλικρινά μετανιωμένη και έχουμε να μιλήσουμε καιρό. Αχ, βλέπω χάος στον ορίζοντα!

Καταρχάς, μπράβο σου που παρά την ξενερωτική αποκάλυψη, εσύ ξεκαθάρισες μέσα σου ποιος άνθρωπος έχει πραγματικά σημασία και για ποια σχέση αξίζει να στεναχωρηθείς και να παλέψεις. Όχι, μπράβο! Δώσε χώρο και χρόνο στον εαυτό σου, μόνο αυτό θα συμβουλευόσω. Ό,τι και να κάνεις τώρα, δεν θα είναι με καθαρό μυαλό και μπορεί να κουκουλώσεις πράγματα, να βγουν στην επιφάνεια κακιούλες και ανασφάλειες στο μέλλον. Μόλις νιώσεις έτοιμη για one to one συζήτηση μαζί της, να είσαι απόλυτα ειλικρινής, να της πεις ότι σου λείπει και ότι νιώθεις πληγωμένη παράλληλα. Η λύση θα έρθει αργά και σταθερά. Όποια κι αν είναι τελικά.

Βγαίνω με ένα παιδί (μη φανταστείς 1 μήνα) και η επικοινωνία

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00) Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε ηλαιοί: € 45.

Σε γνωρίζω... Τα γραφεία Πάππας συνεπή στην προσπάθεια για την εξεύρεση του ιδανικού συντρόφου και έχοντας αποδείξει πως μπορούν να επιτυγχάνουν σχέσεις με ποιότητα κι αντοχή στο χρόνο, απευθύνονται σε όλους εσάς που αναζητάτε σύντροφο ζωής, με υπευθυνότητα, εμπιστοσύνη, απόλυτη εκκεμύθεια αλλά και σεβασμό στην προσωπικότητα του ενδιαφερόμενου, τις προσωπικές αξίες και επιθυμίες του. «ΠΑΠΠΑΣ», Ομήρου 38, 3ος όροφος, Κολωνάκι, Αθήνα, τηλ. 210 3620.147, 6944137189 www.pappas.gr / www.pappas-dating.com

μας στα βασικά πράγματα είναι πολύ καλή! Όμως γνώρισα ένα βράδυ σε ένα μπαρ, που είχε ένα πολιτιστικό event, ένα αγόρι από την Τυνησία που κάνει την έρευνά του σε πανεπιστήμιο της Ελλάδας και με αιχμαλώτισαν τα μάτια του από την πρώτη στιγμή. Μέχρι στιγμή δεν έχει παιχτεί κάτι παραπάνω αλλά ο τρόπος που μιλάει, οι γνώσεις του και η ευγένειά του με κάνουν να τον σκέφτομαι όλη μέρα. Βγαίνω και με τους δύο παράλληλα, όσο αυτό δεν είναι μεμπτό για καμιά από τις δύο πλευρές, αλλά ως τότε;

Από την Τυνησία, ε; Εντυπωσιάστηκα με το κουλτουριάρικο αγόρι! Αξίζει, αλήθεια, να έχουμε στη ζωή μας χαρακτηριστικούς ανθρώπους με περιεχόμενο. Μας κάνουν και μας πλουσιότερους. Αν –φυσικά– υπάρξει και δυνατή έλξη και χημεία, τότε μιλάμε για το ιδανικό σενάριο! Θα σου έλεγα, λοιπόν, να σκεφτείς τι κομμάτι σου εξυπηρετεί ο καθένας και να μην κάνεις κάποια επιλογή από φόβο και συμβιβαστείς ή από υπερβολική φιλοδοξία και χάσεις τον άνθρωπο, που βγαίνεις τώρα που μπορεί να έχει τη σταθερότητα και την ουσία, που ίσως ήθελες. Γνώρισέ τους καλύτερα στο σημείο που θα νιώθεις ότι είσαι καλά με τον εαυτό σου και δεν κοροϊδεύεις κάποιον. Στην τελική, η ειλικρίνεια είναι πάντα σύμμαχός μας.

Βγήκα ραντεβού με έναν που χαμουριόταν συνέχεια! Αυτά!

Χαχαχαχαχα! Δεν σε ξέρω, αλλά σε αγαπώ. Απλή, λιτή και αφοπλιστική, φίλη μου, έπρεπε να του ρίξεις ένα γρήγορο ξεμάτιασμα και μετά να του πεις να ξεσταυρώσει τα πόδια του, να κάνει τρεις σβούρες γύρω από τον εαυτό του, να φορέσει ανάποδα το βρακί του, να χτυπήσει ξύλο, να πιει νερό, να πάει τουαλέτα και πηγαίνοντας προς την τουαλέτα να σε χαιρετήσει κιόλας. Ας τα πείτε μια άλλη φορά με λιγότερα σφραγίσματα σε κοινή θέα. Αυτά!

Μίλα μου βρόμικα. Μίλα μου αληθινά. email: info@athensvoice.gr instagram: @melitajenny

